PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 86 (6373) | TRST, torek, 12. aprila 1966

V JUŽNEM VIETNAMU SE NOTRANJI SPOR ZAOSTRUJE

Budisti pozivajo ameriško vlado naj umakne podporo generalu Kiju

Vojaška ojačenja v Sajgonu - Budistični voditelji nakazujejo možnost, da se civilna vlada pogaja z osvobodilno fronto Afganistan predlaga ustanovitev odbora za mir v Vietnamu

SAJGON, 11. — Predsednik južnovietnamske vlade general Ki je danes v poznih popoldanskih urah dal tajno pripeljati v Sajgon polk vojakov v popolni bojni opremi za primer neredov, potem ko je bil ustanovljen budistični centralni odbor za borbo proti vladi, ki je uradno prevzel nadzorstvo nad demonstracijami proti sajgonskemu režimu. Del vojakov, ki so že prispeli v Sajgon, se je razmestil v velikem parku dva kilometra od središča mesta. Ostale vojake so namestili v predmestju Colon. Poveljnik te enote je zahteval, naj iz varnostnih razlogov ne javijo točnega kraja, kjer so vojaki razmeščeni.

Jutri se bo v Sajgonu sestal «politični narodni kongres», kljub temu, da so budisti sklenili, da se ne bodo udeležili posvetovanj. Člane tega kongresa je imenovala vlada. Predsednik budističnega odbora za borbo proti vladi Tič Tien Minh je označil ustanovitev tega kongresa kot «atentat na demokracijo». V njem bo 48 predsednikov pokrajinskih in mestnih svetov, ki so bili izvoljeni lani pod vlado generala Quata ter enako število predstavnikov političnih in verskih skupin. Njegova naloga bo pripraviti predloge glede načina in datuma izvolitve članov ustavodajne skupščine, ki bi se morala sestati najpozneje čez šest mesecev.

Budistični zavod v Sajgonu je davi objavil vsebino brzojavke, ki so jo včeraj poslali iz Dananga ameriškemu poslaniku Lodgeu in drugim diplomatskim predstavnikom. V brzojavki je med drugim rečeno: «Američani pomagajo Južnemu Vietnamu v borbi proti komunistom, toda hkrati so ščitili vse diktatorske vlade — Diema, Kana, Huonga — in sedaj ščitijo militaristično kliko generala Kija. Evakuacija ameriškega osebja iz Dananga dokazuje, da je ameriška vlada soglasna z generalom Kijem, da se zatre gibanje vietnamskih civilistov in vojakov, ki se borijo za pravično stvar, in s tem spreminjajo stanje v državljansko vojno.» Brzojavka protestira proti pomoči, ki so jo Američani dali za zatiranje tega ljudskega gibanja, ter poziva ameriško vlado, naj takoj prenehа podpirati Kijevo vlado.

Včeraj so budistični voditelji objavili izjavo, v kateri pravijo, da nimajo nobenega zaupanja v Kijevo vlado ter opozarjajo, da bi utegnila nastati krvava državljanska vojna, če se južnovietnamska vojaška vlada ne odreče oblasti. Izjava poudarja, da bi državljanska vojna, ki bi povzročila na desettisoče žrtev in zrušila narodno enotnost, utegnila izbruhniti zaradi neodgovornosti, kratkovidnosti in histerizma sedanje vlade.

Dalje poudarjajo, da bodo aktivno delovali, da se sestavi civilna uradniška vlada in da se razpišejo splošne volitve. Generalu Kiju očitajo, da je postavil preveč ovir na poti, ki naj bi privedla do civilne vlade. Pozvali so vse budiste, naj se združijo, da bi uresničili želje naroda. Napovedali so, da bodo demonstracije proti vladi nehale, šele ko bo zadovoljeno ljudskim težnjam; med te sodi tudi civilna vlada.

Na tiskovni konferenci so časnikarji vprašali tudi, če budisti želijo tako civilno vlado, ki se bo začela pogajati z južnovietnamsko osvobodilno fronto in ki bo zahtevala, naj se ameriške čete umaknejo iz Vietnama. Predstavnik budistov je v zvezi s tem izjavil, da «bodo storili tudi to, če bo ljudstvo tako zahtevalo».

Dalje so budistični voditelji zahtevali, naj vlada ne kaznuje uradnikov in vojakov, ki so sodelovali v protivladnih demonstracijah; naj izpusti iz zaporov vse politične jetnike; naj se čete sajgonske vlade takoj umaknejo iz Dananga; naj se razpišejo volitve za ustavodajno skupščino, ki naj bi se sestala najkasneje čez šest mesecev.

Iz Dananga poročajo, da je general Dinh včeraj uradno prevzel poveljstvo nad prvim taktičnim operativnim področjem. Rekel je, da bo vzpostavil red in da zato ne bo potrebna pomoč sajgonske mornariške pehote, ki je v ameriškem oporišču v Danangu.

Včeraj so v Danangu skupine študentov z univerze v Hue, oborožene s puškami, ki so jim jih dali na razpolago uporniški vojaki tega področja, demonstrirali po ulicah in zahtevali zrušitev Kijeve vlade.

Po poročilih zahodnih agencij je v Danangu in Hue mirno. Budistični voditelji v obeh mestih čakajo nadaljnji razvoj dogodkov. Iste agencije trdijo, da so začele sajgonske čete odhajati iz Dananga. Vendar pa ne kaže, da bo napetost kaj kmalu popustila. Zlasti so vznemirjeni v Washingtonu zaradi izjav predsednika budističnega odbora za borbo proti vladi, kar se tiče pogajanj z osvobodilno fronto in umika ameriških čet iz Vietnama. Kakor je znano, je omenjeni budistični voditelj med drugim izjavil: «Če je to, kar ljudstvo hoče, se bo zgodilo. Sklep o pogajanjih z osvobodilno fronto bo odvisen od prihodnje vlade. V sedanjem trenutku ne moremo izjaviti nič drugega.» Še bolj pa so Američani zaskrbljeni zaradi današnjega poziva budistov ameriškemu poslaniku Lodgeu, naj takoj umakne svojo podporo Kijevi vladi in «naj pomaga ljudstvu v borbi za izvoljeno ustavodajno skupščino».

V Washingtonu je predstavnik departmaja za obrambo izjavil, da je zaradi neredov v Danangu začelo primanjkovati bomb za ameriške bombnike v Južnem Vietnamu. V skladiščih primanjkujejo bombe, ker morajo zaradi neredov v Danangu prevažati bombe skozi druge kraje. Več ladij so iz Dananga preusmerili v druga pristanišča, ker delavci v Danangu nočejo razkladati orožja.

Severnovietnamska tiskovna agencija poroča, da je predsednik afganistanske vlade poslal Hošiminhu odgovor na njegovo pismo od 24. januarja raznim vladam. V odgovoru predlaga afganistanska vlada ustanovitev odbora za mir v Vietnamu, v katerem bi bilo več držav. Pri tem izraža upanje, da bo Hošiminh posvetil tej pobudi vso pozornost.

Predsednik afganistanske vlade poudarja, da je že predlagal ustanovitev odbora za mir v Vietnamu predsedniku sovjetske vlade Kosiginu 2. februarja v Moskvi. Po njegovem mnenju bi morali biti v tem odboru predstavniki držav, ki so sprejemljivi za vse prizadete stranke, kakor tudi predstavniki nevezanih ali nevtralnih držav, držav, ki so članice OZN ali ne, in ne samo afriškoazijskih držav. «Tak odbor, pravi predlagatelj, bi se združeno trudil proti vojni. Prepričani smo, da bi kolektivna in združena akcija njegovih članov ugodno vplivala na vietnamske dogodke. Svetovna javnost, bi z večjo občutljivostjo reagirala na primerno akcijo tega odbora kakor pa na mirovne predloge, ki pripadajo ločeno od ene ali dveh držav.»

Na koncu pravi predsednik afganistanske vlade, da ta pobuda ne pomeni, da se je treba odreči drugim naporom za mir v Vietnamu, in dodaja da njegova vlada ne bo štedila z napori, da pride do pravične in primerne rešitve vietnamskega spora.

Cirimokos odstopil

ATENE, 11. — Danes so uradno javili, da je podpredsednik vlade in zunanji minister Cirimokos odstopil. Izjavil je, da umika svojo zaupnico vladi. Ta Cirimokosov sklep lahko povzroči padec Stefanopulosove vlade, ki ima v parlamentu samo dva glasa večine.

Predsednik vlade Stefanopulos pa je izjavil, da se bo jutri sestal ministrski svet, da odloči, ali naj vlada odstopi zaradi ostavke Cirimokosa. Dodal je: «Če bo ministrski svet obsodil Cirimokosovo politiko, bomo spopolnili vlado in nadaljevali naše delo. V nasprotnem primeru bomo takoj sporočili ostavko.»

V pismu, s katerim sporoča svojo ostavko, poudarja Cirimokos, da se ne strinja z vladno politiko glede vojaškega povelistva na Cipru in pravi: «Vlada je ustvarila iz nič narodni problem, ki je samo škodoval grško-ciprskim odnosom in je koristil Turkom.»

Cirimokos obtožuje ministrskega predsednika, da si je «zamislil» in je «povzročil» njegovo ostavko, ker je javno izjavil, da tisti ministri, ki se ne strinjajo z načrtom o rešitvi vojaških vprašanj na Cipru, morajo odstopiti.

Bosch bo kandidiral za predsednika

SANTO DOMINGO, 11. — Dominikanska revolucionarna stranka je soglasno imenovala za predsedniškega kandidata bivšega predsednika Juana Boscha. Antonio Guzman, ki je bil minister za kmetijstvo v Boschovi vladi, je bil imenovan za kandidata za podpredsednika.

PREDSEDNIK SFRJ NA OBISKU V BOSNI

Titove izjave v Drvarju in Bihaću Prvi razgovori Nikezić-Bašev

V izjavah sta zunanja ministra SFRJ in Bolgarije poudarila pripravljenost globljega sodelovanja med balkanskimi državami - Bašev obišče danes Zagreb

(Od našega dopisnika)

BANJALUKA, 11. — Predsednik republike maršal Tito je včeraj s soprogo in v spremstvu uglednih zastopnikov republike Bosne in Hercegovine obiskal nekatere kraje v Bosanski krajini, ki so odigrali zelo važno vlogo v narodnoosvobodilni borbi, med njimi Drvar, Bosanski Petrovac in Bihač.

V Drvaru si je Tito ogledal novo tovarno celuloze, kjer se je pogovarjal z delavci o problemih tovarne in jim svetoval, da posvetijo še večjo pozornost povečanju produktivnosti dela in integraciji z gozdarstvom. V Domu kulture se je Tito sestal z bivšimi borci in s starši padlih herojev, se v razgovoru z njimi zanimal za njihove probleme, zatem pa se je v razgovoru z zastopniki Drvara in bližnjih krajev zanimal za aktualna vprašanja tega področja. Obiskal je tudi zgodovinsko votlino, kjer je bil med vojno vrhovni štab Narodnoosvobodilne vojske in v razgovoru s soprogami padlih voditeljev obudil spomine na težke trenutke ponesrečenega nemškega napada na Drvar.

Na zborovanju pred tovarno in v zdravici med kosilom v hotelu «Jadran», je Tito obudil spomine na težke, toda slavne trenutke tega kraja v narodnoosvobodilni vojni ter se dotaknil tudi sedanje gospodarske reforme, ki je po njegovem mišljenju gospodarska in družbena. Tito je poudaril nujnost njenega doslednega izvajanja da bi se premagale težave in nepravilnosti, ki so nastale v dosedanje mrazvoju, stabiliziralo in ozdravilo gospodarstvo in s tem zagotovil tesnejši in še hitrejši razvoj. Smoter reforme je, zagotoviti pravilno razdelitev dohodka in večja možnost dviga življenjske ravni. Izvajanje reforme ne bo šlo brez težav, je poudaril Tito in dodal, da se ne sme pozabiti, da bo reforma, katere izvajanje bo trajalo več let, omogočila dvig življenjskega standarda.

V razgovorih z zastopniki Bosanske krajine je Tito z zadovoljstvom ugotovil, da se tudi tu, podobno kot med ljudstvom drugih krajev, ne javlja vprašanje mednarodnostnih odnosov ter v zvezi s tem poudaril, da so mednarodnostna vprašanja prišla do izraza večinoma med vodilnimi krogi. V razgovorih so se vodilni zastopniki Bosne in Hercegovine Rato Dugonjič in drugi pritožili, da se iz Zagreba in Beograda pogostoma gleda na Bosno in Hercegovino nekako z očetovskega stališča in da tisk včasih na dogodke v Bosni ne gleda pravilno, da pogostoma išče v Bosni samo eksotiko a zanemarja družbeno - gospodarski preporod republike.

V svojem govoru na kosilu v Drvaru je Tito ugotovil, da mora stara generacija, ki je odgovorna za vse, kar se dogaja v Jugoslaviji, izpolniti obljube, ki jih je dala med vojno. Tito je priznal, da so bile storjene napake v dosedanjem razvoju, da se včasih ni dovolj odločno nastopalo proti raznim napakam in odklonom. «Komunisti,» je poudaril Tito, «morajo enkrat za vselej biti na čistem s tem, da so vojaki revolucije, da morajo dati vse od sebe, da bi se utrdilo zaupanje ljudi v Zvezo komunistov, kajti če ne bodo delali pravilno, se bo zaupanje pričelo rušiti.» Tito je poudaril potrebo budnosti proti razrednim sovražnikom, ki skušajo po raznih kanalih iz inozemstva infiltrirati svoje delovanje v Jugoslavijo in ugotovil, da celo nekateri komunisti s svojo nebudnostjo pomagajo razrednemu sovražniku. «Moramo biti odločnejši in strožje moramo podvzemati sankcije, kadar je to potrebno in očistiti našo partijo tistih, ki niso več sposobni, oziroma, ki ne zaslužijo, da so njeni člani,» je poudaril predsednik republike. Tito je ugotovil nadalje, da Jugoslavija ne uživa ugleda v svetu samo zaradi junaškega zadržanja med vojno in zoperstavljanja Stalinu, ki je skušal spremeniti Jugoslavijo v instrument svoje politike, temveč tudi zaradi uspehov, ki jih je dosegla v premagovanju drugih težav po vojni. «Zato, že zaradi našega ugleda,» je izjavil predsednik republike, «ne smemo popustiti pred nobeno težavo, temveč moramo dosledno izvajati sklepe tretjega plenuma.»

V odgovor na pozdrave prebivalstva Bosanskega Petrovca, se je Tito dotaknil tudi mednarodnega položaja in ugotovil, da se na obzorju ponovno javljajo črni oblaki. Izrazil pa je prepričanje, da bodo sile miru in napredka končno nadvladale nad silami vojne.

Iz Bosanskega Petrovca je Tito zvečer prispel v Bihač, kjer mu je prebivalstvo, podobno kot v drugih krajih, priredilo slovesen sprejem. V odgovor na pozdrave, je Tito v kratkem govoru med drugim obudil spomin na prvo zasedanje AVNOJ v Bihaču, kjer so bile postavljene osnove ljudske oblasti in zagotovil prebivalstvu, da bodo sedanji odgovorni ljudje in tisti, ki jih bodo nadomestili, storili vse, kar je v njihovi moči, da izpolnijo stremljenje borcev, ki so dali svoja življenja za novo Jugoslavijo. Tito si je nato ogledal znamenitosti Bihača in okolice, popoldne pa je odpotoval in prispel zvečer v Banjaluko.

BEOGRAD, 11. — «Naš obisk je nov izraz uspešnega razvoja odnosov med Bolgarijo in Jugoslavijo», je izjavil ob prihodu v Beograd bolgarski zunanji minister Ivan Bašev in izrazil prepričanje, da bodo pomenili razgovori z državnim tajnikom za zunanje zadeve Markom Nikezićem nov prispevek k napredku medsebojnih odnosov na političnem kakor tudi na gospodarskem in kulturnem področju. V spremstvu ministra Baševa, ki so ga na železniški postaji pozdravili tajnik za zunanje zadeve Marko Nikezić in drugi visokij funkcionarji državnega tajništva za zunanje zadeve, so njegova soproga, namestnik zunanjega ministra Ljuban Angelov, načelnik ministrstva Nenko Cendov in tajnik Nikolov.

Neposredno po prihodu je minister Bašev položil venec na grob neznanega junaka na Avali, nato pa so se v prostorih državnega tajništva za zunanje zadeve začeli uradni razgovori med Baševom in Nikezićem in z njunimi sodelavci. Po razgovorih je Marko Nikezić v prostorih zveznega izvršnega sveta priredil gostom kosilo, ki so se nocoj v gledališču «Atelje 212» udeležili gledališke predstave. Jutri bo bolgarski zunanji minister odpotoval v Zagreb, od koder se bo zvečer vrnil v Beograd. Tretji dan bivanja v Jugoslaviji bo minister Bašev obiskal nekatere zgodovinske zanimivosti Beograda, v četrtek pa bo objavljeno uradno sporočilo o obisku in razgovorih.

V današnjih razgovorih sta ministra obravnavala aktualna mednarodna vprašanja, proučila položaj v Aziji in Afriki in aktualna vprašanja v Evropi in na Balkanu. V razgovorih je bila ugotovljena podobnost pogledov o njunih vprašanjih, ki so bilj predmet razgovorov.

V zdravicah, ki sta jih ministra izmenjala med kosilom, sta izrazila zadovoljstvo nad dosedanjim razvojem odnosov med obema državama. Jugoslovanski državni tajnik je med drugim ugotovil, da so razmere v Evropi, kljub nerešenim vprašanjem, boljše kot prej in poudaril, da je potrebno poiskati pota za medevropsko sodelovanje na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. Nikezić je ugotovil, da so se odnosi med balkanskimi državami okrepili in dejal, da sta Bolgarija in Jugoslavija pripravljeni sodelovati v vseh pobudah, ki bi pripomogle k večjemu razumevanju in sodelovanju med balkanskimi narodi in državami. Bolgarski zunanji minister se je pridružil besedam Nikezića in glede razvoja jugoslovansko - bolgarskega sodelovanja poudaril važnost političnega činitelja za napredek teh odnosov.

Vodja jugoslovanske gospodarske delegacije, ki se je danes vrnila z obiska v Italiji, zvezni tajnik za trgovino in industrijo Hakija Pozderac, je danes ob vrnitvi v Beograd izjavil novinarjem, da stopnja razvoja jugoslovansko - italijanskega gospodarskega sodelovanja usmerja k iskanju novih, dolgoročnih oblik sodelovanja posebno pa k razvoju industrijske kooperacije. O vseh teh osnovnih vprašanjih so bili po besedah Pozderca v razgovorih z italijanskimi gospodarskimi činitelji usklajena stališča in pokazalo se je polno razumevanja za razvoj medsebojnih gospodarskih in političnih odnosov. Sklenjeno je bilo načelno soglasje glede ukrepov za napredek in povečanje blagovne izmenjave. Sedaj pa je potrebno, da se zainteresirana podjetja neposredno dogovore o konkretnem sodelovanju.

PO RESOLUCIJI VARNOSTNEGA SVETA O RODEZIJI

Angleška vojna ladja ustavila petrolejsko ladjo «Manuelo»

«Joanna V» zaplula v pristanišče v Beiri - Petrolej iz «Manuele» bodo poslali v Rodezijo po južnoafriškem ozemlju

LONDON, 11. — Britansko ministrstvo za obrambo je sporočilo, da je britanska fregata «Berwick» ustavila včeraj 11 tisočtonsko petrolejsko ladjo «Manuelo», ki je plula s tovorom petroleja v mozambiško pristanišče Beiro. Nekateri angleški častniki in mornarji so prišli na petrolejsko ladjo, ne da bi naleteli na odpor posadke. Ladjo so ustavili 150 milj jugovzhodno od Beire včeraj ob 8.30 po srednjeevropskem času.

Britansko obrambno ministrstvo je dalo ukaz vsem britanskim oboroženim silam na Srednjem vzhodu, naj ustavijo vse ladje, ki plujejo proti pristanišču Beiri in vozijo petrolej za Rodezijo. Ta ukaz je ministrstvo izdalo, takoj ko je v noči od sobote na nedeljo varnostni svet OZN pooblastil Veliko Britanijo, da uporabi silo, če je treba ustaviti ladje, ki preko Beire tihotapijo petrolej za Rodezijo. Kdaj bodo uporabili silo, bo odločil poveljnik britanskih sil v Adenu.

Za britansko resolucijo o uporabi sile proti ladjam, ki prevažajo petrolej za Rodezijo, je glasovalo deset članov varnostnega sveta. Vzdržali so se: SZ, Mali, Francija, Urugvaj in Bolgarija. Med državami, ki so glasovale za britansko resolucijo, sta tudi afriški državi Uganda in Nigerija. Prevladuje mnenje, da bo uspeh resolucije odvisen predvsem od portugalske vlade. Iz pristanišča Beire na Mozambiku namreč vodi naftovod v Rodezijo. Varnostni svet je s sprejeto resolucijo pozval tudi Portugalsko, naj prepreči, da iz Beire pošiljajo petrolej v Rodezijo po naftovodu, ter naj ne dopušča dovažanje petroleja v Beiro, ki je namenjen Rodeziji.

Uradno sporočilo o ustavitvi ladje «Manuele» pravi, da je kapitan ladje potrdil, da je imel ukaz iti v Beiro. Davi je britansko ministrstvo za obrambo sporočilo, da so angleški mornarji zapustili ladjo «Manuelo» in se vrnili na vojno ladjo «Berwick». «Manuela» je menjala smer in se bo baje vsidrala v južnoafriškem pristanišču Durbanu, da tam raztovori petrolej, ki bi ga nato poslali v Rodezijo, ker Južna Afrika ne izvaja sankcij proti Smithovemu režimu.

Petrolejska ladja «Joanna» se je davi približala naftovodu, in takoj nato je britanski podkonzul v Beiri obiskal portugalske oblasti in zahteval zagotovila, da petroleja ne bodo poslali v Rodezijo. Britanska vlada še nadalje pritiska na grško in portugalsko vlado, da na podlagi resolucije varnostnega sveta lahko odredi ustavitev in zaplembo ladje, ko bo ta zapustila Beiro, če bo raztovorila petrolej. Kapitan ladje pa je izjavil, da nima v načrtu raztovoriti petroleja. Dodal je, da se je ladja vsidrala v pristanišču zato, da se oskrbi s pitno vodo. Predstavnik lastnice ladje, ki je brat kapitana na ladji «Joanna V», je izjavil, da ve, da portugalske oblasti skušajo prisiliti njegovega brata, naj raztovori petrolej in naj zapusti pristanišče. Dejal je, da se je ladja vsidrala v pristanišču, ker so se bali zaradi njene stabilnosti, ko bi nastala oseka. Dejal je, da je bratu svetoval po telefonu, naj ne raztovori petroleja, dokler ne dobi pisane izjave, s katero portugalske oblasti potrjujejo, da je to storil po njihovem ukazu.

Ravnatelj družbe, ki je lastnica ladje «Joanna V», je nocoj sporočil, da bo jutri zahteval od britanske vlade dovoljenje, da ladja lahko raztovori pet tisoč ton petroleja, da bo ladja lažja in bo lahko zapustila Beiro. Če ne bodo ladje razbremenili, bo blokirana v pristanišču morda do 15. septembra, ko se začenjajo ugodne plime.

Medtem je kapitan ladje zapustil ladjo in Beiro, ker so težave za komunikacije med Beiro in Atenami in ne more stopiti v stik z lastniki ladje.

Grški konzul v Beiri je obvestil grško ministrstvo za trgovinsko mornarico, da je danes zaplenil dokumente ladje «Joanna V» in prepis ladijskega dnevnika, potem ko je bila ladja brisana iz grških registrov. Nocoj so z ladje sneli grško zastavo in jutri bodo razobesili panamsko zastavo.

Grški delegat v OZN je pisal varnostnemu svetu, da je njegova vlada uporabila vsa zakonita in praktična sredstva, da prepreči prihod petroleja v Rodezijo. Dalje pravi, da so se lastniki «Manuele» obvezali, da bodo preprečili, da njih ladja prispe v Beiro. Kar se tiče «Joanne V», pa so jo črtali iz registrov grške trgovinske mornarice, njenega kapitana pa so postavili pred disciplinski svet.

Predstavnik portugalskega zunanjega ministrstva je izjavil, da si portugalska vlada pridržuje izreči «resne pripombe» proti resoluciji varnostnega sveta. Dalje je izjavil, da so dovolili prihod ladje «Joanna V» v Beiro, ker morski tokovi niso dopuščali ladji, da še dalje ostane pred pristaniščem brez velike nevarnosti. Poleg tega je bilo treba olajšati normalne pristaniške operacije, ki jih je ladja pred pristaniščem ovirala, in kapitan ladje je želel oskrbeti se s svežimi živili.

Londonska vlada pa je dala ukaz svojemu predstavniku v OZN, naj se odločno upira pritisku afriških držav, ki zahtevajo še bolj drastične ukrepe proti Smithovemu režimu. Baje je britanski predstavnik dobil ukaz, naj z vetom onemogoči vsako morebitno zahtevo afriških držav, naj se v Rodezijo pošljejo varnostne sile OZN.

Na vsak način se ugotavlja, da čeprav ne bo ladja «Joanna V» raztovorila petroleja v Beiri, ga lahko vedno raztovori v katerem koli južnoafriškem pristanišču, kakor bo storila ladja «Manuela», in od tu bodo petrolej prepeljali po kopnem v Rodezijo. Spričo dejstva, da Portugalska in Južna Afrika podpirata rasista Smitha in ne sodelujeta pri petrolejskih sankcijah proti njemu, se bo britanska vlada s težavo upirala bolj drastičnim ukrepom proti Smithovemu režimu.

Sajgonski vojaki za barikadami, pripravljeni na spopad z demonstranti v Danangu

RAZDELJENE VČERAJ V LJUBLJANI

Kidričeve nagrade za l. 1966

LJUBLJANA, 11. — Na slovesni seji upravnega odbora Sklada «Boris Kidrič» so bile danes razdeljene letošnje Kidričeve nagrade. Upravni odbor sklada je dodelil 15 «Kidričevih nagrad» po 10.000 novih dinarjev, 10 nagrad iz «Sklada Borisa Kidriča» po 6000 novih dinarjev, eno prvo nagrado za iznajdbe in tehnične izpopolnitve v znesku 25 tisoč novih dinarjev in dve drugi nagradi za iznajdbe in tehnične izpopolnitve po 3000 novih dinarjev.

«Kidričeve nagrade» so prejeli: dr. Marjan Ribarič, akademik prof. dr. Robert Neubauer, docent dr. Janez Banič, dr. Jože Bole, inž. Milan Brinar, dr. Prizin, docent, dr. inž. Dušan Mlinšek, prof. dr. Anton Ramovš, prof. dr. Vanda Kohanski, prof. dr. Lavo Čermelj, prof. dr. Ferdo Gestrin, dr. Janko Pleterski, Zvonimir Tanko.

Prvo nagrado za iznajdbe in tehnične izpopolnitve je prejel prof. inž. Albert Čebulj. Drugo nagrado so prejeli: inž. Milan Hribar, dr. Stojan Jeretina, inž. Zdenko Milavec, inž. Jože Pirih in inž. Franc Spiler.

NEW YORK, 11. — V petih ameriških državah je začelo danes stavkati 40.000 rudarjev, ker družbe, lastnice premogovnikov niso obnovile delovne pogodbe. Gre za najobsežnejšo stavko ameriških rudarjev v petnajstih letih in utegnila bi paralizirati jeklarsko industrijo. Posledica stavke je bila, da je ena od premogovnih družb takoj podpisala novo delovno pogodbo.

ko je v okrožju Rojšahi umrlo v zadnjih dveh mesecih okrog 500 otrok za kozami. Kakih tisoč oseb pa so koze pobrale v okraju Jessore.

Indonezija bo priznala Singapur

DŽAKARTA, 11. — Agencija Antara je sinoči javila, da bo Indonezija v najkrajšem času uradno priznala Singapur. Indonezijski zunanji minister Adam Malik bo v kratkem osebno sporočil sklep vlade, da prizna novo republiko. To so sklenili na zadnji seji ministrskega sveta, ki ji je predsedoval predsednik Sukarno.

Malik je izjavil, da mu je «predsednik Sukarno ukazal, naj pospeši priznanje Singapura, zato da se okrepi «indonezijski nastop proti Maleziji». Kakor je znano, je Singapur bil do 9. avgusta lani v malezijski federaciji, proti kateri se Indonezija odločno bori. Tedaj je Singapur izstopil iz federacije in je bil znova sprejet v OZN kot ločena republika.

V Vzhodnem Pakistanu kolera in koze

DAKA (Vzhodni Pakistan), 11. — Po neuradnih vesteh je v treh okrajih Pakistana umrlo okrog 2000 oseb zaradi epidemije kolere in koz. Okrog 500 oseb je baje v preteklih šestih tednih umrlo za kolero v okraju Hulna, medtem

SKUPNO SPOROČILO RIMA IN MOSKVE

Sovjetski zunanji minister Gromiko bo 21. aprila uradno obiskal Italijo

Počitniško zatišje v političnem življenju - Ta teden sestanka vodstev PSI in PSDI - V ponedeljek, 18. aprila, začne zasedati parlament

RIM, 11. — Na vabilo zunanjega ministra Fanfanija bo sovjetski minister za zunanje zadeve Andrej Gromiko obiskal 21. aprila Rim. Vest o uradnem obisku sovjetskega zunanjega ministra so danes istočasno objavili v Rimu in Moskvi.

Po obvestilih zunanjega ministrstva bo sovjetski zunanji minister na uradnem obisku od 21. do 23. aprila, ko bo imel več razgovorov z italijanskim zunanjim ministrom. Gromiko se bo nato zadržal še nekaj dni v Italiji na zasebnem obisku. Sovjetskega zunanjega ministra bo spremljala njegova soproga.

Počitniško razdobje v italijanskem političnem življenju bo trajalo do prihodnjega tedna, saj se bosta sestali poslanska zbornica in senat šele v ponedeljek, 18. aprila. Vzporedno s tem je prišlo tudi do zastoja v dejavnosti vlade in vseh strank, pa čeprav so za ta teden predvideni razni sestanki.

Med njimi sta najvažnejši zasedanji izvršnih odborov PSDI in PSI, ki se bosta sestala v četrtek in ki bosta nadaljevala razpravo o socialistični združitvi. Izvršni odbor PSDI mora na osnovi sklepa CK stranke določiti člane, ki bodo sodelovali v mešani paritetni komisiji s PSI in razpravljali o vseh perečih vprašanjih, ki jih morata stranki rešiti pred združitvijo. Po vsej verjetnosti se bo ta mešana komisija med PSI in PSDI sestala še ta teden. Izvršni odbor PSI bo poleg tega razpravljal tudi o kmetijstvu in o nekaterih organizacijskih vprašanjih.

V tem tednu bo verjetno prišlo do prvih stikov ali vsaj poskusov reševanja ostre krize zdravstveno-zavarovalnega sistema, saj je zdravniška zbornica odpovedala dogovore z zavarovalnimi ustanovami in s tem tudi namerava od 18 aprila dalje uveljaviti star odnos med bolnikom in zdravnikom. Govori se, da ni več možno posredovanje ministra za delo, ker so se po njegovem prejšnjem posredovanju pogajanja razbila, čemur je sledil tako resen ukrep zdravniške zbornice. Zato se tudi čujejo vesti, da bi bilo edino učinkovito posredovanje predsednika vlade Mora.

Po drugi plati pa nekateri znaki kažejo, da spor ne bo samo zelo oster in resen, temveč da je tudi resna nevarnost, da se rešitev zavleče. O tem govorijo obsežna navodila največje zavarovalne ustanove INAM zavarovancem, saj se je na tak način ta ustanova temeljito pripravila tudi za primer dolgotrajnejšega spora. Na vsak način pa bo spor med zavarovalnimi ustanovami in zdravniki škodoval v prvi vrsti zavarovancem.

Ta teden se bo verjetno sestala tudi vlada, ki mora sprejeti končno stališče do zapletenega in perečega vprašanja zapore stanovanjskih najemnin. Takoj po začetku zasedanja poslanske zbornice bo namreč posebna komisija, sestavljena iz poslancev in senatorjev začela razpravljati o vrsti zakonskih načrtov, ki se nanašajo na to vprašanje. Komisija bo začela delo, pa če vlada pripravi svoj načrt ali pa ne, kar bi bilo v ostrem nasprotju z dosedanjo prakso in kar bi na najbolj grob način odkrilo resne notranje spore glede tega vprašanja v vrstah vladne koalicije.

Zato tudi do sedaj sploh še ni bila sklicana posebna medministrska komisija, ki bi morala razpravljati o vladnem stališču glede zapore stanovanjskih najemnin, niti ni dokončno izdelan vladni osnutek. V bistvu gre za različna stališča o sistemu zapore; socialisti predlagajo podaljšanje sedanjega režima stanovanjskih zapor za naslednji dve leti, medtem ko desnica v PSDI in KD predlagata v bistvu popolno liberalizacijo z manjšimi in nepomembnimi olajšavami. Veljavnost obeh zakonov, ki urejata najemnine, je bila podaljšana do 30. junija. V tako kratkem času pa naj bi izdelali ustrezne načrte novih zakonov. Razprava se bo resneje pričela torej šele po 20. aprilu, pri čemer moramo tudi upoštevati, da so številni poslanci in senatorji predložili svoje načrte in da bo zato debata najprej v posebni komisiji, kasneje v pristojnih komisijah poslanske zbornice in senata ter končno v obeh dvoranah zelo dolga, tako da je že sedaj le malo časa na razpolago in malo možnosti, da se do 30. junija dokončno reši to kočljivo vprašanje.

Parlament bo poleg tega moral razpravljati še pred poletnimi počitnicami o nekaterih zelo važnih vprašanjih in v prvi vrsti o gospodarskem programiranju, za kar so že izdelani vsi ustrezni zakonski načrti, in je nadaljnje delo nemogoče brez ustreznih zakonov. Na dnevnem redu bo tudi razprava o reorganizaciji zakonika za kazenski postopek, ki spada v okvir širše demokratizacije pravnega in sodnega ustroja, ki temelji še vedno na fašističnih zakonih. Končno bo parlament moral ponovno razpravljati o zakonskem načrtu o državnih otroških vrtcih. Po sporazumu o vladi levega centra je kazalo, da to vprašanje ne bo vzbudilo nove polemike in da bodo enostavno predložili že prej sprejet vladni zakonski načrt. Na zadnji seji ministrskega sveta pa so bistveno spremenili ta načrt, tako da določa, da lahko skrbi za otroke v otroških vrtcih samo žensko osebje, kar je predstavljalo eno izmed glavnih spornih vprašanj. Temu sklepu se je uprl posl. Codignola, ki v PSI odgovarja za šolstvo, in na seji CK PSI so sklenili, da bo zadevo skušal v vladi urediti Nenni osebno.

DANES

Mednarodno javno mnenje še vedno budno spremlja predvsem dogodke v Južnem Vietnamu in vprašanje dobave petroleja rodezijski rasistični vladi.

Medtem ko so se nadaljevale v Danangu, Hueju in Sajgonu še v nedeljo protivladne in protiameriške demonstracije, je bilo včeraj v glavnem mirno, čeprav napetost ni ponehala. V Sajgon je diktatorski general Ki tajno pripeljal polk vojakov v polni bojni opremi, katerih del je razvrstil dva kilometra od središča mesta. Iz Dananga pa so se začele umkati Kijeve čete, Američani pa so preusmerili iz Dananga več ladij v druga pristanišča, ker delavci v Danangu nočejo razkladati orožja.

Toda Američane najbolj vznemirja včerajšnja izjava budističnega voditelja, ki je predsednik budističnega odbora za borbo proti vladi — «Če bo ljudstvo zahtevalo pogajanja z osvobodilno fornto in umik ameriških čet iz Vietnama, potem se bo to tudi zgodilo. Sklep je odvisen od prihodnje vlade». V Washingtonu so zaskrbljeni tudi zaradi včerajšnjega poziva budistov ameriškemu poslaniku Lodgeu, naj takoj umakne podporo Kijevi vladi in naj pomaga ljudstvu v borbi za izvolitev ustavodajne skupščine, ki bi se sestala najpozneje čez šest mesecev. Zelo važno pa je dejstvo, da so v Danangu v nedeljo skupine študentov z univerze v Hue demonstrirali oboroženi s puškami, ki so jim jih dali na razpolago uporniški vojaki.

Varnostni svet OZN je v noči od sobote na nedeljo pooblastil Veliko Britanijo, da uporabi silo proti ladjam, ki preko pristanišča Beira v Mozambiku tihotapi petrolej po naftovodu za Rodezijo. Takoj nato je neka britanska fregata v nedeljo zjutraj ustavila petrolejsko ladjo «Manuela», ki je plula s petrolejem v Beiro. Ladja «Manuela» je spremenila smer in se bo baje vsidrala v južnoafriškem pristanišču Durbanu, kjer bo raztovorila petrolej, da bi ga nato poslali v Rodezijo, ker Južna Afrika ne izvaja sankcij proti režimu rasista Smitha. Angleške vojne ladje prežijo od daleč tudi na grško petrolejsko ladjo «Joanna V», ki je vsidrana pred Beiro, da ne bi petroleja raztovorila. Hkrati pa namerava britanska vlada «z vetom» onemogočiti sleherno zahtevo afriških držav, naj se v Rodezjo pošljejo varnostne sile OZN.

V zvezi z atlantsko krizo je ameriški državni podtajnik Ball v nedeljo izjavil, da bo atlantski pakt lahko deloval tudi brez Francije, vendar pa da bi v primeru vojne mogle biti ZDA prisiljene zaradi umika Francije uporabiti atomsko bombo prej, kakor bi drugače to storile, «ker se del obrambnega zaledja odstranjuje».

Grška vlada je zopet pred krizo, ker je njen podpredsednik in zunanji minister Cirimokos odstopil. Sedanja Stefanopulosova vlada ima namreč v parlamentu samo dva glasa večine.

Tujcu na Kitajskem se lahko dobro godi

Kako naj tujec postane na Kitajskem profesor? človek si nekako zamišlja, da bo moral preštudirati celo goro spisov, da ga čaka brez števila natančnih izpraševanj tako po strokovni kakor po politični plati, če pa ga bodo sprejeli, to bo zvedel šele po neskončnem zavlačevanju, dokler mu naposled ne bodo sporočili odločitve. Vendar pa v resnici ni tako.

Z nastavljanjem predavateljev se ukvarjajo kulturni oddelki diplomatskih predstavništev Kitajske. Procedura je zelo preprosta in teče približno takole:

Kandidat pokliče kitajsko veleposlaništvo po telefonu in se po navadi kaj kmalu dogovori za sestanek s predstavnikom oddelka za kulturo. Razodene mu svojo željo, da bi rad delal na Kitajskem. Predstavnik mu postavi nekaj vprašanj v zvezi s stroko. Če kandidat ponudi, da bo predložil svojo diplomo in druge dokumente o svoji strokovnosti, dobi odgovor, da je to odveč, ker ga bodo tako in tako ocenjevali — in plačevali — samo po učinku njegovega dela. Kandidat, posebno tisti, ki je moral skozi administrativne mline v drugih deželah, ki so šele nedavno postale samostojne, je kar ganjen, ko vidi, kako mu zaupajo. Povprašajo ga tudi, kako je kaj z njegovim zdravjem. Če kandidat odgovori, da je zdrav — in kdo bi tudi odgovoril drugače? — potem mora odgovoriti še na vprašanje, ki mu ga postavijo z najljubeznivejšim nasmehom: kakšno je njegovo mnenje o Kitajski?

Kandidat je malce previden. Misli si: nikoli nisem bil član komunistične partije, nedvomno bom sumljiv, ali pa: bil sem član komunistične partije («revizionistične») in zato bom še bolj sumljiv. Kmalu pa spozna, da tudi tega vprašanja ne jemljejo tako strogo. Izpraševalec se zadovolji z izjavami: «Sem prijatelj Kitajske. Zelo me zanimajo velika prizadevanja vaše dežele v izgradnji. Zelo rad bi prispeval itd.»

Naprosijo ga, naj vse to napiše v krajšem pismu in potem naj telefonira čez osem dni. Potlej mu naročijo, naj se ponovno oglasi čez kakšen dan, ko pa ponovno kliče, mu že sporočijo, da lahko pride po letalsko vozovnico za Peking.

«Sijajno,» se navdušuje kandidat vpričo svojih prijateljev, «naposled se najde administracija, ki je popolnoma odpravila vso birokracijo. V resnici imajo popolnoma prav, kaj pa velja diploma sama po sebi? In še iz buržoaznih ved!»

Poln navdušenja se odpravi na Kitajsko.

V Pekingu ga sprejme delegacija s cvetjem, pomaga mu opraviti vse carinske formalnosti, nato ga nastani v udobni hotelski sobi in mu pri priči izroči akontacijo na plačo, ki znasa toliko kot plača ministrovega namestnika in za katero dobiš 6000 skodelic riža.

Vrstijo se banketi in izleti. Na vedrem nebu se prikaže prvi oblaček šele tedaj, ko kandidat — ki je tako kot vsi drugi želel delati v Pekingu in so mu to na pol poti tudi obljubili — dobi poziv, naj se odpravi na kakšno oddaljeno vseučilišče v Kantonu, Nankingu ali Vuanu. Večina se sicer s tem sprijazni in odpotuje kamor komu velijo. Peking navsezadnje ni vsa Kitajska in edino veliko mesto na Kitajskem!

Mene so poslali v Nanking. Bil sem eden od prvih tujih profesorjev, ki so prišli v Nanking, odkar so od tam leta 1959 odšli sovjetski strokovnjaki. Na postaji so nas sprejeli predstavniki vseučilišča in nas odpeljali v naš hotel, hotel «Nanking». Takoj so nas opozorili, da je to samo začasno, ker naših stanovanj še niso dogradili. Vendar se jim ni mudilo, da bi nas zaposlili. Nenehno so nam prigovarjali, naj si «odpočijemo».

Naposled so mi dali razred drugega letnika in tečaj za izpopolnjevanje kitajskih profesorjev. Kmalu se je pokazalo, da so priročniki, ki so mi jih dali v uporabo, neuporabni. Besedila, včasih redigirana v dvomljivi angleščini, so sledila drugo drugemu v slabi povezavi, vsebovala pa so — na eno stran besedila — pet strani besednjaka in pojasnil, bolj ali manj gramatičnih, obilica običajnih načinov prevajanja v kitajščino.

Čez nekaj časa se mi je posvetilo, da se študentje kratko in malo učijo na pamet. Razred ni bil skupina mladih ljudi, ki se pripravljajo za svoj bodoči poklic, ampak kompakten blok neke vrste žalitvi, ki jo pomeni za vseučilišče pa tudi za vso Kitajsko navzočnost tujcev.

Ta skupna fronta je omogočala, da so se močnejši in boljši slabše odrezali. V bistvu se je oblikovala institucija kopiranja. Na nekaterih vseučiliščih so celo individualne izpite v buržoaznem slogu spremenili v kolektivne izpite, na katerih je dovoljen posvet med študenti.

Nisem pristaš izpitnega sistema kakršen je v navadi v mnogih zahodnih deželah. Toda polovičarske rešitve so še veliko slabše, bodisi na Kitajskem ali kjerkoli drugje.

Študentje so na Kitajskem privilegirani. Ni jim treba na fizično delo. Res da morajo dvakrat ali trikrat na leto «vzpostaviti stik s kmečkimi množicami» in fizično delati na poljih, vendar bolj simbolično in brez naporov.

Bolj negotovi so privilegiji njihovih profesorjev. Staro gardo na vseučiliščih, ki niso hoteli in morda tudi niso mogli rešiti, obravnavajo podobno, kot so svoj čas obravnavali književnike — zato so tudi plače zelo različne. «Stara garda» ne terja nič drugega, kakor da položaj ostane, kakršen je, čeprav je več kot negotov. Stari profesorji najraje dokazujejo svojo prizadevnost in vdanost — z oblačenjem čepica, znamenje pravovernosti, je nujno potrebna.

Profesorju, tujcu, pa se dobro godi vse dotlej, dokler ne predlaga, naj bi spremenili metodo dela, in izrazi željo, da bi zamenjali slaba besedila z drugimi bešedili, ki ustrezajo pedagoskim zahtevam — tako kakor sem storil jaz. Po več sto urah sestankov — v novi Kitajski porabijo za sestanke zelo veliko časa — so morali člani uprave katedre priznati, da so «neke pomanjkljivosti» v metodah, ki so jih dotlej prakticirali na vseučilišču. Boječe so predlagali tudi nekatere spremembe, vendar pa so jih nenehno odlagali.

Učnega programa se mi nikoli ni posrečilo dobiti, zato dvomim, da so ga sploh imeli. To se sicer popolnoma sklada s splošno prakso, da imajo lokalne oblasti najširšo avtonomijo. «Vseučiliška komuna» ima pravico, da sama določi svoje smotre in v zvezi s tem tudi svoje zahteve do študentov. Samo po sebi se razume, da so rezultati na izpitih zelo slabi. — Boljši študentje so lahko pomagali slabšim celo med izpiti. Zaradi tega so si prihajali navkriž uprava vseučilišča in tuji profesorji, ki se niso mogli sprijazniti s takimi izpiti.

Kadar se je vnel spor med upravo vseučilišča in tujim profesorjem, nikoli nisi vedel, s kom drže študentje. Njihovo razpoloženje se je kaj hitro spremenilo.

Študentje so bili zelo dobro seznanjeni tudi z zasebnim življenjem tujih profesorjev in na tarovaš so včasih letele tudi čudne pripomba.

«Profesor,» je včasih rekel kakšen študent z najslajšim obrazom, «danes ste nas naučili manj besed kot običajno. Mar zato, ker ste šli včeraj zelo pozno spat...? To hkrati govori o tem, da vrednotijo profesorja po številu besed, ki jih napiše na dan na tablo. «...Učenci profesorja X. so se ta teden naučili dvajset besed več kakor mi.»

Ali je vse to morda sovraštvo do tujcev? Ali pa gola in najnavadnejša vnemarnost? Sovraštvo do tujcev je samo po sebi razumljivo v državi, v kateri je bil še ne tako davno od tega z ukazom okupatorja dostop v parke prepovedan «psom in Kitajcem». Na takih tleh se po revolucij kaj lahko rodi pretiran ponos. Pred svojim odhodom iz Kitajske sem se pogovarjal z nekim visokim sovjetskim funkcionarjem, ki mi je skušal vse to pojasniti.

Decentralizacija — in pristojnost lokalne uprave — je lahko dala pozitivne rezultate na področju kmetijstva in na nekaterih industrijskih sektorjih. O tem ne morem razsojati. V šolstvu pa so rezultati katastrofalni.

Zdi se, da se najvišji voditelji zavedajo tega, saj si je samo s tem mogoče pojasniti intenzivno najemanje tujih strokovnjakov v zadnjih letih. Zdi pa se, da na nižjih stopnjah oblasti to sabotirajo. Na kakšnem področju, kjer postanejo rezultati vidni šele čez več let, se lahko takšne zmote dolgo obdržijo.

HAN VAN DER PLOEG
(Figaro Literaire)

Železniški motor Fiat SSF 218

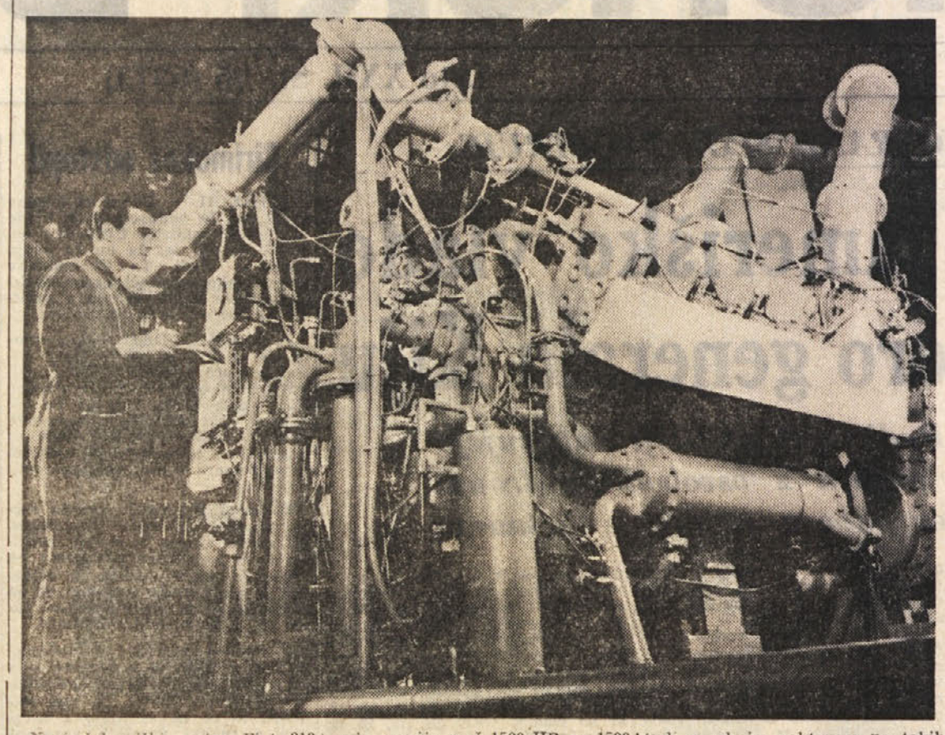

Novi železniški motor Fiat 218 SSF je dokončal pri tovarni Fiat «Grandi Motori» v Turinu preizkušnjo nepretrganega delovanja 850 ur. Preizkušnja je bila izvedena pod nadzorstvom mednarodne organizacije «ORE» (Office Recherches Essais). Gre za izredno kolavdacijo, ki je praktično enaka 80.000-kilometrski vožnji lokomotive in ki predstavlja na motorističnem področju tehnični dosežek izredne važnosti. Novi motor Fiat ima 8 cilindrov z 210 mm premera in razvija moč 1500 HP na 1500 obratov. Ta motor je prvi od 40, s katerimi bo opremljenih prav toliko električnih lokomotiv diesel za italijanske državne železnice. Posebno opazna značilnost novega proizvoda Fiat «Gandi Motori» je velika moč v razmerju z majhno težo in omejenim številom cilindrov. S tem tipom motorja, ki ga je mogoče narediti tudi močnejšega z 12 ali 16 cilindri, je tovarna Fiat sposobna ugoditi tudi posebnim zahtevam po takih železniških motorjih, ki so potrebni npr. za zelo strme proge.

Med preizkušnjo, ki je trajala 850 ur, je motor Fiat 218 vodila elektronska avtomatična naprava, narejena po načrtih Fiatovega elektronskega centra ter tehnikov pri «Grandi Motori». Naprava pokaže na perforiranem traku prave zmožnosti delovanja motorja na lokomotivi, in to s spremembami tovora in hitrosti.

KLJUB LETOŠNJEMU NE POSEBNO UGODNEMU VREMENU

13.600.000 vozil na cestah Italije od petka do nedelje

Še največji promet pa je bil v ponedeljek - Mnogi so se šli smučat, ponekod pa so se kopali

RIM, 11. — Na tisoče patrulj cestne policije je bilo mobiliziranih zaradi prometa za velikonočne praznike. Skupno je bilo od petka do nedelje na italijanskih cestah 13 milijonov 600.000 avtomobilskih vozil.

Okrepljena policijska služba se je pričela v petek, ko je nastopilo službo 2300 patrulj. Promet je dosegel v petek 4.300.000 vozil in je v soboto narasel na 4.800.000. Število policijskih patrulj pa se je povečalo na 2500. Smrtnih nesreč je bilo v petek 9, v soboto pa 10. Kazni za prekrške je bilo v petek 13.600, v soboto pa 14.000.

V nedeljo je promet padel na 4 milijone 500.000 vozil, vendar je se naprej delalo 2500 patrulj policije. Smrtnih nesreč je bilo 12, kazni za prekrške pa 10.000.

V ponedeljek pa je bilo po vsen cestah še posebno živo, zlasti še, ker se je na severu izboljšalo vreme. Na jugu je bilo lepo tudi v nedeljo. V nekaterih mestih, kot v Rimu, Firencah in Benetkah je bilo kljub temu, da je na desettisoče prebivalcev odšlo iz mesta, vse polno ljudi, seveda turistov, ki so si ogledovali mestne znamenitosti.

Mnogo turistov je prišlo tudi na morsko obalo v razne kopališke kraje. Nekateri turisti — predvsem tuji — so «priložnost» izkoristili celo za kopanje. Na Siciliji pa to ni bilo kaj posebnega, saj se je zrak segrel do 35 stopinj v senci.

Drugod je turiste mikalo smučanje, zlasti na Tridentinskem in v Gornjem Poadižju Marmolada, Grostè, Bondone in drugi smučarski tereni so privabili na tisoče izletnikov. V Gornjem Poadižju pa računajo, da je bilo kakih 150.000 gostov, kar se doslej za to priložnost še nikoli ni zgodilo

Kljub velikanskemu številu avtomobilov pa so vendar imeli tudi na železnicah veliko prometa. Na centralni postaji v Milanu so prodali za 200 milijonov vozovnic (dva milijona več kot lani) v času od četrtka do nedelje in vozilo je v tem času 11.000 vagonov (600 več kot lani).

V Benetkah se je danes s čolni vozilo po Benetkah in na otoke 40 do 50 tisoč oseb čez normalno število. Popoldne je veliko ljudi gledalo, kako sta se s stolpa na Markovem trgu (visok je 101 m) spustila dva plezalca iz doline Fassa, in to v odmoru «prvega nastopa s planinskimi pesmimi Treh Benečij». Prireditev se je zvečer zaključila z umetnimi ognji.

Medtem ko je okrog Rima šlo vse še dokaj gladko ves dan, pa se je marsikje zataknilo zvečer. Agentje cestne policije sploh niso mogli voziti in so morali ponekod prehoditi precej poti peš, da so odmotavali razne «klobčiče», iz katerih se vozači sami niso znali več izmotati. Računajo, da je danes v rimski pokrajini bilo na cesti okrog 700.000 avtomobilov.

Pet oseb mrtvih pri železniški nesreči

CHIVASSO (Turin), 11. — Zaključni obračun po trčenju vlaka in motorne lokomotive v soboto zvečer na železniški progi Chivasso - Asti v bližini S. Sebastiano Po navaja pet mrtvih; ti so: 35-letni strojnik vlaka Bruno Montaldo, 10-letni sin Gianni, 30-letni vlakovodja Bruno Serra, železniška uslužbenka 29-letna Rinalda Perotto ter 26-letni železničar Paolo De Notaris.

Železniška policija iz Chivassa je skupaj s policijo iz Turina opravila preiskavo. Ugotovilo se je, da je nesreča nastala zaradi neupoštevanja nekega znaka. Tako so ugotovili odgovornost strojnika enega od vlakov Elia Mossina, ki je bil včeraj na svojem domu v Astiju aretiran. Vlak, ki ga je on odpeljal iz Montiglia s pomočnikom Mariom Dublinijem, je bil namenjen v Chivasso; na vlaku sta bila še vlakovodja Mario Illeno in zavirač Sergio Goria. Vlak se je s praznimi vagoni vračal v remizo in bi se moral ustaviti v San Sebastianu Po ter pustiti, da bi peljala mimo motorna lokomotiva. Strojnik Mossino trdi, da se ni ustavil zato, ker ni videl znamenja in torej ni mogel preprečiti trčenja z lokomotivo, ki je prihajala z nasprotne strani po istem tiru. Trčenje je povzročilo izturjenje motorne lokomotive, ki je zletela po nasipu, dolgem več kot deset metrov.

Leonov v Parizu

PARIZ, 11. — Velikanska množica je na letališču «Le Bourget» sprejela polk. Leonova, «prvega vesoljskega pešca». Na številna vprašanja pa je Leonov dejal, da je «bolj prijetno hoditi po zemlji kot v vesolju».

Leonov, ki je v Parizu na vabilo založbe «Hachette», je opravil svoj prvi obisk v Parizu z ogledom razstave, posvečen: Julesu Vernu. Tudi na Champs Elisees, kjer je v nekem znanem lokalu omenjena razstava, je bil Leonov predmet splošne pozornosti in moral je dajati številne podpise. Jutri bo kozmonavt obiskal zračni muzej, potem pa ga bodo v Hotel de Ville sprejeli občinski svetovalci prestolnice.

Leonov je tudi povedal, da se bodo sovjetski kozmonavti kmalu lahko pomikali po vesolju, ne da bi bili privezani na vesoljsko ladjo. Na vprašanje, če bodo sovjetski kozmonavti prišli na Luno še do konca leta 1968, je dejal, da tega ne more povedati. Gotovo pa je, je rekel, da bo SZ prva poslala človeške posadke okrog Lune in na Luno.

Tudi astronomski observatorij ZDA se ni obnesel

WASHINGTON, 11. — Medtem ko je že neko prejšnje poročilo govorilo o raznih okvarah, pa je neki predstavnik NASA v nedeljo zvečer povedal, da so hude tehnične težave preprečile delovanje teleskopov na ameriškem satelitu «OAO» (Orbitalni astronomski observatorij), ki so ga izstrelili v petek zvečer s Cape Kennedy. Baterije satelita ne delujejo več, je izjavil omenjeni predstavnik, in vsi napori za nadomestitev manjkajoče energije so ostali brez uspeha. Po mnenju predstavnika je naloga satelita brškone izjalovljena.

Žrtve letalskih nesreč

MEHIKO, 11. — Dvanajst oseb, od katerih jih je bilo šest od iste družine, ki so potovale z nekim zasebnim letalom iz ZDA, je izgubilo življenje, ko je letalo treščilo na tla nekaj trenutkov po odletu na letališču Nogales v mehiški državi Sonora, ki meji na ZDA. Takoj je nastal velik požar, tako da je bilo nemogoče osebam v letalu nuditi kakršno koli pomoč. Letalo je bilo namenjeno v Tucsun (Arizona).

SAN DIEGO (Kalifornija), 11. — V soboto zvečer je neko letalo ameriškega letalstva, na katerem je bilo 11 mož, med nekim manevrom strmoglavilo na tla v južni Kaliforniji. Kot so sporočili predstavniki mornarice, so se vse osebe, ki so bile na letalu, ubile.

Potres

SANTIAGO (Cile), 11. — Tu so včeraj okrog 17.40 zabeležili močan potresni sunek. Epicenter potresa naj bi bil pri mestu Ligua (okrog 140 km severno od prestolnice), ki je bilo močno poškodovano ob potresu marca 1965.

Ordonez poškodovan

MALAGA, 11. — Znani španski torero Antonio Ordonez je bil včeraj popoldne hudo ranjen med bikoborbo v Malagi. Bik je Ordoneza zadel z rogovi in ga dvignil v zrak. Kljub močni rani pa je torero z mojstrskim udarcem v trenutku bika ubil, obenem pa se je takoj zgrudil na tla. Kar takoj nato so ga operirali in njegovo stanje je še resno.

Gre za nafto za Južno Rodezijo ali za kaj drugega?

Vse tu navedeno se je dogajalo pred nekaj dnevi. Kakšno je sedaj stanje, pa poročamo na 1. strani.

NEW YORK, aprila. — Tanker «Joanna V.» je priplul v pristanišče Beira. Sodeč po vsem plove proti temu pristaniščU še en tanker «Manuela». Oba sta napolnjena s petrolejem, ki naj bi ga iz pristanišča z odobritvijo portugalskih oblasti po naftovodu poslali v rezervoarje v Južni Rodeziji. To je bil formalni povod britanski delegaciji v Združenih narodih, da je zahtevala «izredno nujen» sestanek varnostnega sveta. To pa je bil nadaljnji povod dramatskega razvoja dogodkov v stekleni palači, dogodkov, ki jih ne pomnijo v svetovni organizaciji.

Dogodki so se vrstili kot v kakem napetem filmu, v katerem sleherni nov kader povzroči novo negotovost, naposled pa se film konča brez konca. Zakaj so Britanci tako alarmantno postavili svojo zahtevo, ko pa traja rodezijski primer že več kot štiri mesece, ne da bi se bili v tem času prikopali do kakršnegakoli resničnega rezultata, in to navzlic stvarni alarmantnosti tistega, kar se tam dogaja? Zakaj predsednik varnostnega sveta malijski veleposlanik Keita ni na vrat na nos sprejel te britanske alarmantnosti? In zakaj je iz tega nastal spor, na katerega se bodo odslej razne strani iz različnih razlogov sklicevale kot na precedens.

Dnevnik dogodkov je bil naslednji: Velika Britanija je predložila svojo zahtevo ob 11 dopoldne ter zaprosila za sestanek ob 4 popoldne. Zgodaj dopoldne so Britanci že predlagali resolucijo, ki je plovbo omenjenih tankerjev postavila v dramatske okvire in zahtevala od varnostnega sveta, da pooblasti Veliko Britanijo za «policijsko akcijo» proti tankerjem: proti prvemu, če bo in kadar bo izplul iz pristanišča prazen, proti drugemu pa še prej, preden se mu bo posrečilo pripluti v pristanišče in oddati svoj tovor.

Tisto pa, kar se je medtem dogajalo, je osem članic varnostnega sveta, zbranih na «privatnem posvetovanju», navedlo k sklepu, da zahtevajo od generalnega sekretarja, naj pošlje pismo predsedniku varnostnega sveta in ga obvesti, da osmerica, se pravi, «večina članic varnostnega sveta» zahteva nujno sklicanje sestanka, to je «še isti večer». Članice so izjavile, da se bodo zbrale v dvorani varnostnega sveta ob 9 uri zvečer in da bodo čakale na začetek sestanka. Generalni sekretar je sestavil pismo v tem duhu, pristavil, da sta ga še dve članici — Francija in Jordanija — obvestili, da «mora biti sestanek ta večer», nato pa je pismo po svojem podsekretarju Rolsu Benethu poslal v malijsko veleposlaništvo Keiti.

Beneth je prispel v veleposlaništvo ob pol devetih, v stekleno palačo pa ob pol desetih zvečer. Takrat so časnikarje seznanili s predsednikovim sporočilom, da bo pismo proučil in dal za tisk običajni odgovor. Predsednik je poudaril, da se «še zmeraj posvetuje». Takoj pa to je generalni sekretar v spremstvu treh podsekretarjev odšel iz 38. nadstropja v posvetovalno dvorano varnostnega sveta in se sešel z zastopniki osmih članic, ki so tam sedeli in sedeč demonstrirali. Šele ob 11 zvečer se je «družba» razšla, v imenu osmerice pa je podal časnikarjem sporočilo novozelandski veleposlanik.

Časnikarji so zvedeli, da gre v bistvu za «afero», da je osem članic zaskrbljenih, ker se lahko zgodi, da varnostni svet «ne bo mogel ukrepati v nujnem položaju». Ker predsednikovega uradnega odgovora še ni bilo, so se zastopniki razšli, vendar se bodo še nadalje posvetovali o «posledicah stališča, ki ga je zavzel predsednik varnostnega sveta».

In osem raztogotenih članic varnostnega sveta je odšlo domov. Vendar pa je takoj nato prispelo tudi sporočilo predsednika sveta. Predsednik je ugotovil, da je «ne brez presenečenja vzel na znanje» poslanico, ki mu jo je poslal generalni sekretar v imenu nekaterih članic». To je procedura brez precedensa v varnostnem svetu, kajti od nekdaj je bila predsedniko a prerogativa, da na podlagi posvetovanj skliče sestanek varnostnega sveta in določi «čas, sprejemljiv za vse». Predsednik pa je sporočil, da ni mogel «že zdaj določiti časa za sestanek, ker se posvetovanja nadaljujejo», upa pa, da bo mogel posvetovanja končati naslednji dan, se pravi v petek

Tako se je končalo prvo dejanje te male procedurne drame, ki je odsev velike, neposredne in prave drame, ki se dogaja na afriških tleh. Kaj pa je pravzaprav vmes? In zakaj se je vnela ta «preliminarna bitka o Južni Rodeziji»?

Novembra lani je varnostni svet obravnaval Južno Rodezijo in sprejel polovičarsko resolucijo, s katero je pozval članice, naj «storijo kar največ», da bi pretrgale gospodarske stike z Južno Rodezijo. Pooblastil je Veliko Britanijo, naj še drugače ukrepa, da bi zlomila nezakonito rasistično oblast v Južni Rodeziji. Afrika je takrat sprejela omenjeno resolucijo kot nujen kompromis s pridržkom, da bo zahtevala trde ukrepe na podlagi sedmega poglavja ustanovne listine, če Velika Britanija ne bo nepravila konec beli rodezijski vladi.

Velika Britanija tega ni storila in že je kazalo, da bo «bela» Rodezija «ostala pri življenju» in da se bo v srcu črne Afrike utrdila kot rasistična trdnjava.

Zdaj se je kriza vnovič začela in Velika Britanija je spet prevzela «pobudo». S formalno dramatizacijo zaradi dveh tankerjev je hotela vso zadevo obdržati v svojih rokah. Seveda je dvakrat težko ponoviti isto polovičarsko zgodbo, ki ne zadeva v jedro problema. In tako je namesto pričakovane rodezijske reprise nastal nov dramatski spopad zaradi procedure.

OD 15. DO 22. APRILA

V Ljubljani mednarodna razstava filmskega plakata

Revija Ekran in Odbor za film in TV pri Zvezi kulturno prosvetnih organizacij Slovenije sta se v svojih prizadevanjih za vsestransko oblikovanje filmske kulture odločila prirejati občasne mednarodne razstave filmskega plakata. Razlog za to odločitev je bilo predvsem stanje na področju propagande za filme v Jugoslaviji; prireditelja sta kljub nekaterim nestalnim podobnim prireditvam v svetu želela mednarodno razstavo filmskega plakata pripraviti možnosti za občasno tovrstno prireditev v Ljubljani.

Povabila različnim deželam, ustanovam in podjetjem za sodelovanje na mednarodni razstavi filmskega plakata so naletela na odziv kakršnega niso pričakovali. Prijave in pošiljke plakatov, ki so jim sledile, omogočajo organizacijskemu odboru razstave oziroma strokovni žiriji pripraviti reprezentativen izbor; ta bo lahko v dovolj veliki meri pokazal kulturo filmskega plakata v različnih deželah sveta. Mednarodna razstava filmskega plakata se bo gotovo funkcionalno vključila ne samo v različne dejavnosti na področju filmske kulture, temveč tudi v razgibano likovno in kulturno življenje. Za razstavo se namreč že sedaj zanima nekaj drugih mest (Beograd, Zagreb, Sarajevo) v Jugoslaviji.

I. mednarodna razstava filmskega plakata vsebinsko dopolnjuje letošnje proslave 20-letnice slovenskega strnjenega filmskega ustvarjanja.

Strokovna žirija bo ob otvoritvi razstave podelila najboljšemu filmskemu plakatu «Ekranovo priznanje», nagrado, ki jo redakcija Ekrana podeljuje za najpomembnejše dosežke v domači filmski in televizijski ustvarjalnosti, publicistiki, filmski in televizijski vzgoji itd.

Uredništvo Ekrana je v svojem imenu in v imenu Odbora za film in televizijo ZKPOS povabila k sodelovanju na mednarodni razstavi filmskega plakata vrsto držav oziroma ustanov in podjetij, ki posvečajo svojo skrb kulturi filmskega plakata. V terminu, ki ga je vseboval razpis za sodelovanje na razstavi, so se prijavile in svoje izbrane plakate poslale Poljska, Češkoslovaška, Švedska, Zvezna republika Nemčija, Japonska, Sovjetska zveza, Španija, Nizozemska, Finska, Danska, Nemška demokratična republika in Jugoslavija.

V razpisu so prosili, naj sodelujoči po možnosti predložijo lastni izbor plakatov, v nasprotnem primeru pa naj pošljejo čim več plakatov, da bi imela žirija dovolj široko možnost izbora. V nekaterih deželah so se posiljatelji prizadevno zavzeli, da bi bila udeležba njihovih plakatov kar najbolj pestra (npr. zahodnonemška distribucija «Atlas», švedski filmski muzej v Stockholmu, Unijapan film, Uniespana itd.).

Žirija, ki jo je imenovala redakcija Ekrana, je že začela s selekcijo. Zaradi reprezentativne ravni razstavljenih plakatov je stroga selekcija neizogibno potrebna. Po dosedanjem ocenjevanju predlaga žirija, naj bi razstavili okoli 80 izbranih plakatov, ki bi obiskovalcu nudili sliko o stanju sodobnega filmskega plakata. Organizacijski odbor, ki vodi vse priprave za razstavo, je predlog žirije sprejel.

Na povabilo uredniškega odbora Ekrana je mladi kipar Janez Bolka izdelal plastiko, ki jo je uredniški odbor revije sprejel in jo sklenil kot svoje stalno priznanje ob različnih domačih filmskih in televizijskih manifestacijah podeljevati za dosežke, ki kot obetajoče novosti v domačem filmskem in televizijskem delovanju utirajo pot novim možnostim in težnjam. Priznanje je že bilo prvič podeljeno na festivalu domačega kratkega filma v Beogradu letos marca. Drugič pa bo podeljeno najboljšemu plakatu na mednarodni razstavi filmskega plakata v Ljubljani.

Organizacijski odbor mednarodne razstave filmskega plakata je sestavljen takole: Breda Vrhovec (predsednica), Stanka Godnič, Marjan Košir, ing. arh. Mirko Lipužič, Metka Picelj, prof. Jovita Podgornik in Branko Šömen.

Organizacijski odbor je sklenil, da bo razstava filmskega plakata v času od 15. do 25. aprila 1966 in sicer v prostorih Moderne galerije v Ljubljani.

Na predlog uredniškega odbora Ekrana in Odbora za film in televizijo ZKPOS je bila žirija mednarodne razstave filmskega plakata sestavljena takole: ing. arh. Mirko Lipužič (predsednik) Aleksander Bassin, umetnostni zgodovinar, ing. arh. Jože Brumen, prof. Jelisava Copič, umetnostna zgodovinarka, ing. arh. Majda Dobravec, France Kosmač, filmski režiser, Rapa Suklje, filmska publicistka, prof. Nace Šumi, umetnostni zgodovinar, Božidar Okorn, filmski publicist.

Naloga žirije je iz predloženih plakatov izbrati eksponate, ki bodo uvrščeni na razstavo filmskega plakata in med njimi podeliti najboljšemu plakatu «Ekranovo priznanje». Žirija je že začela delati. Po prvih selekcijah je organizacijskemu odboru predlagala, naj za razstavo izbranih plakatov izda primeren katalog, katerega naj bi uvajala študija o sodobnem filmskem plakatu.

Organizacijski odbor je predlog sprejel in [illegible] misiji, da do otvoritve razstave pripravi katalog.

Na predlog žirije namerava v dneh razstave organizacijski odbor skupaj s člani žirije pripraviti razgovor o filmskem plakatu.

Angleški pisatelj Evelyn Waugh je v nedeljo umrl

LONDON, 11. — Včeraj je na svojem posestvu v Tauntonu v grofiji Somerset umrl angleški pisatelj Evelyn Waugh. Bil je star 63 let. Kot pisatelj je zaslovel okoli leta 1930, ko je v svojih delih zelo ostro napadal britansko aristokracijo. Njegovi globoko psihološki romani s precejšnjo dozo finega, včasih tudi pikrega humorja, so mu prinesli svetoven sloves. Med njegova najboljša dela se štejejo «Decline and Fall», «Men and Arms», «Scoop», «Black Mischief» in «The loved one». V svojih delih je Evelyn Waugh pogosto obravnaval psihološki in moralni nered aristokratske mladine, seveda predvsem britanske. V celoti je pokojni britanski pisatelj napisal kakih trideset del. Bil pa je Waugh tudi velik popotnik. Želja po tujini in prigodah ga je med abesinsko vojno silila, da je bil tedaj dopisnik z bojišča, med drugo svetovno vojno pa je spremljal Randolpha Churchilla, sina pokojnega britanskega premiera, na jugoslovanska bojišča, ko je bil Randolph član britanske misije pri jugoslovanskem vrhovnem štabu.

Vigorelli odpotoval v Moskvo

RIM, 11. — Generalni tajnik evropske skupnosti pisateljev Giancarlo Vigorelli je danes z letalom odpotoval v Moskvo zaradi misije, ki so mu jo zaupali predsednik Giuseppe Ungaretti ter podpredsedniki Aranguren, Laksness, Lehmann in J.P. Sartre glede «primera Sinjavski». Z vrsto razgovorov s sovjetskimi osebnostmi kulture in politike naj bi ugotovil, ali so še objektivni pogoji za nadaljevanje vzajemnih odnosov. Nekemu časnikarju je Vigorelli dal sledečo izjavo: «Po mandatu, ki sem ga prejel v Parizu 16. marca, sem najprej počakal konec 23. kongresa KP SZ, da bi lahko videl in precenil uradno usmerjenost vsaj glede problemov književnosti in kulture. Ti so lahko ugodni ali pa lahko tudi odvračajo od dejanskih možnosti za sodelovanje med pisatelji SZ in pisatelji vse Evrope. Hude in često vulgarne besede Solohova so seveda bolj primerne za onemogočanje kot za omogočanje razgovora; zaupam pa, da bom pri pogajanjih naletel na bolj doumljive in bolj odgovorne sogovornike. Ne proglašam se ne za optimista ne za resimista» je zaključil Vigorelli, «toda prepričan sem, da lahko evropska skupnost pisateljev premaga tudi to hudo in boleče krizo. Jaz pa, da bodo naše zahteve glede «primera Sinjavski» in vsega ostalega ocenjevane v Moskvi od političnih kot kulturnih oblasti z enako odgovornostjo in z istim zaupanjem, kakor jih je formuliralo predsedstvo evropske skupnosti pisateljev.»

Giancarlo Vigorelli se bo v Moskvi sestal z Davidom Carverjem, generalnim tajnikom mednarodnega Pen kluba, ki bo imel podobne razgovore z raznimi kulturnimi osebnostmi glede odločitve o vstopu sovjetskih pisateljev v Pen klub tudi v zvezi s «primerom Sinjavski». Kot je znano, sta evropska skupnost pisateljev in Pen klub sklenila skupno akcijo še pred moskovskim procesom, ki je obsodil oba pisatelja.

V Vidmu umrl Churchillov prijatelj

VIDEM, 11. — V bolnišnici v Vidmu je umrl v starosti 92 let Valentino Bontempo, bivši furlanski mizar, ki se je ponašal s prijateljstvom z Winstonom Churchillom. Pred mnogimi leti se je dognalo, da sta oba rojena na isti dan in med obema je nastala prijateljska vez. Vsako leto sta si čestitala in Churchill ni nikoli pozabil poslati Bontempu škatlo svojih znanih cigar. Ko je Churchill umrl, je to Bontempa zelo potrlo.

VIDEM, 11. — Ob navzočnosti predstavnikov oblasti ter bivših partizanov so proslavili spomin 29 partizanov, ki so jih nacifašisti 9. aprila 1945 ustrelili na dvorišču videmskega zapora.

MEDNARODNI MONOPOLI NA ČRNEM KONTINENTU

Vprašanje Južne Rodezije in «beli trikotnik»

Neuspešno opravljena naloga, ki jo je varnostni svet bil poveril Britaniji - Staro vprašanje v obnovljeni obliki, zahvaljujoč tankerjema «Joanni V» in «Manueli»

Bela manjšina v Salisburyju se ni imela bati nikakršnih sankcij, vse dokler je bila gotova, da proti njej ne bo uporabljena neposredna vojaška sila. Vedela je, da bo ob neposrednem sodelovanju svojih zaveznikov iz afriške «Male Evrope» ter s pomočjo onih državno-monopolističnih sil, ki jih v splošnem označujejo za monopolistične, našla tako pot kot način, da se postavi po robu vsem sankcijam in se na afriških tleh utrdi kot «neodvisna» država.

OZN je že leta 1962 Rodezijo proglasila za nesamoupravno ozemlje ter obvezala Britanijo, da upravno odgovarja zanje. Velika Britanija pa je imela določeno svojo koncepcijo, kateri je Rodeziji omogočila samoupravo «že leta 1923», tako da se ona spričo tega «ne more vmešavati v rodezijske notranje zadeve». S tem je bila ustvarjena oblika, v okviru katere se je začela razvijati rodezijska drama, ki se vse do danes še ni zaključila.

Afrika se je zavedala te nevarnosti. In postavila se je na stališče, da se diverzantska akcija belcev v Salisburyju označi za «grožnjo proti miru» in se na osnovi VII. poglavja listine OZN Veliko Britanijo «zadolži» za njeno odpravo, oziroma likvidacijo. Britanci s to nalogo niso bili zadovoljni in tako je Varnostni svet tedaj sprejel polovično resolucijo, s katero se je Veliki Britaniji poverila naloga, da vodi in organizira tako imenovane «prostovoljne sankcije» proti Salisburyju.

Akcija je bila, razumljivo, že v naprej obsojena na propad. Južnoafriška republika in Portugalska sta ostali povsem gluhi za britanske pozive. Sicer pa je Britanija svoje sankcije uresničevala z zadostno zakasnitvijo, da so ostale brez učinka. Blokirala je rodezijska denarna sredstva šele potem, ko so ta v glavnem že bila prenešena drugam. Embargo rodezijskega tobaka je bil proglašen, ko je pridelek l. 1965 že bil prodan. Rodezijski sladkor in železo pa sta s pomočjo najrazličnejših posredovalcev v stotinah tisočev ton še kar naprej prihajala na ameriško tržišče. Nafta je v Rodeziji tekla tudi skozi naftovode, ki so last britanskega kapitala.

Nekaj več kot štirje meseci so povsem zadostovali za ugotovitev, da bilanca omenjenih sankcij, kljub britanskim zagotovilom, nikakor ni bila smrtonosna za usodo Južne Rodezije. Afrika se je tega zavedala. Vendar pa niti takrat ni mogla razbiti te imenitno vodene igre, kaj šele danes, ko je sama preživela vrsto polkovniških udarov in je vrhu tega še priča krepitve pozicij neokolonializma na lastnih tleh.

Takšno je stanje rodezijske krize v trenutku, ko se ta ponovno pojavlja pred svetovno organizacijo v obliki velike «proceduralne» afere. V okviru protikolonialnega komiteja OZN se je začela počasi, da, celo kar od sile počasi porajati nova afriška akcija proti Južni Rodeziji. Toda še preden je v svojem omahovanju uspela doseči kak plod, je že bila od nenadne in formalno dramatizirane britanske pobude «preskočena».

Za Britance se je stvar naenkrat spremenila v vprašanje «biti ali ne biti», in to zahvaljujoč dvema tankerjema, katerih tekoči tovor bi se skozi naftovod, ki je v glavnem v britanskih rokah, imel pretočiti od Beire, pristanišča v Mozambiku, do Umtale v Rodeziji. Varnostnemu svetu je bila postavljena zahteva po nujnem pooblastilu Veliki Britaniji, da proti omenjenima dvema tankerjema izvede «policijsko akcijo», kot tudi, da podobno akcijo začne tudi proti vsem drugim, ki bi Britanci zanje menili, da vozijo nafto v Beiro.

Tu pa je prišlo do ostrega proceduralnega spora. Šlo je nenadoma za prestiž tistih velikih sil, vključno ZDA, ki so v dvorani Varnostnega sveta demonstrirale s sedenjem, vtem ko je predsednik Sveta, malijski veleposlanik, sedel v svoji misiji na drugem koncu New Yorka, trdno odločen, da v tej proceduralni živčni vojni ne izgubi živcev.

Sicer se je nekaterim po zunanjih manifestacijah celo zdelo, kot da so velike sile one, ki bi čimprej želele pokazati zobe belim rasistom v Salisburyju, vtem ko pa jih je Afričan Keita iz Bamaka s svojo «obstrukcijo» branil. Seveda je takšen samo videz zadeve, vtem ko je njena vsebina najverjetneje v nečem drugem.

Komite štirindvajsetih je samo en dan prej ugotovil, da so vse sankcije «mizerno propadle». Logičen zaključek pa je bil, da je treba še naprej vztrajati na poglavju VII. listine OZN, ki govori o grožnjah za mir in varnost, o prisilnih sankcijah in vojaških akcijah, da bi se te grožnje odpravile. Šlo je, potemtakem, za to, da bi komite štiriindvajsetih zahteval sklicanje Varnostnega sveta, kjer naj bi Britanija sprejela glavno breme odgovornosti za neuspeh mandata, ki ji ga je bil Varnostni svet pred štirimi meseci poveril.

To je zadostovalo, da je Britanija sprejela pobudo, s katero je pred Varnostnim svetom kot krivca obtožila ne sebe, temveč oba tankerja, «Joanno V.» in «Manuelo», oziroma Portugalsko kot lastnico pristanišča Beire.

Popravljalna in pripravljalna dela za poletje (Foto M. Magajna)

KLJUB TEMU, DA IMA ČEŠKOSLOVAŠKA ŽE VEČ ŽELEZARN

V Košicah na Slovaškem raste nova železarna

Delež češkoslovaške strojne industrije - Pomanjkanje surovin - Za sedaj dela le ena visoka peč - Surovine iz Sovjetske zveze - Od 8 na 13 milijonov ton jekla na leto

Montažna dela v novi železarni v Košicah na Slovaškem

PRAGA, aprila. — Malone na samem vzhodnem koncu Češkoslovaške, v glavnem mestu vzhodne Slovaške, v Košicah s pospešeno naglico raste — velikan, največja bodoča železarna te dežele. Za sedaj dela le njena prva visoka peč. Ko pa bo kombinat leta 1970 dokončan, bodo delale tri visoke peči in letna proizvodnja bo znašala štiri milijone ton jekla.

Za industrijsko zmogljivost Češkoslovaške, ki že dolgo dobo temelji na proizvodnji strojev in raznih strojnih naprav, bo to — kot pravijo ekonomisti — dragocena, celo življenjska injekcija. Njen učinek je razviden iz najenostavnejše primerjave z lanskoletno proizvodnjo jekla, ko so češkoslovaške visoke peči dale domači industriji 8,600.000 ton jekla, katerim se bodo pridružili nadaljnji štirje milijoni ton, tako da bo čez nekaj let češkoslovaška industrija imela na razpolago malo manj kot 13 milijonov ton jekla na leto. Zato ni nič čudnega, če v razgovorih s strokovnjaki zadobi ta načrt, ki se že uresničuje, eno glavnih mest.

Toda prevara bi se, kdor bi pri tem pričakoval v Košicah sliko, kakršno srečujemo v Moravski Ostravi, industrijskem centru na severnem koncu srednjega dela dežele, kjer je vse področje polno vedno kadečih se dimnikov. Košice prav gotovo ne bodo dobile vzdevka «črne Košice», kot na primer sedaj pravijo središču češkoslovaške metalurgije Moravski Ostravi. Stodvajset let stara železarna, ki nosi danes ime po Klementu Gotwaldu, je skupno s svojimi novejšimi «sestrami» doslej nakopičila in še kopiči velikanske količine saj na že zdavnaj počrnele hiše Moravske Ostrave. Vzhodnoslovaški kombinat v Košicah pa je oddaljen od mesta dvajset kilometrov in tudi ko bodo delovale vse tri njegove visoke peči in ko bodo obratovale tudi druge naprave, ne bodo delale mestu nevšečnosti zaradi dima in saj.

Bil pa bi hkrati tudi greh. Tako si misli vsak tudi priložnostni obiskovalec tega kraja, ko hodi po novih širokih drevoredih med vrstami visokih večnadstropnih hiš, med katerimi je veliko prostora za zelene površine, za tako imenovana pljuča mesta. Vse te in še mnoge druge zgradbe, ki bodo odslej živele «v senci» porajajočega se kombinata jekla, so namenjene v glavnem ljudem, ki bodo delali v kombinatu. V zadnjih letih in še posebej predlanskim in lani se je sem steklo veliko novih strokovnjakov in tistih, ki so se v zadnjih letih specializirali že v samem kombinatu. Vzhodnoslovaške železarne — kot se uradno imenuje ta kombinat — imajo sedaj že 550 inženirjev, v zadnjih štirih letih pa se je za ta kombinat strokovno usposobilo po drugih češkoslovaških podobnih podjetjih že 6000 strokovnih delavcev — metalurgov in strokovnjakov.

Specializacija kombinata in njegov glavni izdelek bo — valjani material. Izdelovali bodo v njem v glavnem nekaj profilov, kar naj pripomore k večji produktivnosti in k cenejši proizvodnji. To pa bo posebno veliko pomenilo za nadaljnje izkoriščanje teh izdelkov v strojni gradnji in za primernejše plasiranje njenih izdelkov na domačem in na tujem trgu. Posebno pride to v poštev pri izdelovanju težjih strojev, kjer se uporabljajo velike količine osnovnega materiala. Poleg tega se računa, da bodo velikanske količine profilov posredovali tudi drugim podjetjem za strojno gradnjo.

Strokovnjaki za načrtovanje so ta kombinat postavili v neposredni bližini češkoslovaško-sovjetske meje, ker bodo njegove visoke peči delale izključno s sovjetsko železno rudo. Nedavno so izročili prometu tudi novo sto kilometrov dolgo progo s širokim kolosekom, kakršnega imajo sovjetske železnice. V bodoče bodo mogli vlaki dovažati surovine neposredno do tovarniških skladišč, malo manj kot do visokih peči, ne da bi bilo treba železno rudo pretovarjati s sovjetskih na češkoslovaške vagone.

Češkoslovaško gospodarstvo z zelo visokim deležem finalne proizvodnje je sicer prisiljeno, da zaradi svojih nezadostnih izvorov surovin uvaža pomembne količine tujih surovin. Leta 1964 na primer je delež uvoženih surovin, goriva in raznega drugega osnovnega materiala znašal 59 odst. celotnega češkoslovaškega uvoza. Podoben odnos najdemo tudi v njeni metalurgiji. Češkoslovaški strokovnjaki so na primer povedali, da je zaradi tega ena tona češkoslovaškega železa za 30 odst. dražja od tone železa, za katerega rudo bodo uvažali iz Sovjetske zveze.

Delež strojegradnje je v celotni industrijski proizvodnji dežele znašal leta 1964 33 odst., delež **strojegradnje pa je v češkoslovaškem izvoru znašal kar 47 odst.** Čehi in Slovaki s ponosom poudarjajo, da znaša prebivalstvo njihove dežele le 0,45 odst. prebivalstva zemeljske oble, njihov delež v svetovni proizvodnji strojev in naprav pa znaša 1,7 odst. Kar se pa tiče izvoza teh izdelkov, je delež češkoslovaške strojegradnje kar 3,20 odst. svetovnega izvoza tovrstnega blaga. Pri tem pa se hkrati ugotavlja, da se ta industrija na Češkoslovaškem še vedno razvija. Odtod tudi potreba po vedno večji proizvodnji jekla, odtod tudi sklep za gradnjo novega velikana v Košicah.

Vse visoke peči v novem kombinatu bodo avtomatizirane, tako da bodo iz ene komandne dvorane upravljali vse delo. To bo tudi pripomoglo k znatno cenejši proizvodnji jekla.

Podobni obračuni rentabilnosti, ki so jih šele začeli delati, bodo morali v bodoče zavzeti pomembnejši položaj tudi v poslovanju drugih železarn. Novi gospodarski sistem, ki se je začel izvajati v začetku letošnjega leta, postavlja učinkovitost poslovanja v prvo vrsto pri ocenjevanju uspehov posameznih kolektivov. Ta veter se že občuti tudi v novem kombinatu pa čeprav se ta šele razvija, čeprav šele raste.

Prvi koraki novega sistema se tu opažajo tudi pri formiranju gospodarskih centrov v posameznih pogonih, ki delujejo po lastnih pokazateljih in od česar bo odvisno, ali bodo imeli večje ali manjše nagrade, ali bodo ostali tudi brez njih. Kdor bo imel večje proizvodne stroške, bo imel pač nižji zaslužek...

«Delavci so zelo zainteresirani za novi sistem — je rekel Ladislav Pospíšil, eden od pomočnikov direktorja. — Človek se kar začudi, ko sliši kako razpravljajo o tem delavci na sindikalnem sestanku in na proizvodnih posvetovanjih, ki se vršijo po dvakrat na mesec. Konkretno, v vrsti predlogov in pripomb, vključujoč sem tudi tiste na račun vodilnih ljudi, se opaža zavzetost kolektiva za novi sistem.»

S. T.

Zbira se snov za zgodovino prekomorskih brigad

Da bi ne šel v pozabo naš delež v borbi in zmagi nad nacifašisti

Ob proslavi 22-letnice ustanovitve prekomorskih brigad in enot junija 1965. je bilo med drugim rešeno tudi do tedaj zelo pereče vprašanje — vprašanje domicila prekomorskih brigad. Kakor je znano, so bile prekomorske brigade ustanovljene v južni Italiji pretežno iz borcev iz Slovenskega Primorja in Istre, ki so se iz kakršnih koli razlogov znašli za nemško-zavezniškim bojiščem v južni Italiji. Namen določitve domicila posameznih brigad je bil tudi v tem, naj bi se razvijale tradicije NOB; naj bi se povezalo čim večje število bivših borcev posameznih enot; naj bi se obujali spomini na dni partizanskih borb in naj bi se bivšim borcem omogočilo občasno srečanje ob raznih priložnostih.

To vprašanje je za bivše borce prekomorskih brigad še toliko bolj pomembno, če upoštevamo, da so bile brigade sestavljene od ljudi z vsega ozemlja bivše Julijske krajine, z razliko od drugih partizanskih enot, ki so bile sestavljene v pretežni večini iz borcev z ožjega področja.

Nadaljnji namen tega ukrepa je bil tudi ta, da bi se pomagalo bivšim borcem pri reševanju raznih socialnih problemov in da bi se organizacijam Zveze združenj borcev omogočilo temeljitejše reševanje vprašanj borcev — prekomorcev.

Zato so se kmalu po proslavi v Ilirski Bistrici v domicilnih občinah prekomorskih brigad ustanovili brigadni odbori, ki so si postavili svoje načrte dela, pač v smislu gornjih ciljev in nalog.

Odbori posameznih brigad delajo v okviru občinskih odborov ZZB in v sodelovanju z osrednjim odborom za prekomorske brigade, ki deluje pri komisiji za razvijanje tradicij NOB. Odbori so tako le sestavljeni:

Za *prvo prekomorsko brigado* je domicil v Novi Gorici, kjer ima svoj sedež tudi njen brigadni odbor, ki ga vodi bivši borec domačin Jože Cotič iz Renč. Odbor za *drugo prekomorsko brigado* je v Kopru in ga vodi Srečko Vilhar. *Tretja prekomorska brigada* ima domicil v Ilirski Bistrici in prav tam je tudi sedež njenega brigadnega odbora, ki ga vodi Jože Seme, bivši politični funkcionar te brigade.

V Ajdovščini delujeta dva odbora, in sicer brigadni odbor za *četrto prekomorsko brigado*, ki ga vodi bivši prigadni politični delavec Edvin Pervanja, za *bivši partizanski pevski zbor* pa odgovarjajo njegov nekdanji pevovodja Rado Simoniti in še Janez Jerman ter tovariš Koloini.

V Celju pa so ustanovili odbor za *peto prekomorsko brigado*, ki ga vodi njen bivši komandant Stane Mahne.

Za *topniško brigado* in za vse bivše topničarje-prekomorce pa je bil ustrezni odbor ustanovljen v Postojni in ga vodi bivši poveljnik topniškega diviziona Franc Bitner, pomaga pa mu pri delu bivši topniški poveljnik general Levičnik. V Piranu pa ima svoj sedež *odbor za bivše prekomorce-letalce*. Vodi ga Rafael Perhavec, bivši poveljnik letalstva NOV v Alžiriji. Za *prvo tankovsko brigado* pa dela odbor na Vrhniki, Brigadni odbor vodi Nace Golob, eden prvih tankistov NOV in komandant bataljona v prvi tankovski brigadi.

Okvirni program dela omenjenih odborov med drugim predvideva: pisanje zgodovine posameznih brigad; pomoč in sodelovanje pri reševanju socialnih in drugih še nerešenih vprašanj bivših prekomorcev, tudi tistih v zamejstvu; skrb za poimenovanje raznih objektov po zaslužnih padlih borcih-domačinih; pomoč pri urejanju krajevnih muzejev s tematiko posameznih brigad; organiziranje obiskov pomembnejših krajev iz NOB; pomoč pri urejanju grobov bivših borcev, padlih po bojiščih Jugoslavije itd...

Slejkoprej pa je glavna naloga odborov, proučevanje in pripravljanje zgodovinskega gradiva, ki se nahaja v vojno-zgodovinskem zavodu v Beogradu, v zavodih za zgodovino delavskega gibanja v Srbiji in Hrvatski ter v arhivih na Reki, v Zadru, Splitu, Pulju in Kopru. Skušali bomo priti v stik tudi s podobnimi ustanovami v Italiji, da bi nam bilo omogočeno proučiti vprašanje kazenskih delovnih enot v dobi fašizma.

Pri zbiranju gradiva za zgodovino prekomorskih enot nam bo zelo dobrodošlo sodelovanje vseh bivših borcev, katere naprošamo ,da nam dostavijo vse izvirne dokumente, po možnosti tudi dnevnike, ki so jih mnogi borci beležili v času vojne

Kar zadeva pomoč, ki jo pri tem pričakujemo od bivših borcev, bi radi posebej poudarili, da nam ti pomagajo predvsem pri zbiranju podatkov o padlih tovariših, pa tudi o tovariših, ki so umrli po vojni. Seveda nam bodo dobrodošli tudi podatki o še živečih tovariših. Potrebni so nam tudi podatki za rekonstrukcijo vodilnega kadra vseh enot, vključno čet in samostojnih vodov. Zgodovina posamezne prekomorske brigade naj bi vsebovala tudi posebne priloge vseh borcev; padlih in preživelih, z vsemi osnovnimi osebnimi podatki. Zelo zaželene so tudi množične slike, slike padlih tovarišev ter skice posameznih operacij.

Uredniški odbori sicer že delajo, ker imajo na razpolago razmeroma veliko gradiva, vendar pa naprošamo vse bivše pripadnike prekomorskih enot, naj svoje zgodovinsko gradivo oddajo občinskim odborom ZZB, ali pa kar posameznim odborom za prekomorske brigade, ki smo jih navedli že zgoraj.

Naša želja je, da bi ob času izšle podrobne zgodovine posameznih brigad, v katerih bi bilo obnovljeno vse življenje, delo in borbena pot vsake skupine borcev ali enote od njenega nastanka, do zaključnih bitk in zmage. Menimo, da je sedaj že skrajni čas, da se to uredi, kajti naše vrste se, žal, počasi, vendar vztrajno redčijo in krčijo, kar bi moglo imeti zelo nezaželene posledice. Zato pričakujemo, da se bodo tovariši odzvali temu vabilu, da bi mogli bodočim pokolenjem zapustiti čim bolj popolno zgodovino naše velike borbe.

ALBERT KLUN

Lažne trofeje iz Južnega Vietnama

Kot je lovec ponosen na svoje lovske trofeje, tako se najde kak vojak, ki je ponosen na svoje vojaške trofeje. Ameriški vojaki so se med drugo svetovno vojno in ob njenem koncu še posebej izkazali kot lovci na trofeje. Za bolj podjetne Evropejce je to postalo s petičnimi Američani tudi donosen posel. Kaže, da se nova ameriška vojaška generacija ni poboljšala. «New York Herald Tribune» poroča o zanimivem «odkritju» iz Vietnama. Ameriški piloti, ki bombardirajo Severni Vietnam in južnovietnamska osvobojena področja, se zelo radi ponašajo s svojimi vojaškimi trofejami. Sicer bi bilo zelo čudno, kako bi mogel priti do vojaških trofej pilot, ki v konkretnem primeru dobesedno ne more priti v stik s sovražnikom, še manj pa do trofej. In vendar so ameriški piloti, ki jim pravijo tudi «zelene kape», pošiljali domov zaplenjene zastave južnovietnamskih partizanov.

Omenjeni ameriški časopis pa je razkril vso to nič kaj prijetno zgodbico. Ameriški piloti so «zaplenjene» zastave južnovietnamskih partizanov kupovali po ceni 25 dolarjev (15.000 lir) v Sajgonu. «Zaplenjene» zastave niso prihajale iz južnovietnamske džungle, pač pa iz rok spretne druščine. «Zaplenjene» zastave južnovietnamskih partizanov — rdeče-plava zastava z zlato zvezdo v sredini — je šivala neka stara Vietnamka, ki jih je izročala svoji razpečevalni družbici, ki je «zaplenjene» zastave najprej umazala z blatom, jih nato tu pa tam razcefrala in jih na koncu — ker mora biti zaplenjena sovražnikova zastava krvava — pomazala s kurjo krvjo. Marsikatera žena ali mati ameriškega pilota, ko je brala to vest v domačem listu, je trofejo svojega moža odnosno sina skrila.

Samomor 120-letne ženske

ANKARA, 11. — Predolgo je živela, zato je napravila samomor. Za «babico» Lezize, ki je bila najstarejša meščanka turškega mesta Smirne, pa zares smemo reči, da je dolgo živela, saj je štela že 120 let. Ko je prišla do prepričanja, da se njeno življenje predolgo vleče, je sklenila ga pretrgati. Najprej si je obleko polila s petrolejem, nato si jo je zažgala. Ljudje, ki so to opazili, so jo skušali rešiti in so najprej pogasili ogen, nato starko odpeljali v bolnišnico. To pa ni zaleglo. Njene opekline so bile preveč hude, da bi ji zdravniki mogli pomagati. Kmalu po prevozu v bolnišnico je «babica» Lezize podlegla opeklinam.

Industrijska odplaka ogroža ribe v Azovskem morju, v Bajkalskem jezeru ter v Volgi in v Donu. V Azovsko morje odteče okoli sedem milijonov kub. m industrijskih voda na leto. Pri Volgogradu je bila lani voda v Volgi zastrupljena z odplako kemične industrije v dolžini 400 km. Na kontrolnih točkah so našteli 842 tisoč mrtvih jesetrov (kaviar) in 735.000 drugih rib, ki so poginile zaradi kemičnih snovi v vodi.

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 12. APRILA 1966

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Klavirski duo Ferrante - Teicher; 12.00 Iz slov. folklore; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Tipični furlanski ansambel; 17.20 Italijanščina; 17.35 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Violinist A. Mosesti, pri klavirju E. Lini; 19.00 Plošče za vas; 19.30 Romantične melodije; 20.00 Šport; 20.35 Sodobni motivi; 21.00 Pregled slov. dramatike; 22.00 Plešite z nami; 23.05 Schönbach: Canticus Psalmi resurrectionis.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Juke box; 13.40 D. Cuttin: «Le prime rose rosse»; 14.15 Furlanska komorna glasba.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Otroški kotiček; 11.20 Orkester; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Nove plošče; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Mladinski zbori; 14.00 Za mlade poslušalce; 14.15 Vokalni ansambel; 15.00 Iz Puccinijevih oper; 15.45 Domače viže; 15.20 Novosti na knjižni polici; 16.35 Mali umotvori; 17.00 Pevci; 17.45 Glasba in fantazija; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ritmi in melodije.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani iz albuma; 9.40 Popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.15 Pianist Dino Lipatti; 11.45 Novi ritmi, stari motivi; 15.15 Likovne umetnosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Komorna glasba; 17.25 Simf. koncert; 18.30 Ob peti obletnici prvega vesoljskega poleta; 18.50 Znanost in tehnika; 19.10 Oddaja za delavce; 20.30 Capuana: «Giacinta»; 22.30 Plesna glasba.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 9.35 Pisan spored; 10.40 Nove ital. pesmi; 11.05 Vesela glasba; 11.40 Skladbe za orkester; 12.00 Danes v glasbi; 14.00 Pevci na odru; 14.45 Glasbeni koktail; 15.15 Vrtiljak pesmi; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.55 Pogovorimo se o glasbi; 17.35 Poljudna enciklopedija; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Pozor na ritem; 21.00 Spored iz New Yorka; 21.40 Glasba v večeru; 22.15 Jazz.

III. program

18.30 Likovne umetnosti; 18.45 Na sporedu L. Nono; 18.55 Knjižne novosti; 19.15 Tuji periodični tisk; 19.30 Koncert; 20.40 Boccherinijev kvintet opus 41; 21.20 Bartokov Mikrokozmos; 21.50 Dante in sodobni pesniki; 22.30 Ibertove skladbe.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola: Mesto belo in veselo — Celje; 9.25 Veliki orkestri; 10.15 Iz Massenetove opere «Don Kihot»; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Sloveči virtuozi: Roper Delmotte; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli planšarji; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Radijska šola: Pospeševalniki; 14.35 K. Pahor: Mačka; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 V torek na svidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.20 Plesni orkestri; 18.45 Na mednarodnih križpotjih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Zbor «Brajša-Rašan» iz Pule; 20.20 Radijska igra — H. Fallada: Pijanec; 21.35 Iz fonoteke radia Koper; 22.10 M. Bravničar: Koncert za violino in orkester; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za najmlajše; 19.15 Petnajst minut s kontrapunktom; 19.55 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «Tcontro i fuori legge»; 22.30 Slovstveni pregled; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Športni tednik; 22.00 Andiamoci piano.

Jug. televizija

18.20 Iščemo rajsko ptico — poljudno-znanstveni film; 18.45 Torkov večer; 19.00 Svet na zaslonu; 19.50 Obzornik; 20.00 Krošnjarji — ital. film; 21.50 Za lahko noč; 22.00 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zadovoljstvo spričo rešitve nekega vprašanja, ki se je že dolgo časa vleklo. Uresničili boste neko svojo davno željo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte postopno urediti svojo poslovno organizacijo. Posvetite nekaj časa tudi duhovnim potrebam.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Bodite bolj zadržani in zmerni v odnosih do nepoznanih oseb. Če boste dovolj previdni, se boste ognili marsikateremu razočaranju.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Pristopite k analizi nekaterih svojih napak tako, kakor da bi jih bil storil kdo drug. Neko potovanje bo prispevalo k utrditvi družinskega miru.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Energično se postavite po robu sleherni obliki nediscipline. Nekdo, ki je povsem zapuščen, potrebuje vašo pomoč.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Lotite se nekega delikatnega administrativnega vprašanja realistično in z največjo prisebnostjo. Zadoščeno bo vašim čustvenim težnjam.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) **Primorani boste izpolniti neko obljubo, ki ste jo nekoč dokaj lahkomiselno dali. Prijatelji vas bodo podprli v nekem vašem dobrodelnem namenu.**

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Ne storite nobenega koraka nazaj, v tem bodite do konca nepopustljivi. Z inteligentnim ukrepom boste preprečili resen družinski razdor.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Z vsemi sredstvi branite nekatere svoje poštene namene. Ne družite se z osebami, ki so znane kot opravljivke.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Skušajte se ogniti obveznostim, ki so za vas pretežke. Ne storite ničesar, kar bi vas omejevalo v svobodnem odločanju.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nujno je, da bolje spoznate nekatere svoje nove sodelavce. Odpravite napake, ki resno ogrožajo vse vaše čustvene perspektive.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Pridobili si boste nekaj novih poklicnih izkušenj, ki vam bodo zelo koristile. Preden se odločite za neki večji izdatek, se posvetujte z družinskimi člani.

RAI PRIMORSKI DNEVNIK
12. APRILA 1966

TV STUDIO UNO Quiz

NAGRADNO TEKMOVANJE, POVEZANO Z ODDAJO «STUDIO UNO» OD 11. APRILA 1966

Ime in priimek .....

Naslov .....

I.	
II.	

Odreži in nalepi na poštno dopisnico ter naslovi na RAI — Casella Postale 400, Torino

Med vsako oddajo «STUDIO UNO» se bo izvajala pesem z italijanskim besedilom, v kateri bosta dve besedi izvirnega besedila zamenjani z dvema drugima besedama Televizijski gledalci, ki hočejo v «Studio Uno Quiz» tekmovati, morajo zamenjavo ugotoviti in v ustreznih gornjih dveh predalčkih označiti tisti dve izvirni besedi iz pesmi, ki sta bili zamenjani.
Izrezani in na poštno dopisnico nalepljeni stavni listki morajo prispeti na RAI — Casella Postale 400, Torino, do 10. ure in ne kasneje v petek po oddaji, na katero se nanašajo.
Med vsemi stavnimi listki, ki bodo vsebovali obe pravilni besedi iz izvirnega besedila pesmi, bodo vsak teden izžrebani: en avtomobil (alfa romeo giulia TI, ali fiat 1500, ali lancia fulvia 2 C) in 10 nagrad, ki bodo obstajale vsaka v bonu po 150.000 lir za nakup knjig ter v motoskuterju (lambreta 50 ali vespa 50).
Med tekmovalnimi listki bo bodo vsebovali točno označbo le ene izmed dveh besed izvirnega besedila, ki sta bili zamenjani, bo izžrebana količina prehrambenega blaga v trgovski vrednosti 700.000 lir (piščanci, nemastno svinjsko meso, jajca, oljčno olje itd. nacionalne proizvodnje). Zaloga bo tolikšna, da bo dobitniku zadoščala za leto dni.
Odpošiljatev dopisnice nakrat že pomeni popolno poznavanje in brezpogojni sprejem pravilnika igre, ki je bil objavljen v štev. 12 Radiocorriere-TV.
Aut. Min.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 16,7, najnižja 11,2, ob 19. uri 14,6; zračni tlak 1002,8 raste, veter 3 km jugozahodnik, vlaga 83 odst., nebo 4 desetine pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 12,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 12. aprila
Lazar
Sonce vzide ob 5,25 in zatone ob 18,46. Dolžina dneva 13,21. Luna vzide ob 1,52 in zatone ob 10,03
Jutri, SREDA, 13. aprila
Ida

PO MANJŠEM NEDELJSKEM PROMETU ZARADI SLABEGA VREMENA

Na desetine tisočev Tržačanov je izkoristilo včerajšnji sončni dan za izlete onstran meje

Hitro opravljanje obmejnih formalnosti brez nadležnega merjenja bencina je omogočilo - kljub navalu v večernih urah - dokaj hitro vračanje avtomobilov v Trst

Kot vsako leto, so tudi letos Tržačani ob velikonočnih praznikih v velikem številu zapustili mesto ter se odpeljali z vlaki, avtobusi in predvsem z lastnimi motornimi vozili v bližnje in tudi oddaljenejše kraje našega zaledja.

Letošnja velika noč ni bila sicer preveč pozna ter je bilo pričakovati, da bo vreme še muhasto. Žal je stvarnost prekosila tudi najbolj pesimistična pričakovanja. Prav predvčerajšnjim je bilo vreme izredno kislo ter je deževalo več ali manj povsod. Spričo tega se je v določeni meri tudi zavrlo značilno «preseljevanje narodov» sodobnega časa. Lahko si mislimo, kako so bili razočarani mnogi, ki so preživeli dva dneva in pol proč od mesta, ko so šele včeraj opazili korenito izboljšanje vremena.

Kljub precej neugodnim vremenskim prilikam pa so letos zabeležili precej večji odstotek meščanov, ki so zapustili mesto. To velja predvsem za železnice. Ne ve se še za koliko je naraslo absolutno število potnikov, ki so se odpeljali ali prispeljali na tržaško glavno postajo. Gotovo je, da je to število za kakih 20 odst. višje kot v normalnem povprečju.

Kot smo že pisali v prejšnjih dneh, Tržačani izberejo za svoje velikonočne praznike razne turistične kraje, ki gredo od Furlanije, Karnije in Kanalske doline do privlačnih turističnih postojank onkraj italijansko-jugoslovanske meje: Istra, Primorska in še dlje v notranjost Slovenije in Hrvatske.

Kako močno se je v zadnjih časih razvil ta turistični promet, nam najbolj nazorno kažejo števila prehodov, ki so jih zabeležili v zadnjih treh dneh na raznih blokih Tržaškega ozemlja (gre za poluradne cenitve):

Blok Škofije (prehod v obe smeri): sobota — od 40.000 do 50.000, nedelja od 55.000 do 60.000, včeraj — od 70.000 do 75.000.

Blok Fernetiči: sobota — okoli 30 tisoč, nedelja — od 50.000 do 60.000, včeraj — od 50.000 do 60.000.

Blok Pesek: sobota — od 8000 do 9000, nedelja — od 7000 do 8000, včeraj — od 13.000 do 14.000.

Kot se vidi, je pri osebnem prometu še vedno na prvem mestu blok Škofije. Sledi mu blok Fernetiči, kjer je promet sicer zelo živahen, toda nanj vpliva v precejšnji meri tudi pritok in odtok turistov, ki prihajajo iz drugih krajev Italije, ali celo inozemstva. Pri vseh blokih pa so letos na vsak način zabeležili izredno veliko več potnikov turistov kot lani.

Tukajšnje finančne oblasti so se na predvečer velikonočnih praznikov prav gotovo zavedle nevarnosti, ki bi jo predstavljala za promet z motornimi vozili že vpeljana praksa kontrole nad količinami goriva. Zato so sklenile, da se v teh dneh ta kontrola ne izvaja. Spričo tega se je promet razvijal s precejšnjo hitrostjo, čeprav so se zlasti včeraj v večernih in nočnih urah vračale v Trst pravcate reke avtomobilistov. Okrog 19. ure je vrsta avtomobilov na škofijskem bloku segala od bloka nazaj prav do sredine in še onkraj Škofij proti Kopru in to v treh vzporednih kolonah, pri Fernetičih pa je vrsta v dveh vzporednih kolonah segala od bloka nazaj prav čez klanec v smeri proti Sežani. Zato si lahko mislimo, kaj se bo zgodilo poleti, posebno ob nedeljah (da ne govorimo o velikem šmarnu), ko bodo na vse bloke pritisnile stotisočglave množice sodobnih motoriziranih nomadov. Tega sodobnega premika ljudi iz kraja v kraj, pa tudi čez meje, se ne more zavreti ter so zato nesmiselni vsi administrativni ukrepi, kot je na primer tisti, ki predvideva izredno strogo merjenje goriva v tankih avtomobilov in ki se bo danes, če ne bo preklica, spet začel izvajati.

Če si včeraj potoval z avtom po cestah Slovenije, si srečaval povsod vozila s tržaško evidenčno tablico. Lahko rečemo, da ni bilo najbolj zakotnega kraja na Primorskem in tudi v notranjosti Slovenije, kjer se ne bi srečalo Tržačana. Poleg tega je bilo opaziti izredno veliko turistov tudi iz drugih krajev Italije.

Včeraj popoldne je bila cesta med Ljubljano in Trstom preplavljena z vozili. Opaziti je bilo med temi poleg italijanskih državljanov tudi mnogo Avstrijcev in sem pa tja tudi Nemce. Kazno je, da je začela pomlad privabljati severne turiste na Jadran, tako na italijansko, kakor tudi na jugoslovansko obalo.

S prebujajočo pomladjo je zaživela tudi Postojnska jama, ki so jo v teh dneh obiskali številni Tržačani. Včeraj so samo pri obisku ob 16. uri (ki je bil namenjen Italijanom) zabeležili okoli 200 oseb.

Ameriške ladje odplule

Po desetdnevnem postanku v našem pristanišču so včeraj odplule proti Krfu ladje «Sandoval», «Casa Grande», «Walworth County» in «Mattabesset», ki pripadajo VI. ameriški sredozemski floti. Enotam poveljuje kap. Turner.

Med bivanjem v Trstu si je okrog 2000 članov posadk na teh ladjah ogledalo tržaške in deželne turistične ter zgodovinske zanimivosti, mornarji-športniki pa so imeli razna športna srečanja.

Zbiranje gradiva o tržaški Rižarni

Kakor smo pred kratkim poročali, so sodne oblasti v Nemčiji aretirale bivšega poveljnika Rižarne esesovskega majorja Allersa. Preiskovalni organi zbirajo zdaj dokazno gradivo proti temu zločincu in bo verjetno v kratkem prišel v Trst preiskovalni sodnik.

Združenje bivših političnih deportirancev (Ul. Zonta 4), kakor tudi uredništvo Primorskega dnevnika, zbirata sploh gradivo o Rižarni. Zato vabimo vse tiste, ki so bili zaprti v Rižarni, in tiste, ki vedo kaj povedati o zločinih v Rižarni, naj se zglasijo na sedežu omenjenega združenja, ali pa na uredništvu našega lista. Lahko pa tudi samo sporočijo svoj naslov, da jih bo obiskal naš urednik, ki zbira to gradivo.

V krožku «Rodolfo Morandi»

Javna diskusija o Padoanovi knjigi

Jutri ob 20.15 bo v dvorani kulturnega krožka «Rodolfo Morandi» (Trg Stare mitnice 11/II.) javna diskusija o knjigi «Abbiamo combattuto insieme — partigiani italiani e sloveni», ki jo je napisal bivši politični komisar brigade Garibaldi Natisone Giovanni Padoan (Vanni) in ki je pred kratkim izšla.

Opozorilo vinogradnikom

Naše vinogradnike opozarjamo, da v petek, 15. aprila zapade rok za prijavo k natečaju za dobro vzdrževanje kleti, vinske posode in za dobro pripravo vina, ki ga je razpisalo kmetijsko nadzorništvo. (Besedilo razpisa smo objavili v nedeljski številki našega lista).

Člani Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov se za izpolnitev prijav lahko obrnejo na tajništvo KZ in ZMP v Ul. Geppa 9.

Danes občinska seja v Nabrežini

Danes bo v Nabrežini seja občinskega sveta, ki bo med drugim nadaljeval razpravo o ureditvi plač in staleža občinskih uslužbencev. Kakor smo že poročali, je občinski svet razpravljal o tej zadevi že na prejšnjih sejah, na zadnji seji pa so socialistični in komunistični svetovalci postavili nekatere predloge, ki jih je občinski odbor proučil.

Verjetno bo na današnji seji, ali na eni izmed prihodnjih sej, spet govora tudi o škodi, ki jo povzročajo izletniki. Kakor smo že poročali, so ta problem omenili med razpravo o zadevnem občinskem pravilniku in so nekateri svetovalci predlagali, naj bi občinska uprava izdala plakate s pozivom izletnikom. Zdaj že prihajajo izletniki in jih bo vedno več. Zaradi tega bi bilo umestno, da bi se vse občinske uprave dogovorile glede plakatov in opozoril izletnikom ter ukrepov, da se prepreči škoda, ki jo iz malomarnosti in sebičnosti povzročajo kmetom.

OB JARKU ZA NAFTOVODNE CEVI PRI SAMATORCI

Pri pregledovanju podzemske jame jamar padel 10 m globoko v brezno

Hudo ranjenega mladeniča so rešili tovariši potem, ko se je v jamo spustil najprej zdravnik RK in mu dal pomirjevalno injekcijo

Včeraj popoldne so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico 28-letnega uradnika Fulvia Breschija iz Ul. San Lazzaro 4 ter ga s pridržano prognozo sprejeli na prvi kirurški oddelek zaradi več ran in udarcev po levi strani prs in dimljah, z verjetnimi notranjimi poškodbami, ran in udarcev po nogah in hrbtu. Breschi se je ponesrečil okrog 13. ure pri Samatorci, kjer je padel v neko jamo z višine približno desetih metrov.

Delavci, ki kopljejo globok jarek za postavitev velikih naftovodnih cevi, so pred dnevi ugotovili, da je trasa jarka speljana nad kraško jamo in o tem obvestili odgovorne za gradnjo. Ti so hoteli ugotoviti ali bo mogoče speljati cevi nad jamo in zato so najeli skupino jamarjev, da bi pregledali votlino. Jamarji, med katerimi je bil tudi Breschi, so včeraj dopoldne odšli v Samatorco in se po gmajnah napotili do označene jame. Skupina se je spustila v brezno in ga preiskala, ko pa so se vzpenjali na površje, se je nepričakovano pripetila nesreča. Breschi je skoraj dosegel odprtino votline in se že hotel povzpeti na površje, ko so mu zmanjkale moči in se ni mogel več obdržati na oprijemališču. Strmoglavil je v prepad in hudo ranjen obležal 10 metrov niže.

Tovariši so se ponovno spustili v jamo, da bi Breschiju pomagali, medtem pa je eden od njih odhitel do najbližjega telefona in poklical bolničarje RK. Ko so prihiteli reševalci, se je zdravnik RK dr. Pincetti spustil v jamo in dal Breschiju injekcijo za pomiritev. Potem so jamarji, ne brez težav, potegnili tovariša na površje in ga položili na nosila. Koj nato je rešilni avto že drvel proti Trstu in pridirjal v bolnišnico ob 14. uri. O zadevi so bili obveščeni karabinerji s postaje na Proseku, ki so uvedli preiskavo.

Toda zdravstveno stanje Cernivanija se je nekaj ur pozneje poslabšalo in vse zdravniške nege so bile zaman. Nastopile so komplikacije in nesrečnik je štiri ure in pol po sprejemu v bolnišnico izdihnil. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Štiri ure po nesreči podlegel poškodbam

Včeraj ponoči pol ure po polnoči se je na začetku Ul. Giulia pripetila prometna nesreča, ki je nekaj ur pozneje imela smrtne posledice za ponesrečenca.

Ob omenjeni uri je 74-letni upokojenec Valerio Cernivanj iz Ul. Rossetti 11 pri Rossettijevem spomeniku izven zebrastega prehoda prečkal Ul. Giulia, ker je bil namenjen proti domu. Ko je bil sredi cestišča, je proti Sv. Ivanu z avtom fiat 1500 TS 48452 privozil 34-letni Bruno Stefanek iz Drev. R. Sanzio 32. Sofer je prepozno opazil samotnega pešca in čeprav je nemudoma pritisnil na pedal zavor, se ni mogel izogniti trčenju. Zaradi sunka je Cernivani padel in se ranil po čelu. Prihiteli so bolničarji RK in ponesrečenca, ki ni govoril, odpeljali v bolnišnico. Dežurni zdravnik je Cernivanija pregledal in odredil njegov sprejem na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 15 dneh.

Ranjena ženska po trčenju avtov

Na vogalu Ul. dell'Istria in Trga Sv. Jakoba je včeraj prišlo do trčenja med fiatom 1100 53948, ki ga je navzgor po Ul. dell'Industria vozil 47-letni Livio Mueller iz Ul. Colombo 6 in fiatom 600 TS 65066, ki ga je z leve privozil 55-letni Benjamin Racman iz Ul. Rossetti 62.

Pri nesreči se je ponesrečila Muellerjeva 39-letna žena Ida Ban, ki se je peljala v moževem avtu. Zaradi trčenja se je pobila po čelu, glavi in se ranila po desni nogi. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo s prognozo okrevanja v 10 dneh sprejeli na nevrokirurški oddelek.

Zaradi porednosti dekle v bolnišnico

19 let stara prodajalka Maria Cesar iz Ul. degli Olmi 43 si je včeraj popoldne zazelela zabave in ker je bila na Opčinah, je odšla na zabavišče «Luna Park». Stopila je v avtomobilček, da bi doživela opojnost vožnje na dirkališču. Ko je še stala sredi dirkališča, pa se je v njen avtomobilček zaletel drugi, v katerem sta se peljala dva fanta z Opčin, ki ju po videzu pozna. Zaradi nenadnega sunka se je Cesarjeva tako pobila po desnem stegnu, da so jo morali z rešilnim avtom odpeljati v bolnišnico. Dekle se bo moralo zdraviti od 6 do 8 dni.

S hrano se je zastrupila

Včeraj popoldne so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico 60-letnega inštalaterja Angela Gustina iz Ul. Levitz 5 in njegovo 14-letno hčerko Loredano. Obe so pridržali na prvem medicinskem oddelku, kjer se bosta morala zdraviti 8 dni zaradi zastrupitve s hrano. Oče in hči sta povedala, da sta opoldne zaužila žolco, ki jo je s svinjskim in telečjim mesom doma pripravila žena oziroma mati. Koj nato sta ju napadli želodčni krči, da sta bila primorana zaprositi za zdravniško pomoč. Ne oče niti hči nista znala obrazložiti ali je treba pripisati žolci njuno zastrupitev.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Mizzan, Trg Venezia 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19,30 do 8,30)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Vielmetti, Trg della Borsa 12; G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

Danes, 12. t. m. ob 20.30 bo predaval v Slovenskem klubu, Ulica Geppa 9, **fotoreporter Mario Magajna o SEVERNOAFRIŠKI DRŽAVI MAROKO.**

Predavanje bodo spremljali številni barvni diapozitivi.

Vljudno vabljeni!

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

ob 20-letnici Dijaškega doma

BO V PETEK, 15. APRILA OB 20.30 URI V KULTURNEM DOMU V TRSTU

Spored:

Nagovor.

J. S. Bach: KONCERT ZA 2 KLAVIRJA IN GODALNI ORKESTER v C-duru. (Izvaja orkester Glasbene matice, vodi gojenec dirigentskega tečaja Janko Ban. Solista: Mojca Šiškovič in Pavel Kodrič.)

ZBOROVSKA RECITACIJA KAJUHOVIH PESMI. (Recitirajo gojenci Slovenskega dijaškega doma v Trstu.)

Balet: SLOVANSKI PLES (Izvajajo gojenci Slovenskega dijaškega doma v Trstu.)

Filibert Benedetič, bivši gojenec bere svoje pesmi.

Balet: MY FAIR LADY — ritem. (Izvaja gojenka baletne šole v Slovenskem dijaškem domu.)

Odmor

B. Smetana: PESEM ČEŠKIH KMETOV. (Izvaja bivši gojenec Erminij Ambrozet na klavirju.)

Balet: PIZZICATO. (Izvaja gojenka baletne šole v Slovenskem dijaškem domu.)

Marko Kravos, bivši gojenec bere svoje pesmi.

L. M. Škerjanc: INTERMEZZO ROMANTIQUE za violino in klavir. (Izvaja bivši gojenec Silvan Križmančič, pri klavirju Erminij Ambrozet.)

Balet: Valček «MED ZVEZDAMI». (Izvaja gojenka baletne šole v Slovenskem dijaškem domu.)

O. Župančič: DUMA. (Zborovsko recitacijo izvajajo gojenci Slovenskega dijaškega doma.)

Razstava zgodovinskih cerkvenih predmetov v Kopru

Koprska stolnica je danes odprla za javnost svojo bogato zakladnico zgodovinskih predmetov. Razstava je v baptisteriju (krstilnici) poleg glavne cerkve, ali kakor se uradno imenuje Praesbiterium della Carmine. Gre za rotondo iz VIII. stoletja, vsekakor eno izmed najpomembnejših tovrstnih stavb v Istri.

Razstava bo pokazala, da ima Koper izredne zgodovinske cerkvene predmete, s kakršnimi se ponašajo le redka mesta. Nad sto predmetov — od kelihov, monštranc, emblemov, kipov, slik, ikon, podob, knjig itd., je tesno povezanih z zgodovino Kopra za razdobje skoraj 1500 let. Veliko pozornost vzbuja najstarejši predmet — bogato izrezljana slonokoščena skrinjica, stara okrog 1500 let. Tu je nadalje doprsni srebrni kip prvega koprskega škofa Nazarija iz leta 1617. Neprecenljive vrednosti so nadalje v starih cerkvenih knjigah z ilustracijami pomembnih italijanskih slikarjev tedanje dobe. Nadalje naj omenimo ikonsko podobo koprskega škofa Absalona iz leta 1220, delo neznanega koprskega slikarja. Pozornost vzbuja križ, izdelan v baroškem stilu, predvsem zaradi kombinacije brona, bakra in kobaltemajla. Izredno precizno umetniško izdelana je tudi monštranca v gotskem stilu, ki jo je podaril Kopru škof iz Skoplja, sicer rojen v Kopru. Končno naj omenimo še vrsto zelo dobro ohranjenih emblemov cehovskih organizacij, ki so jih nosili od začetka XV. stoletja dalje v procesijah.

Škoda je le, da je ta pomembna zgodovinska razstava v edinstveni, nad tisoč let stari koprski rotondi, premalo dokumentirana. Tako so strokovno nepoučeni obiskovalci — v kolikor ni prisoten vodič — prepuščeni bolj ali manj le vizualnim vtisom.

V novinarskem krožku predvajanje filma «Dediščine umetnosti»

V četrtek, 21. aprila ob 18.30 bodo v novinarskem krožku v Trstu prvič predvajali barvni film iz kinoteke Caltex «Dediščina umetnosti», ki je prejel nagrado «Zlatega pava» na mednarodnem festivalu v Stresi in katerega vsebina so umetnine v Metropolitan Museum of Art v New Yorku.

Film bo predstavil gledalcem umetnostni kritik Giulio Montenero in spada v vrsto kratkometražnih filmov v technicolorju, ki se ukvarjajo z običaji, izdelovino in folkloro in ki jih snemajo v vseh državah, v katerih deluje Caltex. Te filme zbirajo v kinoteki, katere namen je skrbeti za boljše poznavanje med narodi.

Film je zrežiral Ben Gandus in je prvi film, ki so ga posneli v omenjenem muzeju.

Gledališča

VERDI

V petek, 15. aprila bo v gledališču Verdi tretji koncert spomladanske simfonične sezone. Orkester gledališča Verdi bo vodil Arturo Basile sodeloval pa bo violinist Cristiane Rossi. Program bo obsegal:

Weber-«Oberon» (uvertura); Mendelssohn — Koncert za violino in orkester op. 64; Chailly — Fantazija za orkester; Chavez — Simfonija «Indija».

Zadnji dve skladbi bosta v Trstu prvič izvajani

Danes se začenja prodaja vstopnic.

Kino

Nazionale 16.00 «Django» Eastmancolor, Franco Nero, Loredana Nusciak. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Arcobaleno 16.00 «Agente spaziale K-1» Technicolor.
Excelsior 16.00 «Matt Helm il Silenziatore» Technicolor, Dean Martin. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Fenice 15.00 «L'armata Brancaleone» Technicolor, Vittorio Gassman, Catherine Spaak, Gian Maria Volonte.
Eden 16.00 «Per un pugno di donne» Technicolor, Elvis Presley, Julie Adams.
Grattacielo 15.30 «Svegliati e uccidi» Eastmancolor, Robert Hoffman, Lisa Gastoni. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16.30 «7 pistole per i Mac Gregor» Colorscope, Robert Wood.
Filodrammatico 16.30 «Agente S3S operazione uranio» Colorscope, Thomas Alder.
Aurora 16.30 «Due mafiosi contro Al Capone».
Cristallo 16.45 «Agente 007 operazione Thunderball» Technicolor, Sean Connery.
Garibaldi 16.30 «Capitan Furia» Victor Mac Lagen.
Capitol 16.00 «Dio come ti amo» Gigliola Cinquetti.
Impero 16.00 «Signore e signori» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 15.30 «I quattro figli di Katie Elder» Technicolor, John Wayne, Dean Martin.
Moderno 16.00 «La grande corsa» — Technicolor, Nathalie Wood, Tony Curtis.
Astra 16.30 «Viva Las Vegas».
Ideale 16.30 «I gemelli del Texas» Technicolor, Walter Chiari.
Abbazia 16.00 «Per un pugno nell'occhio» Technicolor, Franchi, Ingrassia.
Astoria Počitek.
Skedenj 16.00 «Zulù» Technicolor, Stanley Baker.

Ciklus dialektalnih komedij na radiu Trst

Danes ob 11.40 se bo v okviru deželnih programov RAI nadaljeval kratek ciklus dialektalnega gledališča, ki se je začel prejšnji torek z dvodejanko Guida Samba «Un omo fato cussì». Današnja oddaja je posvečena Danteju Cuttinu, ki je z delom «Le prime rose rosse» prikazal delikatno zgodbo iz okolja «fra i copi de Citavecia».

Prihodnji torek bo na programu pestra «šagra» izpred dveh stoletij «Nozze capodistriane» Domenica Venturinija. Z «La contrada», s katero se zadnji torek v aprilu zaključi ta ciklus, pa sta Marcello Fraulini in Lida Fragiacomo hotela še enkrat pokazati, kako se duša in duhovitost Tržačanov ne izgubijo niti v nepovoljnih okoliščinah.

Vse štiri komedije izvaja igralska skupina tržaškega radia v režiji Uga Amodea in Ruggera Winterja.

Razna obvestila

Pripravljalni odbor športnega društva «Zarja» iz Bazovice vabi vse prijatelje športa iz Bazovice, s Padriča in iz Gropade na masovni sestanek, ki se bo vršil v sredo, dne 13. aprila 1966 ob 20,30 v Preslovi dvorani. Spored: sprejem društvenih pravil; izvolitev upravnega in nadzornega odbora; razno.

Mali oglasi

TAPETNIKE strokovnjake, kvalificirane — stalna služba — išče Perizzi, Viale D'Annunzio 27.

Sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki bolezni za vedno zapustila naša žena, mama in nona

Viktorija Škabar roj. Živec

Pogreb drage pokojnice bo danes, 12. t. m. ob 16.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na Repentabru.

Žalujoči: mož Josip, sin Ivan z družino, hčerka Pavlina z možem, sestre, svaki in vnuki ter drugo sorodstvo

Veliki Repen, Portorož, 11.4.1966.

I.T.F. Ul. Zonta 3, tel. 38-006

Nenadoma nas je zapustil naš dragi

Janko Venier

Pogreb bo danes, 12. aprila izpred cerkve ob 17. uri na domače pokopališče.

Žalujoča žena, starši, brata in drugo sorodstvo

Nabrežina, Melbourne, 12.4.1966.

Za vedno nas je zapustila naša draga žena in mama

MARIJA GABRIJELČIČ por. NIBRANT

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes, 12. t. m. ob 15.30 iz hiše žalosti, Barkovlje, Salita di Contovello 68, na domače pokopališče.

Žalujoči mož Ivan, otroci Bogomil, Marija, Lidia, Giuliana in Lucija z družinami ter drugo sorodstvo

Barkovlje, 12. aprila 1966.

VPRAŠANJA IN INTERPELACIJE V DEŽELNEM SVETU

Občutno skrčenje števila zaposlenih v naši deželi v zadnjih dveh letih

Podatki ustanove ISTAT na podlagi ankete z vzorci ne morejo veljati kot absolutno merilo - Dežela se ni odrekla načrtu o 35.000 novih delovnih mestih

Na eni izmed zadnjih sej deželnega sveta je svetovalec KPI Bacicchi predložil interpelacijo v zvezi s statističnimi podatki o zaposlitvi v deželi. Rekel je, da se je po podatkih statističnega zavoda ISTAT med julijem 1963 in julijem 1965 število delovnih mest v naši deželi znižalo od 518.000 na 483.000, t.j. kar za 35.000 enot, kar pomeni 7 odst., medtem ko se je v vsedržavnem obsegu število zaposlenih znižalo le za 4 odst. Slika gospodarskega in socialnega položaja v naši deželi, ki nam jo kažejo podatki ISTAT, je zato temeljito različna od slike, ki nam jo prikazuje deželni odbor v svojih prilogah k proračunu za leti 1965 in 1966. V teh prilogah je namreč zapisano, da ni bilo v industriji v naši deželi nikoli takšnega izrednega porasta, kakor je bil v ostalih krajih severne Italije, prav tako pa tudi ni bilo tako močne krize, kot so jo zaznamovali v teh krajih v severni Italiji v zadnjih dveh letih zaradi neugodnega gospodarskega položaja. Medtem pa pričajo podatki ISTAT, da se je število zaposlenih v sami industriji v naši deželi skrčilo za 17 odst., po vsej državi pa za 9 odst.

Zato je vprašal svetovalec Bacicchi odbor in pristojne odbornike, kaj menijo o podatkih ISTAT o zaposlitvi v naši deželi; s pomočjo kakšnih sredstev dobiva deželni odbor podatke o gospodarskem položaju v naši deželi zlasti v zvezi s pripravami za deželni načrt gospodarskega razvoja; ali odbor še vedno meni, da je treba doseči smoter 35.000 novih delovnih mest v naši deželi v petletju 1965-1969, ki je naznačen v dokumentu o bodočem deželnem načrtovanju, katerega je odobril deželni svet oktobra 1964; kakšen je sedanji stvarni položaj, in koliko delovnih mest bo treba ustvariti, da se doseže omenjeni smoter novih 35.000 delovnih mest.

Na interpelacijo je odgovoril odbornik za delo Giust. Rekel je, da se je svetovalec Bacicchi v svoji interpelaciji opiral na podatke ankete ISTAT na podlagi vzorcev. Na podlagi te vzorčne ankete se je število zaposlenih (julij 1963) od 518 tisoč skrčilo na 478.000 (julij 1964) in na 483.000 (julij 1965). Tako naj bi se v prvem letu število zaposlenih znižalo za 40.000, z drugem letu na naj bi se od 40.000 zaposlilo 5000 oseb. Spričo tega naj bi se zaposlitev v obeh letih skrčila za 6,7 odst. Na vsedržavni ravni pa naj bi se število zaposlenih skrčilo od 20 milijonov 355.000 na 19.750.000, t.j. za 865.000 ali 4,3 odst. Potemtakem naj bi bila razlika v odstotkih med skrčenjem zaposlitve na vsedržavni in deželni ravni za 2,4 odst. v škodo dežele.

Odbornik je dejal, da je treba predvsem ugotoviti, da se podatki anket po vzorcih ne krijejo vedno s podatki popolnih štetij. Pri tem prihaja do tem večjih razlik, čim manjše je število enot, ki jih anketa obsega. Kar se tiče podatkov ISTAT, je treba tudi upoštevati, da se je svetovalec Bacicchi opiral na razdobje, ki se ne krije s sončnim letom, medtem ko je deželna upoštevala obe leti 1964 in 1965 od 1. januarja dalje. Toda za pravilno oceno položaja je treba upoštevati zlasti razdobje od januarja do julija istega leta, ko je bila krivulja naraščanja zaposlitve mnogo bolj poudarjena v deželi kot po vsej državi. Poleg tega bi bilo treba poznati podatke o zaposlitvi za drugo polletje 1965.

Da bi si ustvarili točno sliko, je treba predvsem upoštevati mesečne podatke pokrajinskih uradov za delo o številu brezposelnih. Od julija 1963 do julija 1965 se je število brezposelnih v deželi znižalo od 21 tisoč 337 na 21.081, medtem ko vzorčni podatki ISTAT ugotavljajo, da se je število zaposlenih znižalo kar za 40.000. Od julija 1964 do julija 1965 se je število brezposelnih v deželi po podatkih uradov za delo povečalo za 2841, medtem ko se je po podatkih ISTAT v istem razdobju povečalo število zaposlenih za pet tisoč.

Nadalje je treba upoštevati letno povprečje delavcev, ki so bili zavarovani pri INAM. Tako je bilo leta 1962 zavarovanih skupno 204.231 delavcev, in sicer v videmski pokrajini 107.841, v tržaški 65.867, v goriški 30.523. Leta 1963 je bilo skupno zavarovanih 211.157 delavcev(v videmski pokrajini 113.515, v tržaški 66.920, v goriški pa 30.722). Leta 1964 je bilo zavarovanih 213.928 delavcev (v videmski pokrajini 116.963, v tržaški 66.719, v goriški 30.246).

Jasno je, da uradni podatki o brezposelnih kakor tudi o izseljevanju ne morejo odločilno prispevati k objektivni oceni stvarnega položaja v zaposlitvi. Čeprav se upošteva dejstvo, da se določeno število delavcev ni ponovno vpisalo v sezname za zaposlitev in čeprav je treba upoštevati vpliv, ki ga je imelo na število vpisanih v sezname brezposelnih povečanje števila študentov, je jasno, da je treba zaradi velike razlike, ki izvira iz teh primerjav, podatke ISTAT ocenjevati z veliko previdnostjo, zlasti če se upoštevajo podatki o zavarovanju delavcev pri INAM.

Kar se tiče vprašanja, kako pridobiva dežela podatke o stvarnem gospodarskem položaju, se je odbornik v svojem odgovoru skliceval na deželni zakon št. 17 od 27. avgusta 1965 ter na to, da predvideva ta zakon ustanovitev deželnega centra za načrtovanje, ki bo moral skrbeti za zbiranje statističnih podatkov in spremljati gospodarski razvoj v deželi.

Sedaj razpolagajo uradi za načrtovanje z uradom za raziskave, z uradom za koordinacijo načrtovanja ter z uradom za dokumentacijo, v katerih so zaposleni razni funkcionarji. Kar se statistik tiče, niso ti uradi opremljeni za neposredna štetja pač pa proučujejo posebne gospodarske in socialne probleme. Kar se tiče povezave z gospodarskimi in sindikalnimi organizacijami, deluje stalni posvetovalni odbor za deželno načrtovanje. Glede priprav načrta za deželni razvoj bo dežela poverila razne naloge zunanjim ustanovam ter znanim strokovnjakom. Na podlagi teh raziskav bo treba že letos pripraviti osnutek gospodarskega načrta za gospodarski razvoj v naši deželi.

Glede zadnjega vprašanja v interpelaciji meni odbor, da še vedno velja smoter 35.000 novih delovnih mest v omenjenem petletju. Poleg tega minimalnega programa pa obstaja še maksimalni program, po katerem naj bi zaposlili tudi del 70 tisoč izseljenih delavcev. Ko so pripravljali omenjeni dokument, pa se je res zdelo, da bo zastoj v gospodarstvu trajal manj časa.

TRŽAŠKI MEDNARODNI SEJEM IN LESNA TRGOVINA

Pomembne pobude na lesnem področju za učinkovit poseg v konkurenčni boj

Napeti bo treba vse sile, da bo Trst v lesni trgovini spet prevzel vodilno vlogo - Nevarna konkurenca Genove

Vodstvo tržaškega velesejma namerava sčasoma preobraziti to osrednjo gospodarsko prireditev v deželi Furlaniji — Julijski krajini tako, da bo poleg glavne vzorčne raz stave pričelo organizirati na razstavišču, in sicer kot ločene prireditve, mednarodni sejem lesa, mednarodni prikaz kave ter prav tako mednarodno razstavo banan.

Med temi specializiranimi razstavami bo zaradi trdne in dolgoletne tradicije predvidoma najlaže in na najbolj popoln način uspel lesni sejem, ki že danes lahko računa na veliko število razstavljavcev iz 10 tujih držav. Letos ga bodo organizirali še v okviru 18. mednarodnega vzorčnega velesejma v programu od 21. junija do 5. julija, novi predsednik sejemske uprave dr. Stocchi pa meni, da se bo že prihodnje leto lahko odcepil od glavne prireditve ter zavzel širši obseg kot samostojna prireditev. Spored letošnje XV. mednarodne razstave lesa pa že kaže na novo usmeritev, odnosno na določene spremembe v svoji organizacijski strukturi. Za letos so namreč prvič najavili stalne dneve o lesu, katerim bo načeloval sen. Medici, dalje nove ugodne možnosti za srečanja med proizvajalci, industrijci in trgovci iz lesne stroke. Sčasoma naj bi Trst postal tudi informacijsko središče za lesne trgovce v vsej Italiji in tudi v širšem območju v Evropi.

Pri uresničevanju tega načrta o izraziti specializaciji tržaškega mednarodnega sejma, ki je naletel na odobravanje v tržaških lesnih krogih, pa bo treba premagati določene ovire, ki včasih niso malenkosti. Tako na primer bo treba ponovno povzdigniti tržaško lesno trgovino na njeno nekdanjo višino. Statistični podatki o tem niso posebno spodbudni: od leta 1960 do danes je lesna trgovina skozi naše pristanišče nevarno nazadovala; v dovozu po železnici smo zdrknili s 165.293 ton v omenjenem letu na 85.718 ton v 1965, to je na polovico. Prav tako nevarno je upadel dovoz eksotičnega lesa po morju: leta 1960 so ladje pripeljale 62.971 ton tega blaga, lani pa le še 36.742 ton. Kaj nam pomaga, da imamo pod škednjem najbolje opremljeno lesno skladišče na Sredozemlju, če potem dopuščamo ,da se tokovi lesne trgovine usmerjajo v druge luke. Tržaški trgovci so že večkrat opozorili na nevzdržnost položaja, v katerem operirajo že vrsto let. V okviru skorajšnjega sejma bi lahko ponovno odprli to vprašanje in nanj opozorili pristojne kroge in osrednje oblasti. To je za naše gospodarstvo vsaj tako važno kakor mednarodna srečanja strokovnjakov in trgovcev iz lesne stroke, katerim bodo v prvi vrsti posvečeni letošnji «Stalni dnevi o lesu».

Kakor rečeno pa bo tržaški sejem moral tudi sicer napeti vse sile, da bo s svojo lesno specializacijo prodrl. Tudi na tem področju se namreč stopnjuje konkurenčni boj, in sicer je zdaj ponovno na vrsti stari konkurent tržaških poslovnih dejavnosti: Genova. Ustanova «Ente Autonomo per la Fiera Internazionale di Genova» je namreč za letos napovedala svoj I. mednarodni salon lesa in pohištva. Čeprav jim je ministrstvo za trgovino in industrijo odreklo pravico, da bi svojo priredtiev imenovali «mednarodni salon» (v resnici na uradnem spisku mednarodnih sejemskih prireditev v državi tega salona ni), vztrajajo Genovežani pri svojem na črtu ter propagirajo svoj «mednarodni salon lesa in pohištva». Njihova propaganda pa presega državne meje in aktivno načenja tudi zaledna lesna tržišča, ki so tipična za naš emporij. Poglejmo na primer, kako propagirajo Genovežani svoj salon ,ki bo od 26. maja do 5. junija, in torej tik pred tržaškim velesejmom, na jugoslovanskem trgu. Po italijanski ambasadi v Beogradu so razširili vest, da bo letos v Genovi prvi mednarodni lesni sejem za srednjo in južno Italijo. Genožani poudarjajo, da predstavlja Genova največje uvozno pristanišče za evropski lesni trg, in dodajajo, da je Italija najvažnejši kupec jugoslovanskih lesnih proizvodov. V poslovnih krogih sosedne republike, ki je stalna udeleženka na tržaškem lesnem sejmu, se počasi ogrevajo za genovsko prireditev. Glasilo poslovnega združenja lesnih industrijcev namreč v tej zvezi poudarja, da «bo treba iskati možnosti, kako naj bi jugoslovanska podjetja

OBJAVLJEN NOV SEZNAM RAZLASTITVENIH DEKRETOV

Zakaj razlaščajo zemljišča pri Dolini ki ne pridejo v poštev za naftovod?

V zadnjem Listu zakonskih objav je objavljenih 41 razlastitvenih dekretov

V Listu zakonskih objav (Foglio degli Annunzi Legali) od 29. marca je objavljenih 41 razlastitvenih dekretov za zemljišča pri Dolini, katerih seznam je bil objavljen 28. decembra 1965 in je bil na vpogled občinstvu do 16.1.1966 (objavljeni v Primorskem dnevniku 2. januarja). Iz prvega bežnega pregleda teh dekretov je razvidno, da gre le za del prizadetih lastnikov in da so vključena zemljišča iz II. seznama (ki je bil objavljen že lanskega avgusta, ter nekatera zemljišča, ki so bila vključena šele v II. seznam in ki spadajo v tako imenovani «III lotto».

Kakor je znano so bili za tako imenovani «I lotto», kakor tudi za «II lotto», to je za zemljišča iz I. in II. seznama, že sklenjeni sporazumi med družbo FIOT in Konzorcijem ter Odborom, za zemljišča, ki so bila po objavi II. seznama naknadno vključena v III. seznam («III lotto»), pa ni bilo nobenih pogajanj in dogovorov glede razlastitve, pač pa so predstavniki družbe SIOT zatrjevali, da ne potrebujejo teh zemljišč za gradnjo naftovoda. Zastopniki prizadetih kmetov kot tudi razne organizacije in stranke pa so se zavzemali, naj bi oblasti preprečile razlastitev teh zemljišč

Pred nekaj dnevi smo poročali o ogledih zemljišč iz III. seznama za ugotovitev dejanskega stanja, zdaj so se začele objave razlastitvenih dekretov in lahko predvidevamo, da jim bodo sledili še drugi. Očitno je torej, da nameravajo razlastiti tudi zemljišča iz III. seznama, ki segajo prav do Doline. V razlastitvenih dekretih, ki so zdaj objavljeni, je določena odškodnina za zemljišča in nepremičnine v enaki višini kot je bila objavljena v seznamu (približno od 750 do 800 lir za kv.m).

Ko prizadeti lastniki prejmejo razlastitvene dekrete, jim vodstvo industrijskega pristanišča naknadno ponudi višjo ceno, približno tako, kot je bila dosežena v zadnjem dogovoru med družbo SIOT in Konzorcijem. Ta način so uvedli šele zadnje čase verjetno zato, da ne bi prišlo do pritožb na sodišče. Kakor je znano ima namreč prizadeti lastnik možnost, da v roku 30 dni po prejemu razlastitvenega dekreta vloži pritožbo na sodišče glede odškodnine.

Omenimo naj še, da je v uvodu novih razlastitvenih dekretov utemeljitev, da je razlastitev zahtevala ustanova za industrijsko pristanišče z noto št. 802 dne 4. marca, to je po dogovoru med družbo SIOT in Konzorcijem glede zemljišč iz II. in I. seznama.

Objavljamo seznam razlastitvenih dekretov, ki so bili objavljeni v gori omenjenem Listu zakonskih objav:

Ivan Strani — Dolino — kat. št. 903 — 450 kv. m — njiva: 338.000 lir; **Oskar Prašelj**, Dolina 13 (zdaj dedič **Alma Prašelj**) — kat. št. 980 — 490 kv. m — vinograd — 392.000 lir; **Ivan Ota** — Kroglje 6 — kat. št. 812/1 — kv. m 504 — vinograd: kat. št. 812/2 — kv. m 435 — vinograd, 846.000 lir; **Vincenc Lavriha** — Dolina 22 — kat. 849/2 — kv. m 1094 — vinograd, kat. št. 1317 — kv. m 1755 — vinograd, 2 milijona 365.000 lir; **Ivana Bizjak por. Sancin** — kat. 1269 — kv. m 385 — travnik, 300.000 lir; **Darinka Žerjal por. Mauri** — kat. 992/2 — kv. m 1129 — travnik, 881.000 lir; **Marija Jercog roj Slavec**, Dolina 211 — kat. št. 836 — kv. m 1345 — vinograd — kat. 948 — kv. m 525 — vinograd, 1.459.000 lir: **Ivan Vodopivec**, Dolina 128 — kat. št. 860 — kv. m 723 — vinograd, 640.000 lir; **Josip Jercog**, Dolina 41 — kat. 1260 — kv. m 917, travnik, kat. 951/1 — kv. m 575 — travnik, kat. 971 — kv. m 690, kat. 810 — kv. m 1316, vinograd — 2.935.000 lir; **Josip Ota**, Dolina 46 — kat. 1277 — kv. m 216 — travnik — kat. 1279 — kv. m 820 — travnik, kat. 1281/1 — kv. m 1054 — 1.667.000 lir: **Rudolf Lovriha**, Dolina 97 — kat. 821/2 — kv. m 593 — vinograd, kat. 904 — kv. m 579 — njiva, kat. 843 — kv. m 194 — vinograd, 1.118.000 lir; **Ivan Strajn**, Dolina 225 — kat. 910 — kv. m 957 — njiva, kat. 911 — kv. m 111 — njiva, 846.000 lir; **Viktor Mahnič in Emilija Mahnič roj. Pangerc** — Dolina 71 — kat. 856 — kv. m 651 — travnik, 449.000 lir; **Ivan Strajn** — kat. 1278 — kv. m 230 — travnik, kat. 1057/3 — kv. m 2230, travnik, 1.963.000 lir; **Ivan Ota**, Dolina 185 — kat. 949 — kv. m 1122, vinograd — 875.000 lir; **Marija Maver por. Žerjal**, Boljunec 106 — kat. 990 — kv. m 550, njiva — 858.000 lir; **Emilija Jercog por. Žerjal** — kat. 1012 — kv. m 1647 — 1.285.000 lir; **Ivan Furlan** — Dolina 198 — kat. 835 — kv. m 777 — vinograd — 583.000 lir; **Marija Sancin**, Dolina — kat. 1291 — kv. m 460 — njiva, 281.000 lir; **Martin Prašelj**, Dolina 107 — kat. 1019/1 — kv. m 1827 — travnik, kat. 1031 — kv. m 237, travnik, 1.658.000 lir; **Mario Labiani** Ricmanje 115 — kat. 1280 — kv. m 1356 —travnik — 1.085.000 lir; **Anton Ota**, Dolina 170 — kat. 956 — kv. m 870 — vinograd, kat. 955 — kv. m 1104 — vinograd, 1.579.000 lir; **Cvetko Jercog ter Bernard Prašelj in Ausonio Jercog** — kat. 901 — kv. m 777 — njiva 606.000 lir; **Marija Jerjan**, Dolina 207 — kat. 1263 — kv. m 716, travnik, 573.000 lir; **Josip Kosmač** — kat. 1314/1 — kv. m 770 — vinograd, kat. 1313 kv. m. 1302 — vinograd — kat. 1324/1 — kv. m 770 — vinograd, kat. 1314/2 kv. m 626 — vinograd, 2.648.000 lir; **Marija Sanno por. Ferluga** — Dolina 163 — kat. 1259/2 — kv. m 640 — travnik — 512.000 lir; **Viljem Kocjančič, Marija Prašelj roj Strajn**, Dolina 141 — kat. 1286 — kv. m 378 — kat. 1302/2 — kv. m 539 — travnik; kat. 1302/1 kv. m 597 — travnik, kat. 1285 — kv. m 360 — vinograd, kat. 1300/2 — kv. m 403 — travnik, 2.635.000 lir; **Guerrino Strajn, Marija Prašelj vd. Strajn** — kat. 896/3 — kv. m 1075 — njiva: 914.000 lir; **Oskar Prašelj**, Dolina 13 — kat. 933 — kv. m 1097 — vinograd: 878.000 lir; **Rudolf Mahnič, Kristina Lovriha vd. Mahnič** — kat. št. 883 — kv. m 1277 — vinograd, kat. 884 — kv. m 565 — njiva, kat. 892 — kv. m 1719 — vinograd, kat. 893 — kv. m 360 — vinograd — kat. 894 — kv. m 6.22 — vinograd: 3.769.000 lir; **Marija Pangerc**, Kroglje 23 — kat. 1016/1 — kv. m 396, travnik, kat. 1016/2 — kv. m 539 — njiva; 701.000 lir; **Edvin Strajn** — kat. 1272/1 — kv. m 629, travnik: 503.000 lir; **Faerico Lorenzi** — Trst — kat. 1039 — kv. m 4154 — travnik — kat. 1055 — kv. m 565 — travnik, kat. 1037 — kv. m 1640 — njiva: 5.090.000 lir; **Marija Ota roj. Mejak** — Dolina 91 — kat. 1281/2 — kv. m 997 — travnik; 798.000 lir; **Andrej Strajn** — Dolina 74 — kat. 1259/1 — kv. m 748 — travnik: 598.000 lir; **Ivan Strajn** — kat. 978 — kv. m 850 — njiva: 697.000 lir; **Justina Strajn vd. Česnik** — kat. 803/1 — kv. m 194 — vinograd — kat. 803/2 — kv. m 194 — vinograd, kat. 804 — kv. m 590 — vinograd: 822.000 lir; **Antonija Kočevar, Marija Strajn vd. Lovriha**, Dolina 265 — kat. 813/2 — kv. m 590 — vinograd: 502.000 lir; **Marija Strajn por. Lovriha**, Dolina 22 — kat. 813/1 — kv. m 543 — vinograd: 462.000 lir; **Srečko Pangerc**, Dolina 80 — kat. 1311 — kv. m 547 — travnik: 427.000 lir; **Marija Prašelj, Guerrino Strajn, Marija Prašelj vd. Strajn**, Dolina 51 — kat. 896/2 — kv. m 457 — vinograd, kat. 896/4 — kv. m 669 — njiva, kat. 1024/2 — kv. m 277 — travnik, kat. 1024/5 — kv. m 25, travnik — 1.179.000 lir.

PRED PRIHODOM MINISTRA TOLLOYA V TRST

Priprava gradiva o trgovini Trsta z vzhodnimi državami

Gradivo bodo izročili novemu ministru za zunanjo trgovino, ko bodo z njim razpravljali o zunanjetrgovinskih vprašanjih

Pretekli četrtek zvečer je bil na trgovinski zbornici sestanek, ki so se ga udeležili predsednik dr. Caidassi, glavni tajnik dr. Steinbach, načelnik zunanjetrgovinskega oddelka dr. Maurel, člani odbora dr. Vatta, dr. Grioni in dr. Paschi, predstavnik tržaških trgovcev Geppi ter izvedenci zunanjetrgovinske stroke Walta, R. Righi, Košuta in Carli. Sestanek je bil pripravljalnega značaja, in sicer so se na njem strokovnjaki in izvedenci dogovorili, da bodo pripravili primeren material o vseh važnejših vprašanjih, ki se tičejo trgovinske izmenjave med Trstom in zaledjem, predvsem pa med Trstom in državami vzhodne Evrope (Češkoslovaško, Romunijo, Madžarsko, Sovjetsko zvezo itd.) odnosno z bližnjo Jugoslavijo, da jih bodo lahko izčrpno prikazali novemu ministru za zunanjo trgovino Tolloyu, ki bo v kratkem obiskal naše mesto. Minister Tolloy je namreč izrazil željo, da bi se pobliže spoznal z našimi gospodarskimi in seveda v prvi vrsti zunanjetrgovinskimi problemi, ter bo zato odpotoval v Trst v prihodnjih tednih, najkasneje pa za časa tržaškega velesejma. Tržaški strokovnjaki bodo med tem časom pripravili potreben material, v skladu s prizadevanji trgovinske zbornice in vseh poslovnih krogov z našega področja, da bi kolikor mogoče pripomogli k ugodnemu razvoju deželnega gospodarstva, v prvi vrsti z navezovanjem novih trgovinskih stikov z zaledjem.

Tržačanka in Beograjčanka ranjeni pri trčenju avtov

Predvčerajšnjim dopoldne so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico 29-letno trgovko Elmo Petrovich por. Cella iz Ul. Revoltella 107 in 31-letno jugoslovansko državljanko Nadeždo Lomičevo iz Beograda, Masarikova 4/a, ki sta postali žrtvi prometne nesreče. Petrovichevi so dali prvo pomoč in bo okrevala v 6 dneh, ker se je pobila po desni rami in zapestju, Lomičevo pa so pridržali na nevrokirurškem oddelku zaradi udarcev po glavi in čelu ter bo okrevala v 8 dneh.

Petrovicheva je povedala, da je vozila fiat 850 TS 61302, v katerem se je peljala tudi Lomičeva, po Ul. Marconi, nenadoma pa je prišlo do trčenja z avtom fiat 500 TS 66901, ki ga je z leve privozil 54-letni Antonio Ugrin iz Ul. Romagna 65. Na kraj nesreče so prihiteli agenti cestne policije.

Avto zletel v kanal pri Trgu Ponterosso

38-letni Dario Tominez iz Ul. Venier 2 je imel veliko mero sreče. Predvčerajšnjim ponoči, pol ure po polnoči, je z avtom zdrvel v kanal na Ponterosu, bil pa je tako uren, da se je izvlekel iz avtomobila in se s tem rešil pred utopitvijo. Tominec je ob omenjeni uri privozil iz Ul. Genove in zavozil ob kanalu navzgor po Ul. Donizetti, zavozil je že mimo trga, ko je iz neznanih razlogov zapeljal na levo in zletel v kanal. Tominez je hitro odprl vrata in zlezel iz avta ter zaplaval do čolna, na katerega se je povzpel. Od tam je klical na pomoč. Opazil ga je nekdo in poklical reševalce. Prihiteli so agenti letečega oddelka in Tominza odpeljali v bolnišnico, kjer so mu dali prvo pomoč zaradi premraženosti. Potopljeni avto so potem iz kanala dvignili gasilci.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novo:
Lawrence: SINOVI IN LJUBIMCI L 2.950.—

V SOBOTO ZVEČER V UL. I. SVEVO

Avto do smrti povozil žensko na sredini ceste

Nesrečnica je hotela prečkati cesto, vendar se je za trenutek zmedla in se ustavila, kar je bilo zanjo usodno

Čas bi bil, da bi se odgovorne oblasti spomnile in osvetlile vsaj tiste ulice, ki so najbolj prometne. Ena zelo temnih ulic je tudi Ul. I. Svevo, kjer se je pripetilo že nešteto nesreč, prejšnjo soboto pa še ena, ki je žal terjala smrtno žrtev.

Bilo je nekaj minut po 20. uri, ko je 65-letna upokojenka Anna Prodan vd. Cernecca iz Ul. Pola 16 prečkala omenjeno ulico, ker je na postajališču pred izseljenskim domom hotela počakati na avtobus proge št. 29. Prodanova je hotela obiskati svoje sorodnike, ki stanujejo v Skednju.

Ko je že dospela na sredino cestišča, je v smeri proti Ul. Baiamonti z avtom fiat 1300 TS 76993 privozil 47-letni glasbenik Alessandro Monteduro iz Ul. Toscanelli 4. Šofer je opazil, da se je ženska ustavila sredi cestišča. Trenutek neodločnosti pa je bil za upokojenko usoden, ker je nenadoma začela teči, da bi dosegla nasprotni pločnik. Presenečen je Monteduro takoj zavrl avto, toda ni mu uspelo, da bi se izognil Prodanovi. Po dvajsetih metrih zaviranja je z desnim prednjim delom avtomobila treščil v žensko. Sunek je bil tako močan, da je nesrečnico vrglo vstran, kjer je mrtva obležala zaradi hudih notranjih poškodb in prebitja lobanje.

Monteduro je nesrečnici priskočil na pomoč, toda bilo je že prepozno. Na kraj nesreče so prihiteli policijski agenti iz Ul. Genova in zavozil ob kanalu navzgor po Ul. Donizetti, zavozil je že mimo trga, ko je iz neznanih razlogov zapeljal na levo in zletel v kanal. Tominez je hitro odprl vrata in zlezel iz avta ter zaplaval do čolna, na katerega se je povzpel. Od tam je klical na pomoč. Opazil ga je nekdo in poklical reševalce. Prihiteli so agenti letečega oddelka in Tominza odpeljali v bolnišnico, kjer so mu dali prvo pomoč zaradi premraženosti. Potopljeni avto so potem iz kanala dvignili gasilci.

Goriško-beneški dnevnik

PREIZKUŠNJA ZA TURISTIČNE DELAVCE IN PROMETNE ORGANE

V obeh prazničnih dnevih zabeležili okrog 45 tisoč prehodov čez mejo

Zlasti velik je bil promet v včerajšnjih večernih urah - Med modernimi nomadi tudi mnogo tujcev

Letošnji velikonočni prazniki so bili prva velika preizkušnja za organe, ki so skrbeli za red na cestah, in pa za turistične delavce. Vreme ni bilo ravno najbolj naklonjeno, vsaj v nedeljo ne, vendar ni zadržalo ljudi doma. Po goriških cestah je bilo vse polno vozil z najrazličnejšimi registracijami, zlasti nemškimi in avstrijskimi. Veliko je bilo tudi vozil s francosko, švicarsko in belgijsko registracijo, ki so pripadali v veliki večini italijanskim emigrantom, ki so se za praznike vrnili domov. Letos je bilo opaziti precej italijanskih vozil z registracijami iz bližnjih beneških pokrajin, Lombardije in Toscane. Avtomobilska cesta, ki je speljana med enim in drugim koncem severne Italije in ki bo kmalu povezala obe skrajni pokrajini, predstavlja važno prometno žilo, po kateri je v nekaj urah mogoče premagati razdalje, za katere so bili poprej potrebni celi dnevi. Prisotnost velikega števila turistov v naših krajih je predvsem posledica potovanj v inozemstvo. Zelo veliko turistov je odšlo v Jugoslavijo ali v Avstrijo. Mnogi so opravljali krožna potovanja, na katerih so se ustavljali tudi v našem mestu.

Zavoljo tega je bilo pričakovati, da bodo imeli na mednarodnem prehodu Rdeče hiše te dni veliko dela. Naval so predvidevali tudi carinski organi, ki so za praznična dneva prenehali z merjenjem uvoženega bencina. Kljub slabemu vremenu v nedeljo je bilo na prehodu vedno dovolj vozil; obmejni in carinski organi so s hitrim opravljanjem formalnosti omogočili, da se je promet hitro odvijal tako na eni kot na drugi strani. Cilj izletnikov je bil najrazličnejši; nekateri so se ustavljali v bližnjem primorskem zaledju, drugi pa so se namenili na daljše izlete proti morju, Ljubljani in dalje.

Samo na mednarodnem prehodu Rdeča hiša so zabeležili na velikonočno nedeljo in ponedeljek okoli 45.000 prehodov. Po uradnih statistikah je bilo v nedeljo opravljenih okoli 20.000 prehodov, v ponedeljek do 17. ure pa nadaljnjih 19.000; med 17. in 24. uro, čas za katerega nimamo na voljo uradnih podatkov, je bilo prav gotovo nad 5.000 prehodov lastnikov potnih listov in propustnic, ki so se vračali iz Jugoslavije.

V nedeljo je s potnimi listi izstopilo 6.800, vstopilo pa 7.660 italijanskih državljanov. S tujimi državljani so zabeležili naslednji promet: Avstrija (72 ven in 50 notri), Nemčija (24 in 16), Jugoslavija (145 in 26), Švica (6 in 4), ZDA (6 in 8), Kanada (1 in 1), Anglija (18 in 8). V statistiki so zabeleženi tudi manj številni prehodi Belgijcev, Dancev, Fincev, Francozov in Nizozemcev. S propustnicami so na prehodu Rdeča hiša zabeležili 5.970 izstopov italijanskih državljanov in 213 vtopov jugoslovanskih državljanov.

V ponedeljek je s propustnicami izstopilo 6.325 italijanskih državljanov, s potnimi listi pa 7.767 italijanskih državljanov; ta dan se je do 17. ure, do katere smo zbrali podatke, vrnilo 3.964 lastnikov potnih listov. Med inozemskimi lastniki potnih listov je bilo največ Avstrijcev (58 ven in 40 notri), sledijo Jugoslovani (38 in 24), Francozi (46 in 1), Angleži (19 in 5), Nemci (25 in 1), Kanadčani (31 ven), ZDA (9 ven) itd.

NOVA PUBLIKACIJA PTU

Propagandni letak za turiste s koledarjem raznih prireditev

Na njem so tudi zanimivi podatki o vseh občinah na Goriškem

Pokrajinska turistična ustanova za Goriško je te dni objavila nov turistični propagandni lepak o naši pokrajini z zemljevidom, na katerem so prikazane vse cestne zveze in glavni kraji, in je na njem objavljen tudi seznam vseh občin z nekaterimi koristnimi podatki.

Za Gorico navaja število prebivalstva (43.773 prebivalcev), seznam informativnih in drugih javnih uradov ter razne druge navedbe, ki zanimajo turista.

Za Doberdob je rečeno, da ima 1363 prebivalcev, da ima 92 metrov nadmorske višine in da je oddaljen 15 km od Gorice. Dalje navaja da ima Doberdob karabinjersko postajo, pošto in telefon, svojo faro in občinskega zdravnika. Navedena so tudi imena vseh vasi, ki spadajo pod občinsko upravo v Doberdobu.

Za Števerjan navaja, da ima 860 prebivalcev, 276 m nadmorske višine, da je oddaljen od Gorice 8 km, ima urade kot Doberdob ter poleg tega še financarje. Omenja tudi, da so v Brdih tudi gostilne, ter našteva imena vasi, ki spadajo pod to občinsko upravo.

Za Sovodnje navaja 1800 prebivalcev, 42 metrov nadmorske višine, 7 km od Gorice. Poleg uradov in ustanov, ki so navedeni že za Doberdob in Števerjan, navaja za Sovodnje tudi občinsko babico. Tudi tu našteva vasi, ki spadajo pod to občinsko upravo.

Na lepaku so kronološko in razvrščene po posameznih mesecih naštete kulturno-turistične manifestacije in prireditve, ki so v načrtu za tekoče leto. Izmed treh slovenskih občin je vključen v ta program samo Števerjan. Od 1. do 9. maja bodo imeli tam razstavo tipičnih vin iz Brd ter konec maja od 28. do 30. še eno tako vinsko razstavo na Bukovju.

Na splošno izgleda lepak kar lepo in bo koristen priročnik domačim in tujim turistom, ki se zanimajo za lepote in zanimivosti naših krajev.

Izletniki SPD so obiskali Vipavo

Slovensko planinsko društvo iz Gorice je včeraj priredilo popoldanski avtobusni izlet v Vipavsko dolino. Opoldne so se izletniki v najboljšem razpoloženju odpeljali iz mesta; dobro volijo je zlasti podžigalo lepo vreme, ki se je kot nalašč pripravilo za včerajšnji dan. Najprej so si ogledali vinsko klet v Vipavi, potem pa odšli k izviru Vipave Pod skal'co. Proti večeru so posedli okoli miz v gostilni, kjer so ob dobri večerji, igranju in petju preživeli lep večer.

Razna obvestila

Večeri ob sredah. V klubu «S. Gregorčič» na Verdijevem korzu 13 v Gorici bo jutri zvečer ob 20.30 zanimivo predavanje o «Življenju in delu goriškega pesnika Simona Gregorčiča».

Predavala bosta prof. Slavko Kretič in Rudi Hoehn iz Nove Gorice ter poživila predavanje s številnimi barvnimi diapozitivi. Med drugim bosta prikazala tudi slike o Gregorčičevem pogrebu leta 1906 v Gorici.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «Detective story», P. Newmann, L. Baccall. Ameriški barvni film; mladini pod 14. letom prepovedan.
CORSO. 16.30: «Judit», S. Loren in P. Finch. Kinemaskopski film v barvah.
MODERNISSIMO. 16.45: «Adulterio all'italiana», Catherine Spaak in Nino Manfredi; italijanski barvni kinemaskopski film.
VITTORIA. 17.00: «Come svaligiammo la Banca d'Italia», Franco Franchi in Ciccio Ingrassia; italijanski film v barvah in kinemaskopski tehniki.
CENTRALE. 17.00: «I tre del Colorado», L. Marin in P. Tudor. Spansko-italijanski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 16.00—22.00: «I tre del Colodaro», George Martini in Pamela Tudor; barvni film v kinemaskopski tehniki.
EXCELSIOR. 16.-22.: «Africa addio», Dokumentarni film Jacopettija - Prosperija. Kinemaskope v barvah.
PRINCIPE. — «Addios Gringo», J. Gemma in E. Stewart. Kinemaskope v barvah.
NAZIONALE. 21.00: «Nodo alla gola», James Steward; film predvajajo v okviru univerzitetnega filmskega krožka.

Ronke

RIO. 18.30—21.30: «Passi nella notte», Robert Taylor in Barbara Stanwick.
EXCELSIOR, zaprt.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

V Gorici najvišja 18,4 stopinje ob 16. uri in najnižja 8 stopinj nad ničlo ob 7. uri; povprečna dnevna vlaga 80 od sto, dežja je padlo včeraj ponoči 4 mm.

PO POROČILU TRGOVINSKE ZBORNICE

Izboljšanje položaja v februarju v tekstilni industriji na Goriškem

Še vedno zastoj v gradbeništvu - Težave kovinske industrije zaradi stavk - Boljši izgledi za sezonsko industrijo

Po podatkih, ki jih navaja mesečnik trgovinske zbornice v Gorici, se je položaj industrije na področju te pokrajine tudi v februarju nekoliko izboljšal, čeprav obstajajo še vedno težave na nekaterih bolj občutljivih področjih ali panogah, kjer morajo še premostiti nekatere ovire in težave, ki so nastale v dolgem obdobju gospodarske krize.

V tržiški ladjedelnici se je razvijalo delo v normalnem ritmu in predvideno je, da se bo tako nadaljevalo v vsem prvem polletju. Vendar so se pojavile ovire v zvezi s stavkovnim gibanjem kovinarjev v državnem merilu, ki so jih organizirale sindikalne organizacije vzporedno z zahtevo te kategorije po obnovi delovne pogodbe in akvizicijo določenih mezdnih poviškov. Te težave so prizadele celoten kovinarski sektor. Tudi v industriji hladilnikov so delavci organizirali stavkovno gibanje zaradi odpusta določenega števila delavcev. V goriškem podjetju SAFOG so zabeležili nadaljnje izboljšanje položaja tako v livarni kot v oddelku za tekstilne statve in so februarja delali s polnim delovnim časom.

V tekstilni tovarni v Podgori so tudi februarja zabeležili nadaljnji napredek proizvodnje in so celo prevzeli nekaj nove delovne sile, pa čeprav v zelo omejenem obsegu. Tudi podjetje INTES v Zdravščini je premagalo najhujšo krizo ter ima zajamčeno za vse leto delo s polno proizvodno zmogljivostjo in pripravlja program za proizvodnjo novih izdelkov.

Položaj v lesni industriji je dovolj ugoden in tudi podjetje v Marianu je zopet odprlo svoj oddelek za proizvodnjo vezanih plošč, potem ko je bil več mesecev zaprt zaradi notranjih težav; tudi ritem dela se v podjetju povečuje.

V papirni industriji je položaj proizvodnje na splošno normalen ter se je skrčila le proizvodnja embalaže za cement, kar je posledica zastoja v gradbeni industriji. Nobenih bistvenih sprememb nisо zabeležili na področju kemične industrije.

V prehranjevalni industriji se je zmanjšala prodaja in s tem v zvezi tudi proizvodnja ter so skrčili temu primerno tudi delovni čas zlasti v slaščičarski industriji. Boljši je položaj v tovarnah konserv, kjer se je zopet normalizirala preskrba s surovinami, kar omogoča normalno proizvodnjo za prihodnja dva ali tri mesece. Poleg tega so dobri izgledi za dobavo surovin v bližnjih poletnih mesecih.

Gradbena industrija je delala še vedno v skrčenem obsegu, vendar se že pojavljajo znaki izboljšanja, ki dajejo upanje na večjo aktivnost v prihodnjih mesecih, zlasti za dela, ki jih finansirajo razne javne ustanove z javnimi sredstvi.

Položaj v avtoprevozništvu se je nekoliko izboljšal in ker je zima za nami so tudi izgledi za delo v bližnjih mesecih boljši. Promet v pristanišču Portorosega je dosegel 46.000 ton; obstajajo možnosti, da se bo ta promet po zimskem zastoju v prihodnjih mesecih zopet nekoliko dvignil. To velja zlasti za uvoz lesa, kovinskega materiala in celuloze.

Nove knjige v državni knjižnici v Gorici

V državni knjižnici v Gorici so v zadnjih tednih prejeli naslednje nove italijanske knjige:

Gospodarstvo in sociologija.

Biondi: L'assicuratore; Castronuovo: L'industria laniera in Piemonte nel secolo XIX; Forte: La congiuntura in Italia; Grifoni: Le indossatrici; Luzzatto: Breve storia economica dell'Italia medievale.

Znanost in tehnika.

Davey: Storia del materiale da costruzione; Dobzhansky: L'evoluzione della specie umana; Gardner: La relatività per tutti.

Slovstvo.

Garin: Umanesimo italiano; Martinez: Leggere; Mauro: Letteratura sotto inchiesta; Nuova poesia negra; Puppo: Poetica e cultura nel Romanticismo; Propp: I canti popolari russi.

Umetnost.

Donadoni: Arte Egizia; Enciclopedia universale dell'arte; Sadoul: Storia generale del cinema; Wooley: Un regno dimenticato; Wright: La città vivente.

Politika.

Aquarone: L'organizzazione dello stato totalitario; Ciasca: L'origine del programma per l'«Opinione nazionale italiana» del 1847-1848; Saragat: Quaranta anni di lotta per la democrazia; Schlesinger: I mille giorni di J.F. Kennedy.

Zgodovina.

Archi: Gli ultimi Absburgo e gli ultimi Borboni in Italia; Cady: Storia dell'Asia sud-orientale; Oliver-Page: Breve storia dell'Africa; Profezie e realtà del nostro secolo: Testi e documenti per la storia di domani; Tobino: Il deserto della Libia.

V NEDELJO POPOLDNE V NEPOSREDNI BLIŽINI NABREŽINE

Žena iz Štandreža izgubila življenje pri trčenju avtov na Trbiški cesti

Tragično nesrečo je povzročilo neprevidno prehitevanje tržaškega avtomobilista, ki je izgubil oblast nad vozilom in silno trčil v nasproti vozeči avto Zavadlavovih

Kljub pozivom policije, ki je vabila avtomobiliste, naj v teh prazničnih dneh vozijo previdno, je v nedeljo popoldne na naših cestah prišlo do smrtne prometne nesreče, pri kateri je izgubila življenje 42-letna Gizela Černe por. Zavadlav, po domače Zajčeva iz Standreža, Trg sv. Andreja 7.

Nesreča se je pripetila na trbiški cesti pri Nabrežini, kjer je prišlo do trčenja dveh avtov. Bilo je okrog 16.30, ko je 42-letni mehanik Rudi Zavadlav, ki ima mehanično delavnico v Standrežu, iz Sesljana proti Trstu vozil svoj avto fiat 1100 GO 9088. V avtu sta se peljala še Zavadlavova žena Gizela in njun 16-letni sin Boris. Družina Zavadlav se je okrog 15. ure odpravila iz Standreža in se zapeljala proti Trstu, kjer je Gizela Zajčeva hotela obiskati sestro, ki živi v Dolini. Toda usoda je hotela, da Gizela ni dospela v Trst. Med potjo je nanjo prežala smrt.

Ko je Zavadlav privozil do Nabrežine, se je pripetilo nepričakovano. V tistem trenutku je z avtom fiat 1500 TS 54446 z veliko hitrostjo privozil nasproti 19-letni Antonio Alzetta iz Ul. Romagna 14 in neprevidno začel prehitevati avtomobil, ki je vozil pred njim. Alzetta se je pomaknil na levo stran cestišča in tedaj je opazil nasproti vozeči Zavadlavov avto. Ker je bil skoraj popolnoma na levi, je v zadnjem trenutku zavil na desno, toda zaradi brzine je izgubil oblast nad avtom, ki je blazno začel drveti v cik-caku. Zavadlavu ni uspelo izogniti se drvečemu Alzettovemu avtu, ki je samo trenutek nato z zadnjim levim delom z vso silo treščil v prednji del goriškega avta. Zaradi silovitega sunka so se odprla desna vrata Zavadlavovega avta in nesrečno Černetovo je vrglo iz vozila, da je padla nekaj metrov vstran in z glavo udarila v rob cestišča. Pri udarcu si je Gizela Zajčeva prebila lobanjo in zadobila hude notranje poškodbe, da je nekaj trenutkov potem izdihnila. Njen mož se je samo lažje poškodoval, sin Boris pa nekoliko opraskal. Zavadlava so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so mu dali prvo pomoč zaradi udarcev in lažjih ran po čelu, obrazu in glavi. Okreval bo v 10 dneh.

Medtem so na kraj pretresljive prometne nesreče prihiteli karabinjerji s postaje v Nabrežini in uvedli preiskavo, zdravnik RK dr. Cociani pa je izvolnil potrdilo o smrti nesrečne Černetove. Njeno truplo so nekaj časa potem odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice na razpolago sodnim oblastem in ga bodo danes odpeljali v Štandrež.

Smrtna nesreča Gizele Zajčeve je pretresla vse domačine v Standrežu, zlasti pa tiste, ki so družino dobro poznali. Pokojnica je bila doma iz Bilj in se je poročila v Standrež. Globoko užalošćeni družini, ki jo je prizadela nenadna in nenadomestljiva izguba, izrekamo naše sožalje.

Na pločniku je padla

Žrtev nerodnega padca je postala predvčerajšnjim 81-letna Maria Rion vd. Foschi iz Ul. Fonderia 12. Ko je hodila navzgor po Ul. Rossetti po desnem pločniku, se je v bližini stavbe št. 115 nerodno spotaknila in padla. Pri tem se je pobila in ranila po čelu, nosu, bradi in glavi. Ponesrečenko so z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer se bo na nevrokirurškem oddelku morala zdraviti dva tedna.

Pri kopanju se je oparil

Predvčerajšnjim popoldne so z avtom RK prepeljali v bolnišnico 65-letnega Eugenia Guarnierija in ga sprejeli na dermatološki oddelek s pridržano prognozo zaradi hudih opeklin po desni strani telesa. Bolničarji so ponesrečenca prevzeli v umobolnici pri Sv. Ivanu, kjer se je zdravil. Spremljala ga je 26-letna bolničarka Arianna Carboni z Lonjerske ceste 206, ki je povedala, da so Guarnierija našli v kopalnici umobolnice, kjer se je hotel okopati. Guarnieri je zelo verjetno odprl pipo prhe, pritekla je vroča voda in nesrečnika oparila po telesu.

PISMO UREDNIŠTVU

Protiprašno oblogo na cesto v Gabrjah

Spoštovani urednik!

Pomlad je in čas izletov. K nam, v Sovodnje, prihaja kar precej izletnikov, ki se hočejo izogniti hudemu prometu na glavnih cestah. Prav bi bilo, da bi bile tudi stranske ceste zavoljo tega prevlečene s protiprašno oblogo, ker avtomobilisti ne želijo drugega, ko gredo na krajše izlete, kot asfaltirane ceste, dasiravno so polne ovinkov. V teku je akcija, da se takšne turistične ceste asfaltirajo, vendar pa ni bilo prav da bi se uredil tudi cestni odsek pri Gabrjah, ki je še vedno v makadamu. Kako naj bi se to delo opravilo, tega bi ne vedel svetovati. Zdi se mi, da je bila ta cesta najprej občinska in jo je občina tudi asfaltirala in uredila, pozneje pa naj bi prešla pod pokrajinsko upravo, se pravi, da je skrb zanjo prevzela druga ustanova, ko jo je tudi že klasificirala za ureditev. Ker pa je nekje na dnu lestvice, bo minilo še več let preden bodo asfaltirali makadamski cestni odsek. Ker je pokrajinska uprava lepo uredila en del ceste med Štandrežem in Sovodnjami (drugi del je bil že oddan na dražbi in bodo z deli prišli kmalu), bi bilo zelo na mestu, če bi z majhnim stroškom popravili tudi cesto v Gabrjah, da bi se mogli vozniki, ki se ob nedeljah poslužujejo stranskih poti, ne hudovati zaradi prahu.

(Sledi podpis)

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

ZARADI PAZLJIVOSTI VOZNIKOV IN NADZORSTVA PROMETNIH ORGANOV

Za praznike več prometnih nesreč vendar brez hujših posledic

V nedeljo trčenje šoferja giulie iz Gabrij Leopolda Pahorja - Mopedistka padla pri ločniškem mostu

Pri Postojni sta se v nedeljo nekaj pred 18. uro zaleteli dve nasproti si vozeči vozili: eno iz Goriške in drugo iz Vidma. V goriškem avtomobilu giulia z registracijo GO 13131 se je poškodoval 19-letni Leopold Pahor iz Ul. Manzoni 28 v Gabrjah, ki je lastnik in šofer vozila. Pahorja je v goriško civilno bolnišnico pripeljal njegov bratranec Bernard Florenin iz Gabrij, ki je tudi povedal okolnosti, v katerih se je pripetila nesreča. Vse kaže, da je bil glavni vzrok deževno vreme in mokra cesta. V videmskem vozilu je bilo več ranjenih, med njimi nekaj precej hudo. Pahorja so pridržali na zdravljenju v bolnišnici, ker se je potolkel po obeh kolenih in obrazu; okreval bo v 20 dneh.

Okoli 19. ure se je pripetila huda prometna nesreča tudi pri ločniškem mostu. Žrt

šport šport šport šport šport

A LIGA

IZIDI

Bologna — Atalanta	3:0	(0:0)
Brescia — Torino	2:1	(1:0)
Cagliari — Catania	3:1	(2:0)
Foggia — Fiorentina	0:0	
Juventus — Lazio	0:0	
Vicenza — Napoli	2:0	(1:0)
Roma — Milan	1:0	(0:0)
Sampdoria — *Varese	2:1	(0:0)
Inter — Spal	2:1	(1:0)

(odigrana v soboto)

LESTVICA

Inter	28	18	8	2	60	20	44
Bologna	28	17	6	6	53	32	38
Napoli	28	13	11	4	35	21	37
Juventus	28	10	15	3	28	16	35
Milan	28	12	9	7	36	27	33
Fiorentina	28	11	10	7	31	21	32
Roma	28	11	9	8	24	24	31
Vicenza	28	9	12	7	32	30	30
Brescia	28	11	7	10	36	32	29
Torino	28	8	10	10	27	28	26
Cagliari	28	8	9	11	31	29	25
Lazio	28	7	11	10	23	31	25
Atalanta	28	8	8	12	22	33	24
Spal	28	7	9	12	30	37	23
Foggia	28	6	11	11	18	27	23
Sampdoria	28	6	7	15	21	44	19
Catania	28	4	10	14	19	44	18
Varese	28	1	10	17	21	51	12

B LIGA

IZIDI

Mantova — *Lecco	5:0	(2:0)
Potenza — Messina	1:0	(1:0)
Verona — Catanzaro	2:0	(2:0)
Genoa — Reggiana	2:0	(0:0)
Livorno — Alessandria	2:1	(1:0)
Modena — Monza	0:0	
Padova — Novara	3:1	(2:1)
Palermo — Pisa	0:0	
Reggina — Venezia	1:1	(1:1)
Trani — Pro Patria	2:2	(1:0)

LESTVICA

Lecco	28	14	9	5	34	21	37
Venezia	28	12	12	4	34	22	36
Mantova	28	12	11	5	35	20	35
Genoa	28	11	10	7	33	25	32
Catanzaro	28	9	12	7	26	21	30
Reggina	28	10	10	8	33	27	30
Verona	28	9	12	7	25	23	30
Palermo	28	8	13	7	29	21	29
Messina	28	6	17	5	20	18	29
Potenza	28	11	6	11	26	28	28
Livorno	28	9	9	10	25	26	27
Monza	28	11	5	12	27	33	27
Padova	28	9	7	12	31	32	25
Reggiana	28	7	11	10	23	26	25
Pisa	28	8	9	11	18	28	25
Pro Patria	28	7	10	11	28	31	24
Novara	28	4	16	8	24	35	24
Alessandria	28	5	13	10	15	27	23
Modena	28	3	16	9	19	25	22
Trani	28	5	12	11	17	33	22

PARMA - TRIESTINA 1:0 (0:0)

Triestina brez idej in volje

Gol je padel v 29' drugega polčasa

STRELEC: Capelli v 29' d.p.

PARMA: Uccelli; Grulla, Silvagna; Brancati, Rivellino, Polli; Capelli, Tassi, Onesti, Fontana, Laurenti.

TRIESTINA: Colovatti; Cattonar, Ferrara; Pez, Varglien, Del Piccolo; Scala, Dallo, Ciroi, Canzian, Mantovani.

SODNIK — Menegalli iz Rima.

KOTJE — 6:2 za Parmo. GLEDALCEV — 2000.

Nov poraz za Triestino. In ne toliko po zaslugi Parme, kolikor po krivdi Triestine, ki se nikakor ni znašala v tekmi z res slabimi nasprotniki. Lahko trdimo, da je bila nedeljska ena najslabših tekem Parme. Logično je torej, da je bila Triestina še slabša.

Sicer so se Tržačani dolgo upirali zmedenim in predvsem neučinkovitim napadom gostiteljev. Zdržali so vse do 29' drugega polčasa, ko je sodnik prisodil domačinom kazenski strel. Žoga je prišla do Cappellija, ki jo je, čeprav je bil najmanjši na igrišču, z glavo usmeril mimo Colovattija, ki je s preveliko naglico in neprisebno zapustil vrata.

Vsekakor velikonočni dar Triestine Parmi, ki je ohranila trenutno še varno mesto v lestvici A skupine C lige.

Totocalcio

Bologna — Atalanta	1
Brescia — Torino	1
Cagliari — Catania	1
Foggia — Fiorentina	X
Juventus — Lazio	X
Vicenza — Napoli	1
Roma — Milan	1
Varese — Sampdoria	2
Lecco — Mantova	2
Potenza — Messina	1
Verona — Catanzaro	1
Savona — Como	1
Perugia — Prato	X

KVOTE

13 — 6.903.500 lir

12 — 356.100 »

A SKUPINA C LIGE

IZIDI

Biellese — Cremonese	2-1
Legnano — Trevigliese	0-0
Parma — Triestina	1-0
Marzotto — *Piacenza	4-1
Mestrina — Rapallo	1-0
Savona — Como	2-1
Solbiatese — Ivrea	4-1
Treviso — Entella	2-0
Udinese — CRDA	1-0

LESTVICA

Savona	38
Biellese	36
Marzotto in Udinese	35
Como in Treviso	34
Legnano	33
Piacenza in Solbiatese	32
Rapallo	31
Triestina in CRDA	27
Cremonese	25
Entella	24
Trevigliese	22
Parma	21
Mestrina	20
Ivrea	16

ODBOJKA — ŽENSKA B LIGA

Zmaga borovk v slovenskem derbiju proti Bregu

Včeraj sta se na stadionu «Prvi maj» pomerili v okviru ženskega prvenstva B lige slovenski ekipi Brega in Bora B. To je bil v zgodovini italijanskih prvenstev prvi slovenski derbi ženskih šesterk. Po rezultatu sodeč so gladko zmagale borovke. Pa ni bilo tako. Tekma, ki je privabila številno občinstvo, predvsem Brežane, je bila vseskozi zelo napeta in zmaga bi lahko pripadla eni ali drugi ekipi. Pri odločilnih točkah pa so se predstavnice Brega zmedle in zapravile vse. Ta ekipa pa nas je povsem presenetila s prikazano igro. Dokazala nam je, da ne bo v tem prvenstvu igrala tako podrejene vloge kot smo predvidevali, ampak da bo trd oreh še marsikateri ekipi.

Tudi ekipa Bora B ni odpovedala in nam je pokazala, da je napredovala predvsem v prstni tehniki. Morda je zaigrala nekoliko statično v začetku. To pa je treba pripisati tremi pred prvim nastopom v Trstu.

Prva dva seta sta potekala skoro enako, samo z razliko, da so v prvem setu stalno vodile borovke, v drugem pa Brežanke. Pri stanju 9:9 pa so plave pritisnile na plin in z dobrimi servisi osvojile oba niza.

V tretjem setu, smo bili že skoro prepričani v gladko zmago Bora, ko so pri stanju 7:2 Brežanke nenadoma reagirale in celo povedle, po večkratni izmenjavi, servisov z 12:7. Končno so se opogumile tudi borovke in usoda Brega je bila zapečatena.

Izid

Bor B—*Breg 3:0 (15:9, 15:9, 15:12)

Postavi

BOR B — Švab, Bandelj, Stegu, Bezeljak, Pahor, Rogelja in Bufon.

BREG — Kriščak, Slavec D., Čuk, Racman, Foraus, Glavina, Česnik in Slavec N.

Sodnik — Callin (Trst).

f. v.

* * *

V moški odbojkarski C ligi je Kras imel v gosteh goriško šesterko Audaxa. Zgoničani, pa čeprav so se potrudili, niso mogli ničesar proti bolj sproščenim in predvsem bolj izkušenim igralcem goriškega moštva, ki je začelo prvenstvo kot favorit za boljša mesta.

Izid

Audax—*Kras 3:0 (15:12, 15:0, 15:5)

* * *

OSTENDA, 11. — V okviru tekem finalne skupine za zahodnoevropski odbojkarski pokal je Belgija premagala Italijo 3:0(15:7, 15:8, 15:13), Francija Izrael 3:2 (13:15, 15:8, 14:16, 15:4, 15:2), Holandska pa Turčijo 3:0 (15:7, 15:10, 15:8).

V tolažilnem turnirju je Nemčija premagala Anglijo 3:0, mlado belgijsko moštvo pa Švico 3:0.

V II. AMATERSKI LIGI

Zmaga Primorja nad CRDA z 2:1

Po lepi, zanimivi in zelo borbeni tekmi je Primorje premagalo v nedeljskem kolu prvenstva II. amaterske kategorije tržaško CRDA 2:1 (1:1). Lahko se reče, da je bilo Primorje v premoči in da ima vratar tržaške enajsterice največ zaslug, če ni bil poraz bolj pekoč.

Za proseško moštvo je bil obakrat uspešen Verginella in sicer v 15' p.p. in v 19' d.p.

B moštvo Primorja, ki nastopa v III. amaterski kategoriji, pa je doživelo v tekmi v Libertas Barcolano pravcato katastrofo. Tekmo je namreč izgubilo z 8:0 (1:0). Povedati pa je treba, da je proseško moštvo šlo na igrišče brez titularnega vratarja, katerega je v zadnjem trenutku zamenjal Buccavelli.

Tudi juniorska enajsterica Primorja je morala domov poražena. Sicer je v prvem polčasu vodila z 2:1 v tekmi juniorskega prvenstva s Ponziano, v drugem delu igre pa so Prosečani klonili bolj vigranim in razpoloženim predstavnikom Ponziane s 4:2. Za Primorje sta bila uspešna Paoletti in Trampuž.

V III. AMATERSKI KATEGORIJI

Končno zopet zmaga Brega

Smola in blato vzroka poraza juniorjev s Cremcaffè

Brežani so v nedeljo po dveh zaporednih porazih, spet prišli do zmage v prvenstvu tretje kategorije. Premagali so namreč Don Bosco z visokim rezultatom 4:0 (3:0). Zmaga Brežanov je bila sad še precej dobro organizirane igre ter težkega igrišča, na katerem so domačini bolje znašli kot Don Bosco. V nasprotju s prejšnjimi tekmami je tudi bolje delovala obramba in napad je igral precej bolj povezano. Igra je bila v prvem polčasu precej lepa, v drugem je pa postopno upadla, dokler ni v morju blata popolnoma zamrla vsaka sled tehnike. Omembe vreden je tudi sodnik, ki je sodil nepristransko in energično. Nekaj kronike:

Brežani so takoj ostro začeli in zadeli prečko že v 1' s Klabjanom, ki je z glavo prestregel lep predložek Žerjala. Premoč Brežanov je prišla kmalu do izraza in vratar Don Bosca je imel obilo dela. V 13' je Ralca poslal žogo na sredino kazenskega prostora, tu je žogo slabo zadel Kiren, ter jo odbil v lastno mrežo. Le 1' kasneje je Ralca podvojil rezultat z izrednim strelom iz precejšnje razdalje. Sepuca je žogo sicer v skoku prestregel, toda izmuznila se mu je iz rok in končala v mreži. Don Bosco se je tedaj prebudil ter prevzel za krajši čas pobudo na igrišču. V 20' je sodnik dosodil enajstmetrovko zaradi prekrška nad Destradijem, ki pa jo je Ricci zastreljal. Po tej akciji je Breg ponovno prevzel vajeti igre v svoje roke in v 42' z močnim strelom Rodelle iz precejšnje razdalje potrojil rezultat.

V drugem polčasu je igra nekoliko zamrla in Brežani so neprestano napadali. Don Bosco pa je včasih prešel v hitre protinapade, ki pa niso ogrožali zanesljivega Ote, ki je v 10' z drznim posegom pod noge Riccija rešil žogo. V 17' je Rodella prodrl v kazenski prostor ter močno streljal neubranljivo v mrežo.

Don Bosco je pričel tedaj z grobo igro, ki pa jo je sodnik takoj zavrl s tem, da je v 22' dosodil enajstmetrovko, ki jo je Ralca zastreljal. Do konca tekme se je nato igra odvijala pretežno na sredini igrišča s številnimi napadi Brežanov.

Moštvi sta nastopili v naslednji postavi:

BREG — Ota, Kozina, Valentič, Maver, Švara, Kuret, Žerjal, Rodella, Ralca, Grahonja Klabjan.

DON BOSCO — Sepuca, Signoretto, Tamburin, Cutazzo, Kiren, Divo, Destradi, Rossetti, Ricci, Prodan, Flego.

* * *

Včeraj pa so juniorji Brega igrali proti močni ekipi Cremcaffè. Blatno igrišče je preprečilo Brežanom kakršnokoli tehnično igro in tako so podlegli spretnejšim nasprotnikom, ki so dosegli odločilni gol že v 10' prvega polčasa, s strelom desne zveze iz bližine po nedopustni napaki obrambe Brežanov. Igra je nato potekala na polovici igrišča Brežanov, ki se na blatnem in velikem igrišču nikakor niso mogli znajti. V drugem polčasu pa je zapela drugačna pesem. Brežani so dobro zastavili igro v obrambi in na sredini igrišča ter pričeli načrtno napadati. Izredna smola in trdna obramba Cremcaffè sta preprečila Bregu zaželeni zadetek. Dovolj je omeniti, da so se napadalci Brega znašli najmanj petkrat pred praznimi vrati Cremcaffè. Breg, ki je do sedaj vodil na lestvici juniores, je po tem neuspehu zdrknil na drugo mesto.

Mladi Brežani so nastopili v postavi Rapotec, Petaros I., Hrvatič, Petaros Z., Zocchi, Žerjal D., Samec, Mikuš, Rodella, Petaros V., Čuk.

K. V.

KOŠARKA — MOŠKA A LIGA

Ignis in Simmenthal v soboto za naslov

Stella Azzurra dokončno obsojena na izpad

RIM, 11. — Z nedeljskim 22. kolom se je zaključilo letošnje košarkarsko prvenstvo moške A lige. Na vrhu lestvice sta z istim številom točk vareški Ignis in milanski Simmenthal. Ti dve peterki se bosta v soboto spoprijeli v Rimu za naslov letošnjega košarkarskega prvaka. Stella Azzurra izpade v B ligo, Alcisa, Partenope in Pesaro pa bodo imeli še kvalifikacijski turnir za obstoj v A ligi. Zadnja bo izpadla v nižjo kategorijo, predzadnja pa se bo morala za obstoj v A ligi spoprijeti s tretjo uvrščeno peterko finalne skupine B lige.

Izidi zadnjega kola so naslednji:

V Benetkah: IGNIS — REYER 64:51 (35:26)

V Neaplju: PARTENOPE — ALL'ONESTA' 78-53

V Milanu: SIMMENTHAL — PETRARCA 69:57 (39:29)

V Pesaru: PESARO — STELLA AZZURRA 90:66 (39:24)

V Cantuju: ORANSODA — ALCISA 94:83 (45:34)

V Bologni: CANDY — LIBERTAS BIELLA 90:83

KONČNA LESTVICA

Ignis in Simmenthal 38 točk
Petrarca 32
Candy 30
Oransoda 24
All'Onestà 22
Reyer 18
Biella 16
Alcisa, Partenope in Pesaro 12
Stella Azzurra 10

* * *

MANNHEIM, 11. — Italijanska juniorska košarkarska reprezentanca je osvojila prvo mesto na mednarodnem košarkarskem turnirju za pokal «Albert Schweitzer». V finalu so Italijani premagali Turke s 53:50 (32:26).

Tretje mesto je pripadlo Holandski, ki je premagala Nemčijo z 78:47 (32:24), medtem ko se je Avstrija po zmagi nad ZDA s 86:76 (32:24) uvrstila na peto mesto.

TOTIP

1. —	1.	Van Dick	X
	2.	Bustino	1
2. —	1.	Agadir	1
	2.	Maestrale	2
3. —	1.	Quirizio	2
	2.	Devin	1
4. —	1.	Adorno	X
	2.	Bute	1
5. —	1.	Solola	2
	2.	Idice	X
6. —	1.	Tirso De Molina	2
	2.	Neksa	1

KVOTE

12 — 184.759 lir

11 — 19.469 lir

10 — 3.589

KOLESARSTVO

BOURCEFRANC, 11. — Belgijec Patric Sercu je zmagal na mednarodnem kriteriumu Bourcefranca pred Francozoma Bodinom in Beuffeuillom.

* * *

CAPRANO, 11. — Pietro Partesotti je zmagal na prvi dirki za trofejo Cougnet. Za njim sta se uvrstila Drago Mario in Guallazzini Ercole.

* * *

NAMUR, 11. — Belgijec Victor Von Schill je danes zmagal v prvi etapi kolesarske dirke po Belgiji na 166 km dolgi proti Bruselj-Namur. Za njim so se z istim časom uvrstili Adorni, Huysmans, Janssens, Bracke, A. Desmet in Wolfshohl.

Belgijec Bracke je zmagal v drugi poletapi na kronometer in se uvrstil na prvo mesto splošne lestvice.

* * *

FAENZA, 11. — Italijan Tampieri Giancarlo je zmagal na amaterski dirki za prvo mednarodno nagrado Germanovox - Wega pred rojakom Albonettijem in Jugoslovanom Bilićem.

GORIŠKI NOGOMET

Juventina v Štandrežu izgubila proti Audaxu

Na velikonočno nedeljo je Juventina nastopila na svojem igrišču v Štandrežu, kjer se je v derbi tekmi pomerila z goriško ekipo Audax. Tekma, ki je bila precej medla, se je zaključila z zmago gostov z 2:0, potem ko se je prvi polčas zaključil neodločeno 0:0.

Prvi gol so dosegli z avtogolom domačini sami s Paškulinom, drugega pa so poslali v juventinska vrata gostje zadnjo minuto pred zaključkom tekme. Kot rečeno so domačini pokazali slabo igro. To je pripisati dejstvu, da so prejšnjo nedeljo počivali in med tem niso imeli nobenega treninga. Zato se bodo morali ta teden dobro pripraviti, zlasti s treningom v četrtek, ker bodo imeli prihodnjo nedeljo zelo trdo preizkušnjo, ko bodo nastopili v Miljah proti ekipi Fortitudo, ki sedaj vodi na lestvici svoje kategorije. Poleg te sta na koledarju še dve tekmi in torej ni več mnogo priložnosti za izboljšanje položaja Juventincev, ki so že sedaj v nevarnem položaju.

TENIS

ST. PETERSBURG (Florida), 11. — Z zmago v finalu nad Američanom Cliffom Richeyem 9:7, 7:5, 8:6 je Jugoslovan Nikola Pilić osvojil prvo mesto na mednarodnem teniškem turnirju St. Petersburga. Med ženskami je zmagala Američanka Nancy Richey.

* * *

S. ANTONIO, 11. — Avstralec Tony Roche je osvojil prvo mesto na turnirju. V finalu je Avstralec premagal domačina Dennisa Ralstona. Roche je skupno z rojakom Johnom Newcombejem osvojil tudi prvo mesto v moškem doublu.

* * *

MONTECARLO, 11. — Španec Manuel Santana je zmagal na turnirju v Montecarlu. V finalu je premagal Italijana Nicola Pietrangelija 8:6, 4:6, 6:4, 6:1.

V ženski konkurenci je Nemka Helga Neissen premagala v finalu Italijanko Leo Pericoli 6:2, 6:2.

ATLETIKA

BATON ROUGE, 11. — Med atletskim mitingom je Američan Willie Davenport izenačil s časom 13"2 svetovni rekord v teku na 120 jardov z ovirami. Svetovni rekord pripada Američanu Leeju Calhiumu in Nemcu Martinu Lauerju.

* * *

KOLAROVGRAD, 11. — Bolgarji so bili na letošnjem balkanskem krosu, ki je bil ob udeležbi predstavnikov 6 držav, zelo uspešni: osvojili so tri naslove kot Romuni, medtem ko sta Jugoslaviji in Albaniji pripadla po 1. Za Jugoslavijo je naslov osvojila v kategoriji mladincev Nikoličeva, v članski konkurenci pa je bil Žuntar tretji, Červan pa četrti.

Izidi:

MLADINKE

1. Nikolić (J) 9:53,6, 2. Bacu (R) 3:01,0, 3. Brzan (R) 3:04,0, 4. Dani (A), 5. Marcela (A).

Ekipno

1. Albanija 17, 2. Jugoslavija 17, 3. Romunija 21, 4. Bolgarija 27, 5. Turčija 45.

MLADINCI

1. Stefanov (B) 12:01,0, 2. Dima (R) 12:06,0, 3. Angelov (B) 12:07,0, 4. Hilbirin (T), 5. Georg (R), 6. Bizjak (J).

Ekipno

1. Bolgarija 33, 2. Romunija 33, 3. Turčija 38, 4. Jugoslavija 46, 5. Grčija 49.

ČLANICE

1. Danailova (B) 6:19.0, 2. Bukur (R) 6:28,0, 3. Gabor (R) 6:29,0, 4. Feodorova (B), 5. Petrović (J), 6. Džanić (J).

Ekipno

1. Romunija 9, 2. Jugoslavija 19, 3. Bolgarija 19.

ČLANI

1. Mustata (R) 30:02,0, 2. Barabas (R) 30:08.0, 3. Žuntar (J) 30:12,0, 4. Červan (J) 30:14,6, 5. Tamos (R) 6, Peev (B).

Ekipno

1. Romunija 17, 2. Jugoslavija 21, 3. Turčija 33, 4. Bolgarija 58, 5. Grčija 92 točk.

Jugoslovanska nogometna prvenstva

I. ZVEZNA LIGA

Partizan—Dinamo	2:0	(2:0)
Zagreb—Željezničar	1:0	(1:0)
Vardar—Beograd	2:0	(1:0)
Radnički (B)—Vojvodina	1:3	(0:0)
Rijeka—Velež	1:0	(1:0)
Trešnjevka—Hajduk	3:0	(3:0)
Sarajevo—Radnički (N)	2:2	(2:1)
Olimpija—C. zvezda	3:3	(2:3)

LESTVICA

Vojvodina	21	14	4	3	38:20	32
Partizan	21	10	5	6	37:31	25
Dinamo	21	9	5	1	34:24	23
Vardar	21	10	3	8	32:27	23
Sarajevo	21	8	6	7	28:25	22
Velež	21	8	6	7	26:30	22
Rijeka	21	9	3	9	29:31	21
Beograd	21	6	8	7	35:34	20
Olimpija	21	8	4	9	21:31	20
Radnički (B)	21	6	8	7	23:35	20
C. zvezda	21	6	6	9	34:39	18
Hajduk	21	8	6	7	32:27	17
Zagreb	21	6	5	10	28:42	17
Radnički (N)	21	5	6	10	24:25	16
Željezničar	21	7	6	8	20:23	14
Trešnjevka	21	6	3	12	29:44	10

II. ZVEZNA LIGA

Maribor—Famos	2:0	(1:0)
Bosna—Slovan	3:0	p.f.
Istra—Šibenik	0:1	(0:0)
Leotar—Sloboda (TZ)	2:0	(0:0)
Varteks—Čelik	1:1	(1:1)
Borac—Lokomotiva	0:4	(0:1)
Split—Segesta	1:2	(1:1)
Rudar—Borovo	1:0	(1:0)
Slavonija—Zadar	1:1	((0:1)

LESTVICA

Čelik	23	14	6	3	49:18	34
Borovo	23	13	5	5	57:24	31
Lokomotiva	23	14	3	6	57:34	31
Sloboda	23	12	7	4	44:22	31
Šibenik	23	12	4	7	38:28	28
Maribor	23	10	6	7	30:22	26
Istra	23	11	5	7	34:22	25
Slavonija	23	8	8	7	39:28	24
Famos	23	9	5	9	37:35	23
Bosna	23	8	7	8	32:32	23
Leotar	23	8	7	8	27:31	23
Varteks	23	10	2	11	29:29	22
Segesta	23	8	3	12	28:43	19
Borac	23	6	5	12	35:42	17
Rudar	23	6	5	12	23:36	17
Zadar	23	6	4	13	27:64	16
Split	23	2	7	14	21:44	11
Slovan	23	3	5	15	15:68	11

SNL

Nova Gorica—Železničar	1:2	(1:1)
Branik—Koper	3:3	(2:0)
Rudar (V)—Aluminij	0:1	(0:1)
Celje—Kladivar	5:0	(1:0)
Triglav—Rudar (T)	2:0	(0:0)
Mura—Ljubljana	2:1	(1:0)

LESTVICA

Aluminij	14	10	2	2	37:17	22
Triglav	14	9	3	2	29:15	21
Celje	14	9	0	5	37:15	18
Rudar (T)	14	7	3	4	26:19	17
Ljubljana	14	7	2	5	19:17	16
N. Gorica	14	7	1	6	23:22	15
Železničar	14	7	1	6	19:26	15
Branik	14	5	3	6	29:34	13
Mura	14	3	3	8	26:36	9
Kladivar	14	2	3	9	15:28	7
Rudar (V)	13	3	1	9	17:32	7
Koper	13	1	4	8	17:29	6

Pari prihodnjega kola

Železničar - Mura, Ljubljana - Triglav, Rudar (T) - Celje, Kladivar - Rudar (V), Aluminij - Branik, Koper - Nova Gorica.

MEDNARODNI NOGOMET

V tem tednu bodo igrali naslednje mednarodne nogometne tekme:

V sredo 13.

ZA POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

(prvi polfinalni tekmi)

Real Madrid — Inter

Partizan — Manchester United

V četrtek 14.

ZA POKAL POKALNIH PRVAKOV

Celtic Glasgow — Liverpool

Napoli — Crvena zvezda

V soboto 16.

PRIJATELSKO SREČANJE

V Bredi Holandska «under 23— Italija (polprofesionalna reprezentanca)

V nedeljo 17.

PRIJATELJSKA SREČANJA

V Rotterdamu:

Holandska — Belgija

V Luksemburgu:

Luksemburg — Belgija B

ZA VOJAŠKO PRVENSTVO

V Bruslju: Belgija — Anglija

RIM, 11. — Lazio je zmagal na mladinskem turnirju za pokal Casoni. V finalu je Lazio premagal Milan 1:0 (1:0).

* * *

BELLINZONA, 11. — Inter je osvojil prvo mesto na mednarodnem mladinskem turnirju. Milančani so v finalu premagali po podaljških Bayern iz Muenchena 2:1. V finalu za peto in šesto mesto je zagrebški Dinamo premagal Napoli 2:0.

* * *

ŽENEVA, 11. — Mednarodni mladinski nogometni turnir se je zaključil z zmago Torina, ki je v finalu odpravil St. Etienne 2:0. Enajsterica Interja je z žrebom osvojila tretje mesto.

* * *

CANNES, 11. — Z zmago nad enajsterico Vasasa iz Budimpešte, je moštvo Cannesa osvojilo prvo mesto mednarodnega mladinskega turnirja. Fiorentina je zasedla četrto mesto.

IZ DEŽELE POLNOČNEGA SONCA

Boris Višnovec

1.

Proti severu

Potovanje konec meseca maja iz Stockholma v deželo polnočnega sonca pomeni povratek iz pomladi v zimo ali iz pomladi v novo pomlad — severno pomlad. Na zimo vas spominja sneg, ki leži na osojnih pobočjih in zaledenela jezera; na pomlad mačice, ki rastejo ob železniški progi in jezera v bližini morske obale, ki so se že osvobodila ledenega oklepa. Gladina teh jezer pa je kot žlahtno zrcalo, na katerem se igra ponoči črni odsev smrekovih gozdov s stoterimi odtenki modre in rdeče barve neba. Sonce, ki lebdi nizko pod obzorjem, povzroči, da jezera zadihajo skozi okamenelo lepoto barv in združijo tajinstvenost noči in lepoto dne.

Do sem ne seže hrup velemest. In tudi v mestih ob železniški progi — Gavle, Sundsvall, Umea, Lulea — veliki gozdovi, ki se raztezajo med njimi, vsrkajo njihov utrip in delujejo pomirjujoče na neštete tovarne in stanovanjske stolpnice ob jezerih, rekah, morskih zalivih. Bogastvo lesa in rud ter vodna energija so spremenili najbolj odmaknjene pokrajine Evrope v visoko razvito industrijsko deželo. Proces, ki se je pričel skoro neopozna pred desetletji, je začrtal neizbrisne sledove. Visok življenjski standard je zabrisal razliko med mestom in vasjo. Težko je ločiti kmeta od meščana, pa če gledaš na obleko, izobrazbo ali stanovanje.

Od vseh mest, v katerih sem se ustavil, mi je najbolj ugajalo mesto Sundsvall. Novo, od lepote sijoče mesto, se samozadovoljno ogleduje v Botniškem zalivu. Pogled na zemljevid mesta priča, da je mesto zgrajeno po načrtu. Ulice v središču mesta se prepletajo v enakomernih presledkih in tvorijo skladno celoto s stolpnicami in lesenimi enodružinskimi hišicami predmestja, obdanimi z vrtovi, ki skoro neopazno preidejo v neskončne gozdove.

Ulice niso nikoli hrupne in ko se v poznem popoldnevu zapro trgovine, uradi in lokali, se ljudje skoro porazgube na svoje domove, v katerih prebijejo večino prostega časa. Umirjenost in urejenost postaneta še bolj očitna in vplivata skoro ubijajoče, tako da se nehote vprašuješ ali tu res prebivajo ljudje. Ko sem iskal prenočišča marsikateri domačin ni vedel, ali je v hiši, ki stoji poleg njegove, hotel ali stanovanje:

— Pred dvema letoma je bil v sosednji hiši hotel. Sedaj ne vem, kdo stanuje v njej. Mnogo ljudi se je namreč v tem času priselilo v mesto.

Ustaviti moram najmanj pet ljudi, da zvem, kje naj iščem sosednjo ulico. Nihče se ne obnaša drugače kot drugi, nihče ne spregovori glasneje. Ob mestnem parku se večkrat ustavljajo avtomobili. Možje srednjih let pripeljejo čistokrvne psičke na kratek sprehod v park. Ko ob sedmi uri zvečer mestne ulice izumro, deluje tišina še bolj nenavadno, saj je sonce še vedno na nebu. Po cesti se pripodi velik, star ameriški avtomobil, z mnogo večjo hitrostjo kot je dovoljena. Gruči mladoletnikov v avtomobilu se bo kmalu pridružilo nekaj petnajstletnih deklic, ki se še sprehajajo po cesti ali pa posedajo v parku in z naličenimi obrazi ter umetnimi trepalnicami spominjajo na lutke iz muzeja voščenih figur.

Vsi hoteli v mestu so zasedeni. V njih pa marsikje prebivajo tudi delavci, ki so prišli na sezonsko delo in si še niso našli privatnega stanovanja. V manjših hotelih, nekakšnih penzionih v predmestju, pa prebivajo cele družine tudi po več mesecev ali celo let. Severni del Švedske je sredi industrijskega zagona, sredi rasti, ki požira vedno novo delovno silo. Ta pa prihaja od vsepovsod, kljub težkim klimatskim razmeram saj je zaslužek boljši kot v južnem delu dežele.

Prenočišče sem končno dobil v študentskem hotelu, ki je precej oddaljen iz mesta. V borovem gozdičku so raztresene pisane lesene hišice. Tu je tudi prostor za camping. V bližini pa muzej na prostem. Cela starinska švedska vas je postavljena v gozdu. Zbirka lesenega orodja. S peskom posute poti, ki vodijo med hišami, izdelanimi iz grobo obtesanih brun. Na vrhu bližnje vzpetine pa stoji eleganten razgledni stolp, s katerega je čudovit razgled na zaliv in mesto. In tudi skozi velika steklena okna razkošno opremljene restavracije v švedskem narodnem stilu, kjer večerjate ob siju sveč, ki ustvarjajo neko prijetno nordijsko domačnost, se vidi speče mesto.

Bežne vtise polagoma zabriše prihodnji dan in nove podobe se kot na filmskem platnu vrste ob železniški progi. Gozd postaja redkejši in ne več tako bogato košat. Vseeno se po večjih in manjših rekah pomikajo k obali neskončni tovori lesa. Drugod pa milijone drevesnih debel še oklepa zamrznjena gladina jezer. Tu, na kraju Botniškega zaliva, kjer preseka široki hrbet Skandinavije severni polarni krog, tu nenadoma začutite kako nepomembne postanejo lahko razdalje. Kako dolg postane dan, če se znate ubraniti spanca, ki bi vas v trenutku prestavil stotine kilometrov daleč. A zato ste vedno znova presenečeni, ko vidite, koliko podob si lahko navzamejo jezera, skale in drevesa.

Lulea je zadnje večje mesto ob Botniškem zalivu. Od tu prične vlak brzeti skozi gozdove in močvirja švedske Laponske. Vasic skoro ni več v notranjosti dežele. To je najbolj samoten del vse poti. Samoto pa preženejo v bližini polarnega kroga veliki tropi severnih jelenov, ki se pasejo ob progi. Da jeleni ne bi zašli na progo, je postavljena ob progi kaka dva metra visoka lesena ograja. Ko pa pozimi včasih sneg prekije tudi ograjo, si jeleni prav radi izberejo progo za sprehajališče in seveda ovirajo promet.

Silovita hitrost, s katero brzimo skozi edinstveno pokrajino, ki se veličastno pripravlja na prihod poletja, naenkrat zastane. Vlak se skoro ustavi, ko zapeljemo preko črte, sestavljene iz belih kamnov. Polarcirkel. Polarni krog, piše z velikimi črkami na tabli ob progi. Tu se prične dežela polnočnega sonca. Majhna vasica je v bližini, kjer se ustavimo za nekaj trenutkov.

Živordeče pobarvane hišice z belimi okenskimi okviri sredi gozda. V plašč zavita blondinka se sprehaja po peronu. Poteze na njenem izredno lepem obrazu imajo v sebi nekaj